

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Budaörs Város Önkormányzata



2019-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
1. A HEP IT részletei	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	82
A beavatkozások megvalósítói	82
Jövőképünk.....	83
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
3. Megvalósítás.....	89
A megvalósítás előkészítése	89
A megvalósítás folyamata.....	89
Monitoring és visszacsatolás	91
Nyilvánosság	91
Érvényesülés, módosítás.....	92
4. Elfogadás módja és dátuma	94

Bevezetés

Budaörs Város Önkormányzata a 2013. december 18-i ülésén fogadta el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (továbbiakban: Program). A Program elkészítéséhez jogszabályban meghatározott célcsoportokra és esélyegyenlőségi területekre vonatkozó helyzetelemzés készült, a TeIR, KSH Tstar és a helyi szinten rendelkezésre álló statisztikai adatok, felmérések felhasználásával.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Budaörs Város Önkormányzata a Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges 2019-2023 közötti időszakokra vonatkozó feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés a Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Budaörs a Budai-hegység - Szabadság-hegy csoportja, a Csiki-hegyek és a Tétényi-fennsík között fekszik a Budaörsi-medencében.

Az első földművelő, állattenyésztő csoportok az időszámítás előtt 3500 körül jelentek meg e tájon. A vidéken a római korban több villatelepülés jött létre. Épületmaradványok a Kamaraerdőben kerültek elő. Budaörs jelenlegi közigazgatási határa három középkori falu területét öleli fel. Örs, Csik és Horhi Pilis-megyei Buda-környéki szőlőtermelő falvak voltak. Az 1500-as évek végén a falvak elnéptelenedtek. Budaörsöt 1720-ban telepítette újra gróf Zichy Péterné gróf Bercsényi Zsuzsanna, aki 1719-ben váltotta vissza saját nevére a községet, s kinek tulajdonában is maradt 1745-ben bekövetkezett haláláig. 1739-ben pestis sújtotta a községet, mely az itt lakók közül 259 fővel végzett. Ezután újabb ötven sváb telepes családot költöztetett a faluba a földesúrnő. A fejlődés ütemére jellemző, hogy 1788-ban 35 parasztcsalád és 114 zsellércsalád élt a községben, számuk összesen 1143 fő volt. A XIX. században a lakosság száma folyamatosan nőtt. 1870-ben már 3449 főt számláltak, 1900-ban pedig 6104 fő vallotta magát budaörsinek.

Az első világháborúban sok budaörsi katona áldozta életét. Emléküket városunk kegyelettel megőrizte. Sajnálatos módon vált ismertté a község neve 1946-ban. Itt kezdődött meg a kitelepítés. Ekkor a lakosság 90%-át Németországba hurcolták.

Budaörs 1986-ban emelkedett városi rangra, és a rendszerváltást követően dinamikus fejlődésnek indult. A 2000-es évek elejére európai léptékkel mérve is komfortos várossá vált Budaörs: szinte teljessé vált a közműellátottság, megújultak a város főbb útjai, központja, játszóterek, parkok épültek, a polgármesteri hivatal felújításával a kor színvonalának megfelelő igazgatási központ jött létre. A város élen jár a modern technológiák alkalmazásában, a közoktatás színvonala és a közoktatási intézmények állapota szintén kiemelkedik a hasonló adottságú városok közül.

Mindezek eredőjeként 2006-ra Budaörs Magyarország legfejlettebb településévé vált a KSH 17 jelzőszám alapján készített összehasonlító vizsgálata szerint.

A várost Budapest nyugati kapujának is nevezik, hiszen Budaörsön fut át az M1-M7-es autópálya, amely összeköti a fővárost Béccsel, illetve a Balatonnal. Budaörs egyedülálló fekvéséből adódik, hogy nem csak Budapest, de Bécs is közel fekszik hozzá: az autósútrán 1,5-2 óra alatt megközelíthető az osztrák főváros. Emellett a Budapest-Bécs vasútvonal is keresztezi a várost. Ezek az adottságok jelentősen hozzájárultak a város tökevonzó-képességéhez. A város kiváló fekvésének és a városvezetés rendszerváltás óta megvalósított következetes gazdaságfejlesztési stratégiájának köszönhetően Budaörs gazdasági fejlődése töretlenül ível felfelé. Budapest közelsége tömegesen vonzotta ide a nagy kereskedelmi láncokat, amelyek meghatározó infrastrukturális fejlesztéseket hajtottak végre, illetve a város jelentős iparúzési adó fizetőivé váltak.

Budaörs célja továbbra is az, hogy egy otthonosan élhető, hangulatos, értékőrző és teremtmő, egyúttal modern, magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtó, dinamikusan fejlődő város legyen. E célok megvalósításának feltétele, hogy a város visszanyerje korábbi fejlődési dinamikáját.

A jövő kilátásait vizsgálva azonban számos akadállyal szembesül a város.

Az államháztartás helyzete és a makrogazdasági folyamatok, szolidaritási hozzájárulás közvetlenül és áttételesen is befolyásolják a város várható bevételeit, lévén nemcsak a központi költségvetési támogatásokra vannak hatással, hanem a helyi vállalkozásokra, lakossági fogyasztásra stb. is.

Budaörs város gazdasági potenciálját mindenekelőtt a kiemelkedő mértékű helyi iparúzési adója adja: azon települések egyike az országban, ahol a legtöbb iparúzési adó befolyik. A tervezést ezért rendkívüli mértékben befolyásolja, hogy milyen változások várhatók az iparúzési adóbevételek tekintetében.

Az adóbevétel mértékét befolyásolja a helyi vállalkozások prosperitása, ami az előre kalkulálhatatlan hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatoknak is függvénye.

Budaörs korábbi eredményeit a nagy kereskedelmi, illetve logisztikai központok folyamatos betelepülése alapozta meg. Ez az extenzív fejlesztési út az elmúlt években már véget ért és nem járható tovább.

A Tudásváros koncepció alapján Budaörs tudásalapú gazdaságra, elsősorban kutatással és fejlesztéssel foglalkozó, magas hozzáadott értéket termelő vállalkozásokra kívánja a város jövőjét alapozni. A városban működő nagyvállalatoknak, illetve a kis- és középvállalkozásoknak köszönhetően a település foglalkoztatási helyzete alapvetően jó volt. A munkanélküliség mértéke jóval az országos átlag alatt maradt.

Budaörs vezetése komoly hangsúlyt fektet a város, mint lakóhely még vonzóbbá, emberközpontúvá tételére. A kertvárosi területek elsősorban azok számára népszerűbbek, akik a nagyvárosi forgatag helyett kellemes, nyugodt lakókörnyezetre vágnak. Ezt az igényt az is jelzi, hogy Budaörs lakosainak száma mára megközelíti 30 ezer főt, egyes elemzések szerint ez jelenti a harmonikus élhetőség maximumát.

Budaörs tömegközlekedése is jelentős, a városnak saját ingyenes buszhálózata és vasútállomása is van. Budapesttel több buszjárat közvetlenül is összeköti.

A város demográfiai adatai alapján nőnek a szociális és közbiztonsági kiadások. Egyrészt a város lakossága nő, másrészt nő a népesség idősebbek létszáma a város népességén belül. Ennek hatása van az egészségügyi és szociális ellátórendszerre. A növekvő lakosság- és látogatószám egyértelműen növeli a város közbiztonsági kockázatait. Ezek alapján prognosztizálható, hogy a város szociális, egészségügyi, oktatási-kulturális és közbiztonsági kiadásai a jövőben is növekedni fognak.

A KSH demográfiai térképe szerint Budaörs azon kevés település közé tartozik, ahol a korábbi válságos években is nőtt a lakosság. A 2011-es KSH népszámlálási adatok szerint Budaörs

lakónépessége 26757 főt tett ki. 2017. év végére a lakónépesség száma meghaladta a harminc-ezretet (30407).

Lakónépesség számának változása

Év	Fő	Változás
2012	27 306	
2013	27 655	101,3%
2014	28 045	101,4%
2015	28 394	101,2%
2016	28 677	101,0%
2017	30 407	106,0%

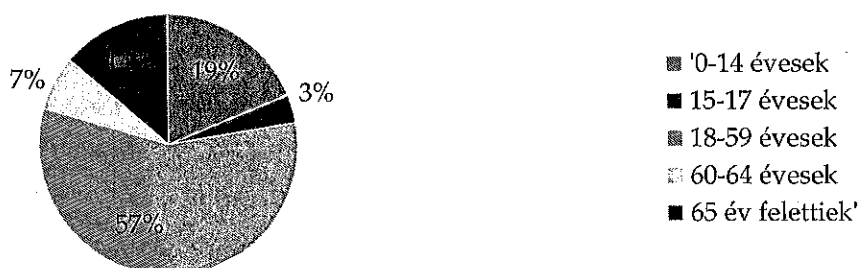
Forrás: Helyi vizuál regiszter, KSH, TeIR

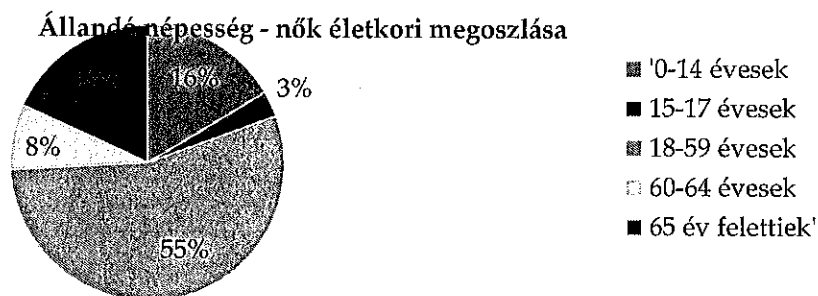
Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	14 249	15 358	29 607	48,13%	51,87%
0-2 évesek			900	3,04%	
0-14 éves	2 683	2 517	5 200	9,06%	8,50%
15-17 éves	507	467	974	1,71%	1,58%
18-59 éves	8 136	8 402	16 538	27,48%	28,38%
60-64 éves	967	1 177	2 144	3,27%	3,98%
65 év feletti	1 956	2 795	4 751	6,61%	9,44%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi vizuál regiszter

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása





Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	996	847	149	5,2
2013	1033	808	225	7,8
2014	1133	932	201	6,88
2015	1197	954	243	8,25
2016	1243	1092	151	5,1
2017	1151	1000	151	5,1

Forrás: TeIR KSH Tstar

Budaörs Város Önkormányzat legfrissebb közvélemény-kutatása szerint a városlakók 32 százaléka szeret, 67 százaléka pedig nagyon szeret Budaörsön élni. Emellett a többség (71%) úgy ítéli meg, Budaörsön jobbak az életkörülmények, mint más településeken.

A budaörsi lakosság körében végzett 600 fős kutatás, a 2011-es népszámlálás adatain alapulva, a nem, kor és iskolai végzettség tekintetében reprezentálja a város teljes lakosságát. A városban nőtt a fiatalok aránya, és az országos átlagnál továbbra is lényegesen magasabb a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (31%). Nőtt az aktívak aránya, az inaktívak között pedig csökkent a munkanélküliek, és a Gyes-en lévők aránya.

Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	278	243	35
2013	233	234	-1
2014	281	247	34
2015	254	278	-24
2016	268	232	36
2017	273	266	7

Forrás: TeIR KSH-Tstar

A háztartások tartós fogyasztási cikkekkel való ellátottsága Budaörsön messze az országos átlag felett mozog. Számítógéppel, lappal, vagy notebook-kal a háztartások 79 százaléka rendelkezik

Budaörsön, míg az országos arány 2014-ben 53% volt. Az internethez való hozzáférés aránya országosan is igen magas, 73%, de még ennél is magasabb az arány Budaörsön, ahol a családok 89 százaléka rendelkezik valamilyen internet-hozzáféréssel. A személyautóval rendelkező háztartások aránya a városban 82%, országosan ez az arány 2011-ben 58%. A kutatás során megvizsgálták, hogy a lakosok milyennek ítélik meg anyagi helyzetüket, és a város adta boldogulási lehetőségeket, és hogy mindezek, hogy változtak az elmúlt közel egy évtized folyamán.

A lakosok elégedettsége a saját anyagi helyzetükkel nőtt, és ezzel együtt a más településen élőkhez képest is szignifikánsan jobbnak ítélik meg életkörülményeiket. A szolgáltatások megítélése többnyire javult az elmúlt időszakban, kivételt jelent ez alól az egészségközpont szolgáltatásainak megítélése. Legerősebb növekedést, fejlődést a sportolási és szabadidős lehetőségekkel, az úthálózattal, valamint a közbiztonsággal való elégedettség területei mutatják.

Értékeink, küldetésünk

Minden ember egyenlőnek született és képességei és lehetőségei határozzák meg egyéni boldogulását. Ezért mi olyan településen kívánunk élni, ahol nem kérdezik meg, hogy ki roma, és ki nem, ki a sváb, bajor és ki a magyar.

Fontos nekünk, hogy a mélyszegénységben élők esélyt kapjanak a felemelkedésre, megtalálják lelki és anyagi egyensúlyukat, hogy büszke tagjai legyenek a helyi társadalomnak.

A jövőnk múlik azon, hogy a gyerekeink ne kicsi felnőttek legyenek, megőrizzük boldog gyermekkorukat, hogy kiegyensúlyozott, aktív, egészséges lelkű és testű felnőttekké váljanak szüleik, barátaik örömeire és a társadalom hasznára.

Figyelünk arra, hogy az idősek, szüleink, nagyszüleink és kortársaik tiszteletben, megbecsülésben elégedetten éljenek közöttünk és városunkban.

Fontos számunkra, hogy a nők és férfiak egyforma lehetőséget és esélyt kapjanak céljaik megvalósításához, életük és munkájuk megszervezéséhez, lehetőségeik kiteljesedéséhez. Lelkiismereti kérdés, hogy a fizikai-egészségügyi hátrányokkal sújtottak életét szebbé, boldogabbá, élhetőbbé tegyük, s hogy ne érje őket közösségünkben kirekesztés, gúny, támadás.

Budaörs Város minden polgára méltó a tiszteletre, megbecsülésre, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy életét boldogan, szeretetben élje le. A város önkormányzata azért dolgozik, hogy Budaörs az aktív, elégedett, megbecsült, a társadalmi hátrányoktól mind kevésbé sújtott emberek városa legyen.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budaörs Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 53/2013. (XII. 21.), valamint a felnőtt és gyermek személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 24/2004. (IV. 20.) önkormányzati rendelete,
- a 365/2011. (IX.21.) ÖKT sz. határozat: Budaörs Város Ifjúságpolitikai Konceptiója 2011-2021.
- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének 32/2013. (VI. 24.) önkormányzati rendelete Az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről valamint a fizetendő térítési díjakról
- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő- testületének az ingatlanok közműfejlesztésének helyi támogatásáról szóló 31/2003.(IX.08.) önkormányzati rendelete
- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő- testületének a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 23/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelete
- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő- testületének a digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatásról szóló 40/2005. (V. 25.) önkormányzati rendelet.
- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő- testületének a tanulmányi ösztöndíjakról szóló 32/2007. (IX. 24.) önkormányzati rendelete.
- Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének 38/2015. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Helyi Esélyegyenlőségi Szószólóról.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció

A költségvetési koncepció készítésére vonatkozó korábbi, kötelező előírásokat tartalmazó rendelkezéseket az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1) és a 87.§ (1) bekezdések tekintetében a 2014. évi XXXIX. törvény 64.§ (1) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormány rendelet 26. §-t a 260/2014.(X.15.) Kormány rendelet 11. §-a hatályon kívül helyezte.

Fentiekre tekintettel megszűnt az önkormányzatok költségvetési koncepció készítése kötelezettsége.

A költségvetés tervezésekor az erőforrásokat minden területen a költségvetési intézményrendszer működőképességének fenntartására és az önkormányzati kötelező alapfeladatok ellátására kell koncentrálni, tehát a tartós bevételi források nagyságrendjéhez kell igazítani a kötelező feladatok ellátását és a fennmaradó maradvány mértékére figyelemmel lehet dönteni az önként vállalt feladatok köréről és pénzügyi forrásáról.

2018-ban ez még nehezebb feladat elé állítja önkormányzatunkat, hiszen az állam által „szolidaritási hozzájárulás” címen elvonandó 2 142 Mft költségvetésre gyakorolt hatása még súlyosabb.

Gazdasági program

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Budaörs Város Önkormányzata 2014-ben készítette el öt évre szóló - 2018-ig szóló - gazdasági programját. Azóta ilyen munkaanyag nem készült. A HEP szempontjából az alábbi részek fontosak e programból:

„Budaörs szociális térképe alapján megállapíthatjuk, hogy a város viszonylag homogén lakosságállománnyal rendelkezik a lakók szociális státusza alapján. A városban az országos átlagot meghaladja a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya.

Budaörs a szociális törvény által előírt, illetve lehetővé tett támogatási formákat biztosítja a szociálisan rászorult lakók számára.”

Szolgáltatástervezési koncepció

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint – szolgáltatástervezési koncepciót készít. Budaörs Város Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióját Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete először 56/2004. (III.19.) ÖKT. számú határozatával fogadta el. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM. rendelet 111/A. § (5) bekezdése szerint a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A szociálpolitika kiemelt területei az idősek ellátása; a családsegítés - gyermekjóléti alapellátás; valamint a lakáspolitikai/támogatáspolitikai.

A szociális háló továbbra is erős Budaörsön, az arra rászorulóknak több mint 20féle támogatást kérhetnek az önkormányzattól, mely nehéz élethelyzetükben segítséget nyújt.

A szociális ellátórendszer fejlesztésének célcsoportjai és fejlesztési javaslatok 2020-ig:

Idősek

- Idősek Otthona bővítése
- idősek klubjának felújítása
- Idősek közbiztonságának növelése
- Idősek, fogyatékkal élők lakásának akadálymentesítése
- Időügyi koncepció elkészítése

Család- és gyermekjóléti ellátás

- társult települések szociális ellátások továbbfejlesztésében illetve új szolgáltatások bevezetésében történő együttműködésének vizsgálata
- gyermekek, fiatalok szabadidejének hasznos, tartalmas eltöltésére közösségi programok szervezése.
- gyermek és fiatalkorú bűnmegelőzés érdekében további hatékony bűnmegelőzési programok szervezése
- Az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ részére akadálymentes épület biztosítása.

Gyermekek napközbeni ellátása

- A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének biztosítása érdekében a bölcsődei gondozást továbbra is térítésmentesen biztosítjuk.
- A 2017. január elsejétől megszűnt családi napközik esetében szükséges igényfelmérést végezni és megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a gyermekek napközbeni ellátása milyen módon támogatható a nők munkaerőpiacra történő zökkenőmentes visszatérése érdekében.

Szociális ellátás

- szegénység és a leszakadás ellen a helyi szociális rendelet folyamatos felülvizsgálata és a támogatásra szoruló budaörsi polgárok szükségleteihez igazítása,
- helyi szociális ellátórendszer színvonalának megőrzése, és a változó igényekhez igazítása
- közoktatási pályázatok fenntartása, annak érdekében, hogy a rászoruló, jól tanulmányi eredménnyel rendelkező tanulók esélyegyenlőségét elősegítsük.
- lakhatási válság kezelésére fenntartani a rászoruló családok részére nyújtható lakhatási és lakásállag javítást segítő támogatásokat. Az ország hátrányos helyzetű településeiről a városba érkező családok figyelemmel kísérése,
- fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek ellátásáról való gondoskodás érdekében szükséges fenntartani az ellátási szerződéseket,
- hátrányos helyzetű, alacsony jövedelmű családok iskolás, középiskolás gyermekeik étkeztetésének átvállalása annak érdekében, hogy a gyermekek kiegyensúlyozott táplálkozása anyagi nehézségek esetén is biztosított legyen.

Foglalkoztatás

- Közfoglalkoztatás biztosítása, megszervezése és az abban résztvevők segítése az elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedésben.
- A közfoglalkoztatási pályázatok megvalósításában együttműködés a Pest Megyei Kormányhivatal Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával.

Ifjúságpolitikai koncepció 2011-2021.

A koncepciót 2011-ben fogadta el a város Képviselő-testülete.

Az önkormányzati választott képviselőkkel, civil szervezetek képviselőivel folytatott megbeszélések eredményeképpen Budaörs város Ifjúságpolitikai Koncepciója a klasszikus korosztályi definíciót és az erre épülő feladatokat, önkormányzati cselekvéseket veszi figyelembe. Ennek értelmében az ifjúságpolitikai koncepció fő célcsoportja a 14-20 éves korosztály.

Ez a korosztályi meghatározás azonban mindkét irányban kibővül. Egyrészt a prevenció, megelőzés szempontjából már az általános iskolai korosztály is célcsoportja az ifjúságpolitikának, hiszen sok ifjúsági programnak ők is résztvevői, másrészt a fiatalok érési, önállósodási folyamata is felgyorsult és ezzel együtt sok probléma is korábban jelentkezik. Ezért az ifjúságpolitikai koncepciónak már a 10-14 éves korosztály számára is relevánsnak kell lennie. Másrészt azonban a fiatalkorúság időszaka tovább is tart, kitolódott, egyrészt az elhúzódó egyetemi képzések, másrészt a kitolódott gyermekvállalási kor miatt. Egy 32 éves fiatalra még ugyanúgy vonatkozhatnak az ifjúságpolitikában megfogalmazott igények, kihívások, mint egy 20 évesre. Ezért az ifjúságpolitikai koncepció felső határa nem korhoz, hanem az egyetemista, családalapítás előtt álló állapothoz kötjük.

Emellett meg kell különböztetni az Ifjúságpolitikai Koncepció közvetlen és közvetett célcsoportjait is. Míg a közvetlen célcsoport maga az ifjúsági korosztály, addig az ifjúságpolitikai koncepció közvetett célcsoportja a fiatalokat és közösségeiket segítő szervezetek, intézmények és szakemberek.

Az ifjúságpolitikai koncepció tartalmi strukturálásánál alapvetően a Nemzeti Ifjúsági Stratégia strukturáját adaptáltuk a helyi önkormányzati felelősségek viszonyrendszerére. Mindezek alapján az alábbi szakterületek szerinti felosztást alkalmaztuk az ifjúságpolitikai koncepció megalkotásánál:

- Társadalompolitika, oktatás-nevelési intézmények
- Környezet, szabadidő, rekreáció
- Identitás, közösségi részvétel, közélet
- Szociálpolitika, esélyegyenlőség
- Egészségmegőrzés, mentálhigiéné

Településfejlesztési stratégia 2009-2023.

Budaörs Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS) 2009-ben készült el. 2009 óta olyan jelentős változások következtek be, mind a gazdasági, társadalmi folyamatokban, jogszabályi környezetben, illetve az önkormányzati feladatok és hatáskörök átalakítása kapcsán, melyek indokoltá tették az IVS felülvizsgálatát, módosítását.

Budaörs 2017-ben készítette el újabb Integrált Településfejlesztési Stratégiáját.

Összességében Budaörs társadalmi helyzete járási, megyei és országos összehasonlításban is kedvezőnek tekinthető. Az országos tendenciákhoz képest kedvezőbb folyamatok, jelenségek elsősorban az 1990 után Budapest körül kialakult szuburbanizációs folyamatok következményeinek tekinthetők.

Mindamellet fontos megjegyezni, hogy Budaörs kedvező társadalmi összetétele ellenére kiemelten foglalkozik a helyi társadalom számára nyújtandó közszolgáltatások minőségével. A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetésének – illetve azok kialakulásának megelőzésének – alapfeltétele, hogy mindenki számára egyenlően biztosított legyen a közoktatáshoz, a munkavállaláshoz, a lakhatáshoz, és az alapvető infrastrukturális ellátáshoz való hozzáférés; valamint a hátrányos helyzetűek és rászorulóknak számára a kedvezmények biztosítása. Ennek érdekében Budaörs is

törekszik a kedvező társadalmi-gazdasági helyzetének fenntartása mellett a kedvezőtlen, szegregációs folyamatok kialakulásának megakadályozására, melynek legalapvetőbb lépéseit a lakhatási, oktatási, foglalkoztatási és szociális területeken kell biztosítani.

Helyi tapasztalat, hogy elszórtan a városban élnek hátrányos helyzetű családok, de sehol sem figyelhető meg területi koncentrációjuk, amit a KSH adatszolgáltatás is alátámaszt. Azonban az elmúlt évek gazdasági válsága utóhatásaként figyelhető meg az a jelenség a városban, hogy hátrányos helyzetű országrészekből családok költöznek be Budaörsre ideiglenesen, általában egy-másfél évre, majd innen továbbköltöznek. Budaörsi tartózkodásuk idején a helyi ellátóhálózatot veszik igénybe, így átmenetileg szociális problémáik kezelése is a budaörsi intézmények révén valósul meg. A problémák kezelésének eredményességét hátráltatja, hogy rövid itt tartózkodásuk alatt végleges megoldás nem születik, illetve továbbköltözésük után – információk hiányában – együttműködés sem alakulhat ki az újabb befogadó település és Budaörs között. Az ilyen jellegű eseteknek a száma pedig egyértelműen 2009 után növekedett meg a városban.

A szociális helyzetkép pontosítása érdekében 2014-ben Budaörs város frissítette a szociális térképét, illetve népességprognózist készítettett 2020-ig, amely alapján világos, hogy továbbra is növekedés lesz jellemző, ezért a következő években is kiemelt hangsúlyt kell fektetni az intézmények fejlesztésére, bővítésére, a férőhelyi kapacitások növelésére.

Bár a bemutatott társadalomszerkezeti sajátosságok arra utalnak, hogy a magyar települések nagy többségétől eltérően Budaörsöt nem jellemzi a szociális helyzet mentén mutatkozó kettészakadás, az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy a szegénység által veszélyeztetett viszonylag szűkebb rétegek marginalizálódását is megakadályozza.

Településszerkezeti terv

Budaörs településszerkezeti tervét a Képviselő-testület 2014-ben fogadta el. Ebben fontos szerepet kap a közlekedés és a csatornázás, vízvezetés fejlesztése.

Fontos elemei a tervnek a meglévő infrastruktúra-hálózat kiegészítésére, minőségének javítására hozott fejlesztési döntések, melyek megvalósítása a városiasodás további minőségi fejlesztését jelentik.

Budaörs Város közlekedési helyzete a nagyterégi közlekedési összefüggéseket tekintve mind a közúti, mind a vasúti kapcsolatok szempontjából teljes körű.

A város belterületén a beépítésre szánt terület-felhasználások mentén az üdülőtérületeket kivéve, az összes közmű kiépült (víz, csatorna, elektromos áram, gáz, telefon), a lakótelepen a távhőellátás is megoldott.

A településszerkezeti terv időtávjában a meglévő beépített területeken az egyes közműhálózatok kapacitáshiányos szakaszainak illetve az elöregedett, meghibásodott vezetékeknek az átépítésére kell számítani, ezenkívül a fejlesztési, átalakuló és az új beépítésre kijelölt területek közműellátását kell megvalósítani.

A tervezett új beépítésekhez és a változó terület-felhasználásokhoz szükséges meglévő, illetve a tervezett hálózatokat a várható közműigények alapján kell továbbfejleszteni, egységes rendszerben, elő-közművesítéssel. A tervezett új beépítésekhez a meglévő, illetve a tervezett hálózatokat a várható közműigények alapján kell továbbfejleszteni. Az új közműlétesítményeket közterületeken kell elhelyezni.

Vízellátás tekintetében távlatban az életszínvonal emelkedésével és az új fejlesztési területek belépésével a vízigények növekedésével kell számolni.

Budaörs város szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése az utóbbi 15-20 évben jelentős fejlődésnek indult. A központi belterület, valamint kamaraerdei városrész szennyvízcsatorna rendszere gyakorlatilag 100 %-ban elkészült, a külső családi házas övezetek irányába a hálózat bővítendő. Elkészült Budaörsön a Budapest Komplex Integrált Szennyvízelvezetése (BKISZ V) projekt részeként megvalósult főgyűjtőcsatorna, így 2017 decembere óta a legmodernebb technológiával

működő csepeli víztisztítóba kerül városunk szennyvize. Ezzel egyidejűleg megszűnt a meglévő budaörsi szennyvíztisztító telep, amelynek területén egy új átemelőt építettek, valamint a repülőtéri szennyvízátelő telepet is korszerűsítették. Emellett mintegy 1700 folyóméter nyomócső és 28000 folyóméter gravitációs csatorna is épült Budaörs és Törökbálint területén.

A budaörsi beruházás költsége közel 900 millió forint, amelynek 83%-a uniós támogatásból érkezik. A 17 %-os önerőt Magyarország központi költségvetése állja. Budaörs a fővárossal közösen valósítja meg a BKISZ-projektet, amely 2019-ben zárul le teljesen, de a legfontosabb budaörsi feladatok ezzel megvalósultak.

A város területéről koncentráltan nagy mennyiségű csapadékvizet a Hosszúréti-patak Budaörsi-mellékág és a Budakeszi-mellékág (melynek terhelését kb. 90 %-ban Budakeszi közigazgatási területe adja) szállítja a befogadóba. Budaörs rendkívül gazdag vízmosásokban. A vízfolyások, vízmosások folyamatosságának és megfelelő vízelvezető képességének, valamint bejárhatóságának és karbantarthatóságának biztosítása elsőrendű feladat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Társulás

A Budaörsi kistérség szerkezetében az elmúlt években dinamikus változások mentek végbe, amelyek hajtóereje nem a természetes fejlődés, hanem a közigazgatási átrendezést kezdeményező törvényi beavatkozás volt. A korábban helyi, államigazgatási feladatok egy része a településektől a járási hivatalhoz, illetve központi állami intézményrendszerhez került, és maga a többcélú kistérség is megszűnt, mint társulási kategória. A korábbi kistérségi közös feladatellátás megszűnt illetve egy részében az új szabályoknak megfelelően újjáalakult. Az esélyegyenlőség terén Budaörs esetében a korábban jól működő rendszerek kényszerű lebontása és a gazdasági válság hatása a közigazgatási átrendezés ellenére is együttműködésre sarkallja a települést. Ezért Budaörs Város Önkormányzata Sós-kút és Pusztazámor településekkel együtt létrehozta az „**Esély Szociális Társulás**”-t, amelynek célja, hogy közösen üzemeltesse az alábbi szociális alapellátásokat.

- Szociális étkeztetés (Sós-kút, Pusztazámor)
- Házi segítségnyújtás (Sós-kút , Pusztazámor)
- Családsegítés (Budaörs, Sós-kút, Pusztazámor)
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Budaörs, Sós-kút, Pusztazámor)
- Támogató szolgáltatás Budaörs, Sós-kút, Pusztazámor)
- Idősek nappali ellátása (Sós-kút, Pusztazámor)
- Gyermekjóléti szolgáltatás (Budaörs, Sós-kút, Pusztazámor)

Ellátási-, támogatási szerződések, Megállapodás

Budaörs város önkormányzata szociális és egészségügyi tevékenységének jelentős részét a szolgáltatások kiszervezésével oldotta meg. A kiszervezés az önkormányzat számításai szerint évi 250 millió forintos megtakarítást jelent Budaörs városának, mely közel 1 milliárd forintot fordít a szociális- és egészségügyi feladatai megoldására, valamint a fogyatékkal élők és idősek nappali ellátására. Az önkormányzat az alábbi szervezetekkel és feladatokra kötött ellátási szerződést.

1. Ellátási szerződések

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Idősek és fogyatékkal élők nappali ellátása

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Idősek nappali ellátása
- Fogyatékosok nappali ellátása

Hajléktalanok nappali ellátása

- Utcai szociális munka
- Éjjeli menedékhely
- Átmeneti szállás
- Mozgó orvosi rendelő
- Étkeztetés
- Nappali melegedő

Fészek Gyermekvédő Egyesület

- Gyermekek átmeneti gondozásának ellátása.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Idősek átmeneti és bentlakásos otthona

48 férőhelyen biztosított az idősek bentlakásos ellátása Budaörs, Zombori út 68-70. szám alatti intézményben.

Katolikus Karitás – Caritas Hungarica „RÉV” Szenvédélybeteg-segítő Szolgálat Szenvédélybetegek közösségi alapellátása és alacsonyküszöbű ellátása

A szenvédélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell

- a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglevő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a házi- és kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében,
- a szenvédélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat,
- a kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére.

A családok átmeneti otthona biztosítását 2019. január 1-jétől új szolgáltató látja el.

2. Támogatási szerződések

Peter Cserny Alapítvány „a beteg koraszülöttek gyógyításáért” alapítványt az önkormányzat évente támogatja.

3. Megállapodás

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatával valamint az annak fenntartásában működő Újbudai Szociális Szolgálattal 2 fő fogyatékos gyermek nappali ellátására.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatahiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez felhasznált adatok a KSH és az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisából, a helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civil szervezetek beszámolóit, tapasztalatait.

Szociális térkép legutóbb 2014. évben készült.

2017. évben közvélemény kutatás készült az önkormányzat megrendelésére, mely a helyi polgárok véleményét kérdezte a helyi szolgáltatásokról, anyagi helyzetükről, hivatalos ügyeik intézéséről, az önkormányzat munkájáról.

A településen élő nyugdíjasok jellemző adatairól (munkavégzés, családi állapot, átlagnyugdíj) valamint a fogyatékkal élők korösszetételéről a fogyatékoság típusairól nincsenek adataink.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Mindezek együtt szükségszerűen előidéznek a szegénység és kirekesztődés újratermelődését, generációk közötti átörökítést. (Esélyegyenlőségi módszertani útmutató 2017)

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociáldimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Csérei-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Jövedelmi helyzet vizsgálatához a jogszabály adattáblákat nem ír elő, ezért az alábbi adatok figyelembevételével kerül elemzésre a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzete.

A mélyszegénység tömeges megjelenése nem jellemző Budaörsre, ahol számottevő roma kisebbség sincs. A családok, háztartások szociális helyzetében bekövetkező rosszabbodás, részben elszegényedés elsősorban a 2008/2009-es válság pénzügyi hatásaival (hiteltartozások) magyarázható. Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete és munkanélkülisége nagyobb figyelmet igényelt az elmúlt években. Számos helyi támogatási forma segíti a bajba jutottakat.

Az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés biztosított mindenki számára a városban. A felmerült problémák között jövőbeli feladat a hátrányos helyzetű beköltöző családok helyzetének javítása, a lakhatási támogatási rendszer újragondolása, az esélyegyenlőség elvének érvényesítése a közszolgáltatások szervezésében.

A legjelentősebb probléma a lakhatás megoldása, támogatása, az elszegényedés kezelése, illetve annak megteremtése, hogy a gazdaság felpörgetésével a város bevételei fedezzék a növekvő kiadásokat és a fejlesztési igényeket. A lakhatási integráció javításában potenciális lehetőség a szociális lakhatás feltételeinek megteremtése és a bérlet állomány növelése. Az önkormányzatnál jelentkező igények és a felszabaduló lakások között nagy a szakadék.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

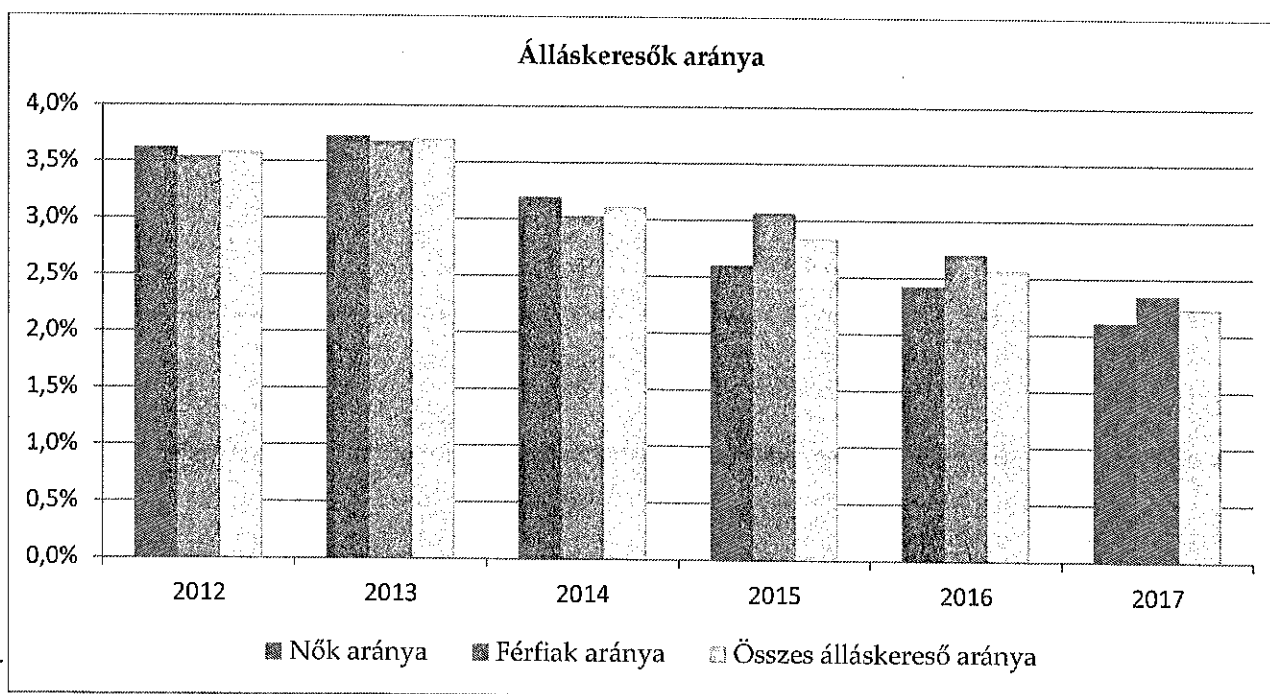
Budaörs szerencsés abból a szempontból, hogy a lakosságában mindössze 51 olyan fő található, aki az általános iskola első évfolyamát sem végezte el (0,2 %). A lakosság 97,8 százaléka rendelkezik általános iskolai végzettséggel, 70,2 százalék érettségivel és 37,5 százalék diplomával. (2011-es adatok.)

A KSH szerint 2011-ben 716 fő volt regisztrált munkanélküli. A 716 főből 180 napnál régebben 433-an voltak munka nélkül. 2017-re javult a foglalkoztatási helyzet: 2017-ben a regisztrált munkanélküliek száma 435 főre, a 180 napnál hosszabb ideje regisztráltak száma pedig 221 főre csökkent.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

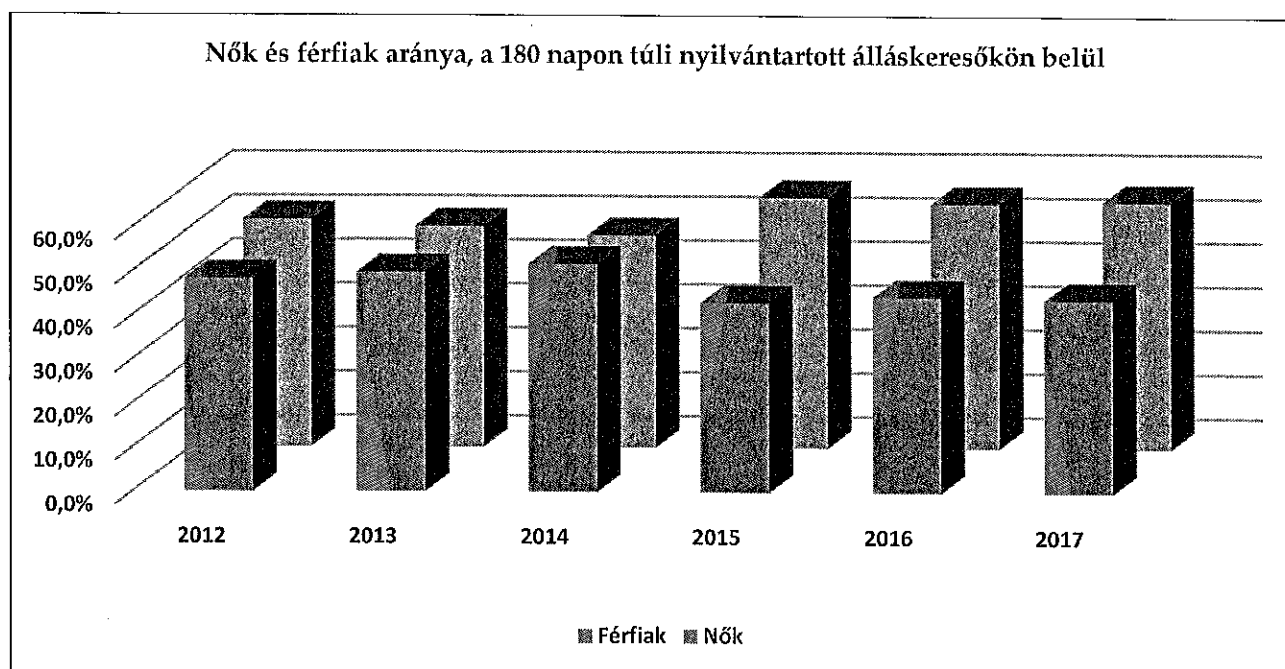
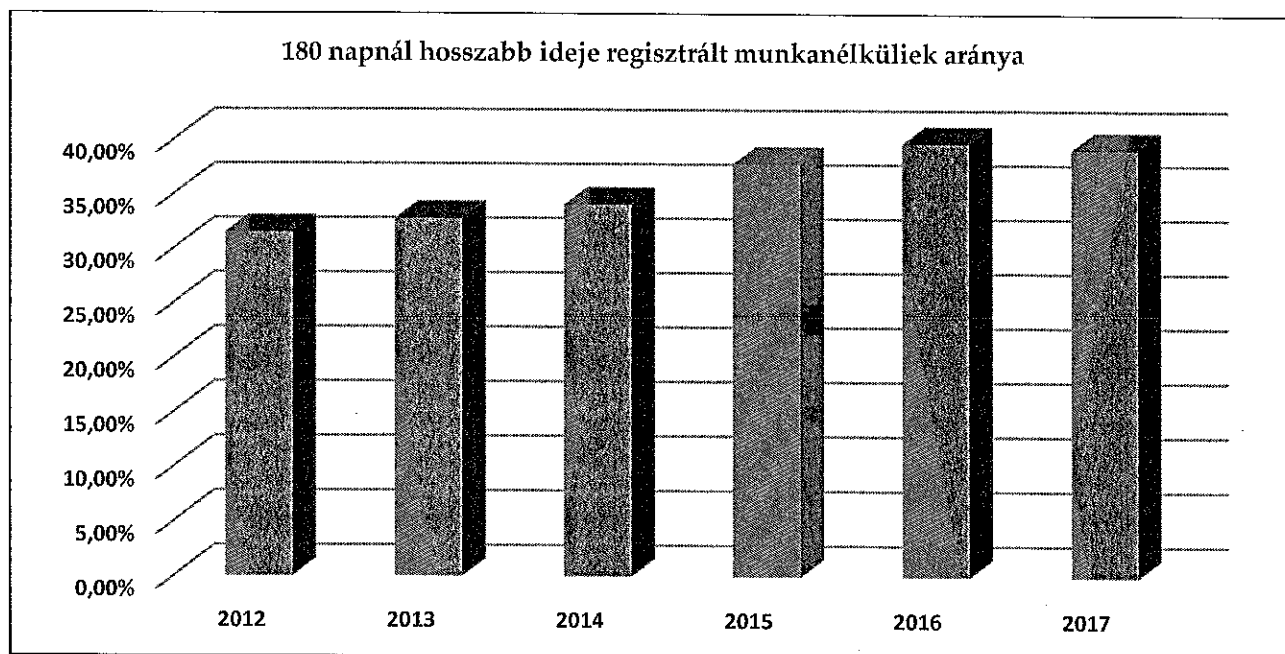
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	9 612	10 085	19 697	348	3,6%	358	3,5%	706	3,6%
2013	9 630	10 075	19 705	359	3,7%	371	3,7%	730	3,7%
2014	9 640	10 087	19 727	308	3,2%	305	3,0%	613	3,1%
2015	9 674	10 090	19 764	252	2,6%	309	3,1%	561	2,8%
2016	9 610	10 046	19 656	233	2,4%	272	2,7%	505	2,6%
2017	9 557	9 533	19 090	202	2,1%	233	2,4%	435	2,3%

Forrás: TeIR, KSH, Budakeszi Járási Hivatal



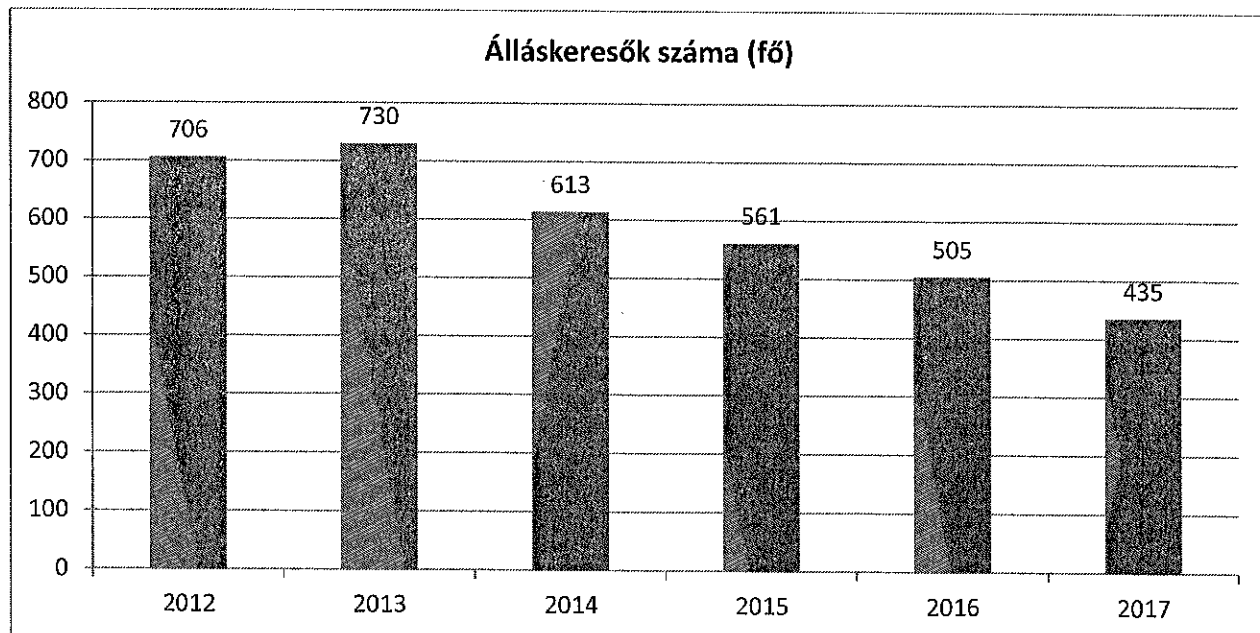
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	31,49%	177	189	366	48,4%	51,6%
2013	32,76%	179	180	359	49,9%	50,1%
2014	34,08%	157	146	303	51,8%	48,2%
2015	37,85%	131	173	304	43,1%	56,9%
2016	39,78%	116	145	261	44,4%	55,6%
2017	39,24%	97	124	221	43,9%	56,1%

Forrás: TeIR, Budapesti Járási Hivatal



Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		706	730	613	561	505	435
20 év alatti	Fő	8	6	7	4	6	3
	%	1,1%	0,8%	1,2%	0,7%	1,1%	0,7%
20-24 év	Fő	50	49	38	29	35	19
	%	7,1%	6,7%	6,2%	5,2%	6,8%	4,3%
25-29 év	Fő	77	76	46	47	34	22
	%	10,9%	10,4%	7,5%	8,4%	6,8%	5,1%
30-34 év	Fő	80	61	51	44	43	30
	%	11,4%	8,3%	8,4%	7,9%	8,4%	6,8%
35-39 év	Fő	92	88	64	52	53	42
	%	13,0%	12,0%	10,4%	9,2%	10,4%	9,6%
40-44 év	Fő	87	80	68	68	61	40
	%	12,3%	10,9%	11,1%	12,1%	12,0%	9,1%
45-49 év	Fő	83	98	67	64	62	48
	%	11,7%	13,4%	10,9%	11,4%	12,2%	11,0%
50-54 év	Fő	92	95	78	59	44	34
	%	13,1%	13,1%	12,7%	10,6%	8,7%	7,9%
55-59 év	Fő	117	137	115	91	75	48
	%	16,5%	18,8%	18,8%	16,3%	14,8%	10,9%
59 év feletti	Fő	20	41	79	103	95	91
	%	2,9%	5,7%	12,9%	18,3%	18,7%	20,8%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Budakeszi Járási Hivatal

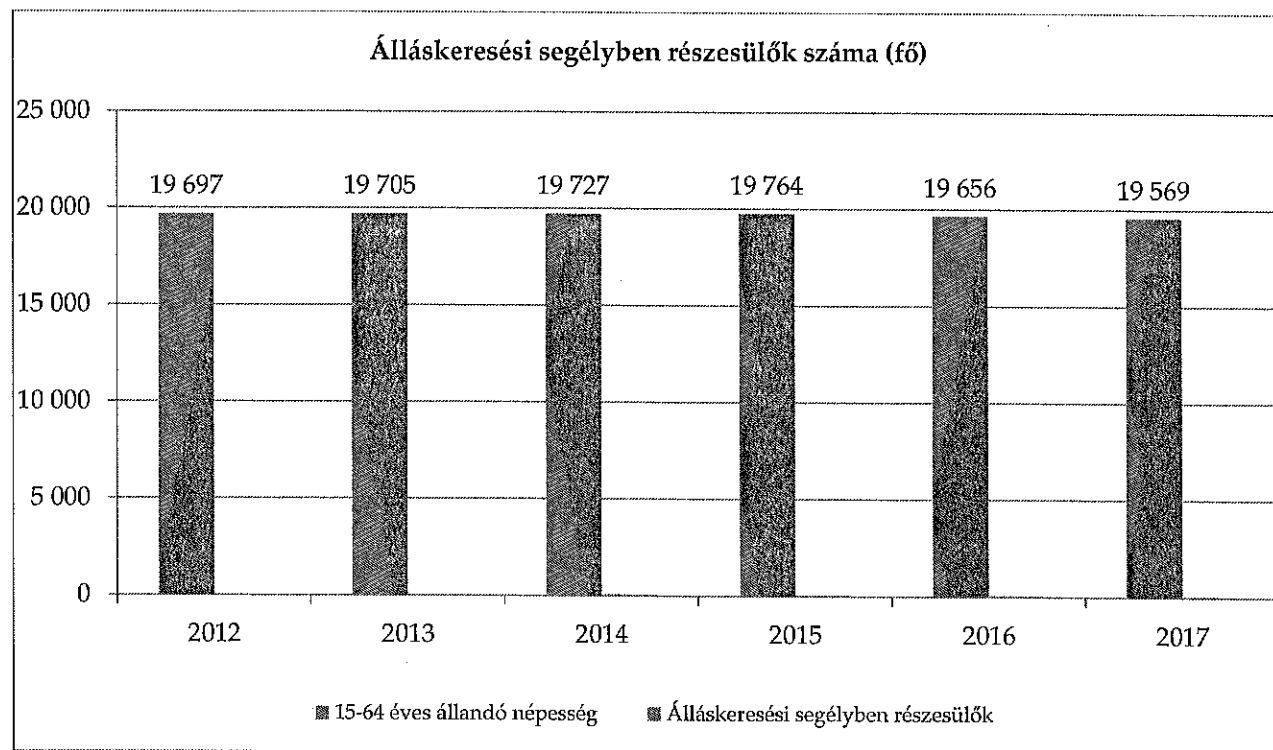


Jelentősen emelkedik az 59 év feletti munkanélkülisége. 2012-ben a 706 fő álláskeresőből mindössze 20 fő (2,9%) volt 59 évesnél idősebb, 2017-ben a 435 fő regisztrált munkanélküliből 91-en (20,8%).

Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	19 697	26,5	0,1%
2013	19 705	49,25	0,2%
2014	19 727	68,75	0,3%
2015	19 764	63	0,3%
2016	19 656	56,5	0,3%
2017	19 569	50,5	0,3%

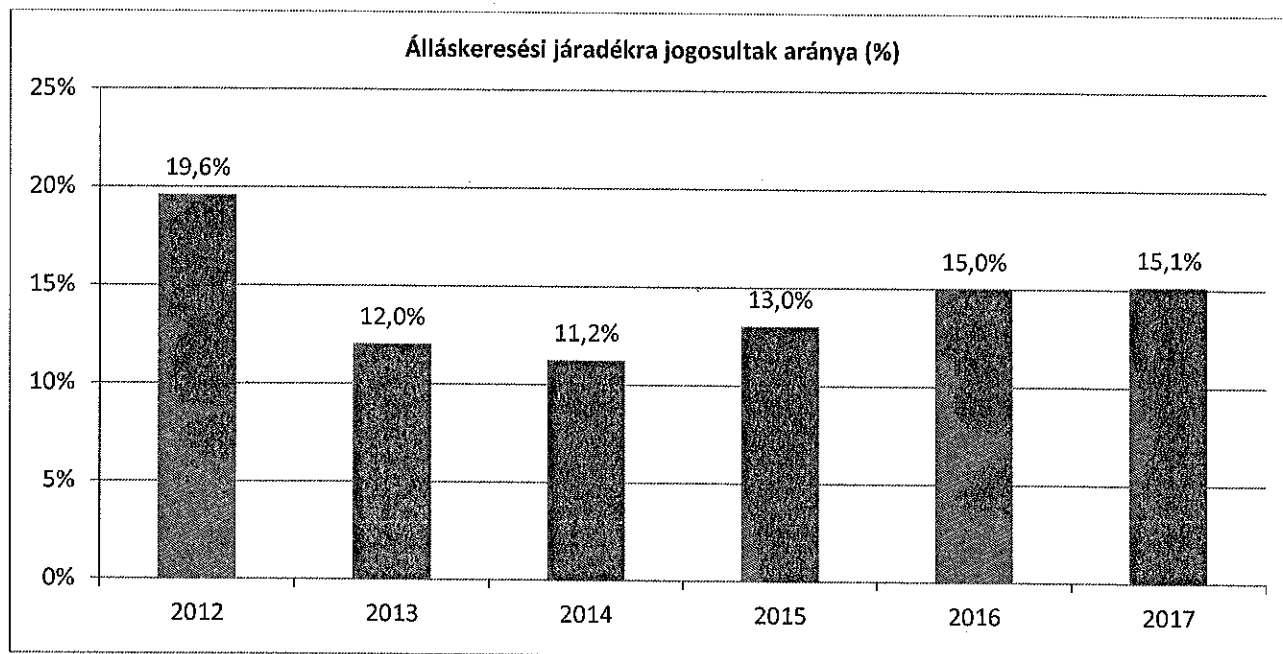
Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Helyi vizuál regiszter



Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	706	138,25	19,6%
2013	730	87,75	12,0%
2014	612	68,75	11,2%
2015	561	73	13,0%
2016	500	75	15,0%
2017	435	65,75	15,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat



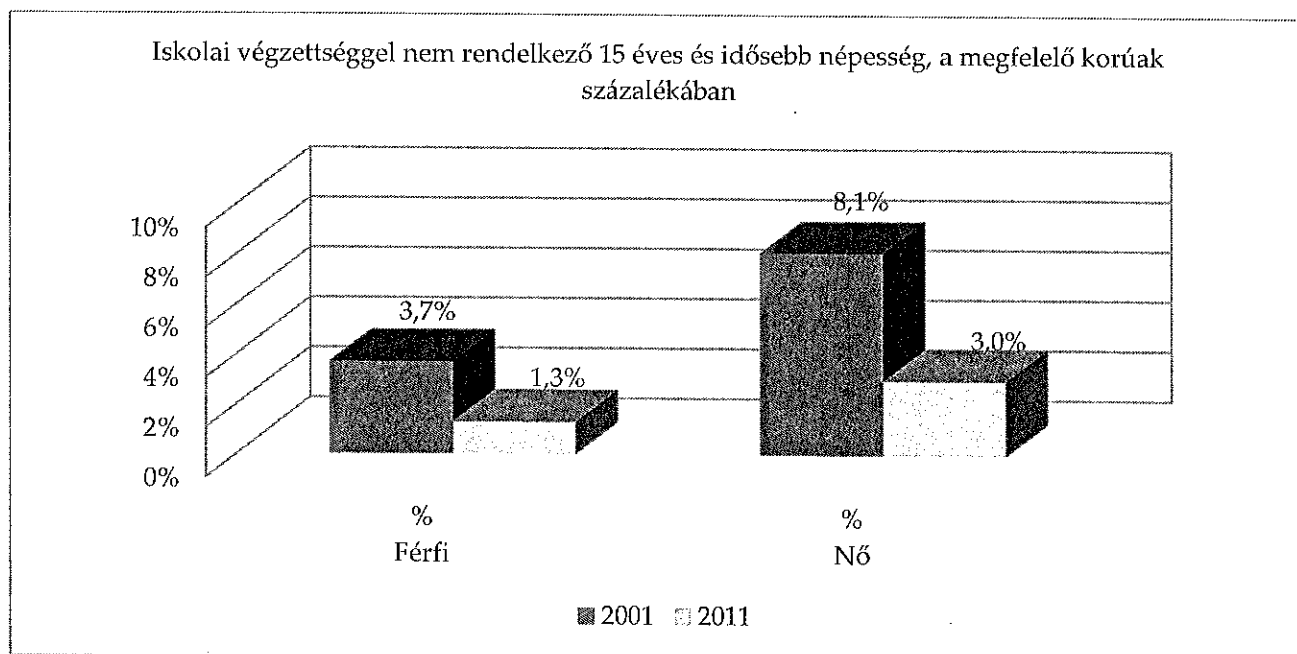
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Budaörs városában átlagon felüli a magasabb iskolai végzettségűek aránya, és kevesen vannak az alacsony, akár 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők.

Alacsonyan iskolázott népesség

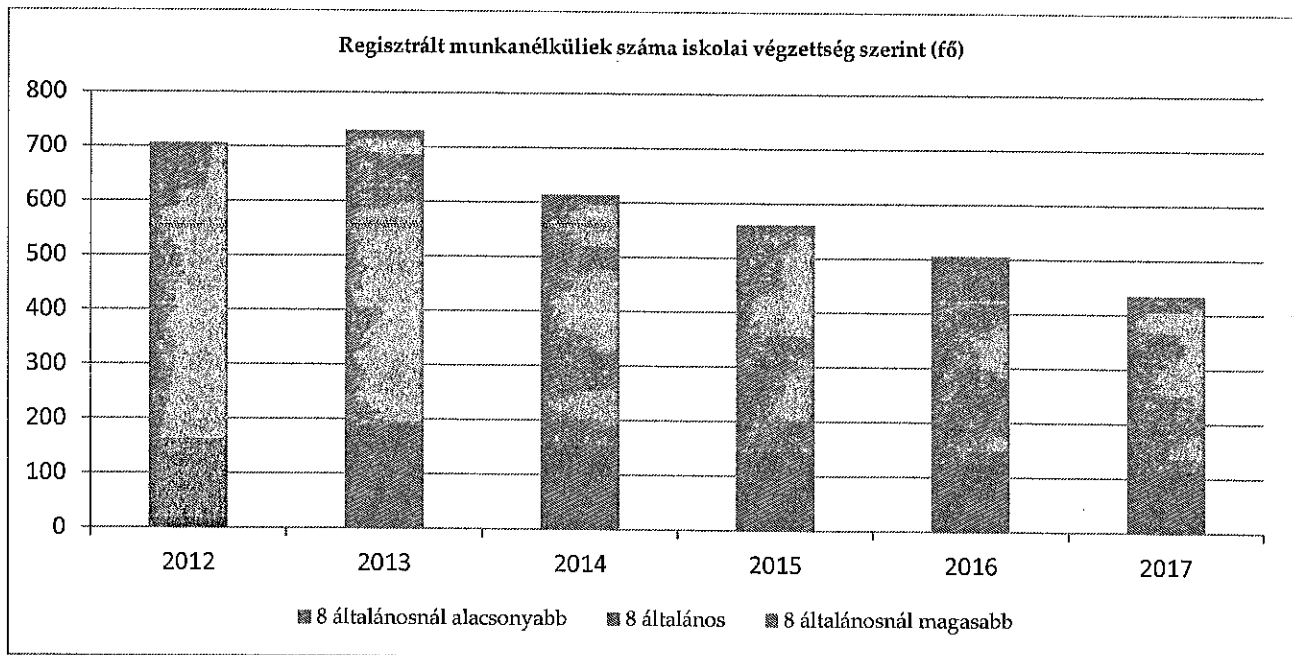
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	96,3%	91,9%	3,7%	8,1%
2011	98,7%	97,0%	1,3%	3,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás



Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	706	18	2,6%	145	20,5%	543	76,9%
2013	730	16	2,2%	174	23,8%	540	74,1%
2014	613	15	2,4%	141	22,9%	458	74,7%
2015	561	12	2,1%	133	23,8%	416	74,2%
2016	505	13	2,5%	113	22,4%	379	75,1%
2017	435	10	2,3%	103	23,7%	322	74,0%

Forrás: TeIR, Budakeszi Járási Hivatal, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat



c) közfoglalkoztatás

A Foglalkoztatási Osztály adatai szerint 2016-ban 233 férfi és 272 nő volt nyilvántartott állás kereső. 2017. év végére a számuk csökkent, továbbra is a nők aránya nagyobb az állás keresők között (202 férfi, 233 nő). A munkanélküliség enyhítésre az önkormányzat évek óta részt vesz a közfoglalkoztatás megszervezésében.

Az önkormányzat **közfoglalkoztatás** keretén belül képzettségüknek és végzettségüknek megfelelő adminisztratív és településőri feladatok elvégzésére, valamint a nappali tagozaton tanulók számára **nyári diákmunkát** szervezett a Hivatalban.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos száma	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos száma
2016	211	83
2017	149	63

Forrás: TeIR, Budakeszi Járási Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Budaörs foglalkoztatási centrumként nem csak a helyi és szomszédos települések célterülete, hanem Közép-Magyarország szinte teljes egészéről és a Pest megyével határos megyékből is érkeznek napi szinten munkavállalók Budaörsre. Ez reggelente a környező településekről beáramló és ugyanekkor Budaörsről Budapest felé kiáramló ingázókat jelenti, akik azután a késő délutáni órákban fordított irányban mozognak ugyanolyan leterheltséget okozva.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A város elsődlegesen a munka világába történő bevezetést priorizálja, így a Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködésben a 16 év feletti diákoknak biztosít nyári munkalehetőséget. A felsőoktatásban tanulmányokat folytató hallgatóknak nyári gyakorlatot, a végzett hallgatók részére gyakornoki programot szervez.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci szolgáltatások jelentős részét a budaörsi irodával is rendelkező Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya biztosítja. Az együttműködés az önkormányzattal kollegiális. A munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása a munkaügyi központ feladata, amelyet kiegészít az Álláskereső Klub-bal a Szociális és Gyermekjóléti Központ is.

Az álláskereső klub célja a résztvevők mielőbbi munkába állítása, alkalmassá tétele a munkavállalásra, szükség esetén szakember – pszichológus – bevonásával. Az álláskereső kliensek részére heti három alkalommal újságot, internetet, telefonálási lehetőséget biztosítanak. Az ügyfelek családgondozó segítségével tanulják az önéletrajzírás, felkészülnek az állás interjúra.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmaznak többek között a roma lakosságot.

Budaörsön elsősorban betanított munkásként alkalmaznak a roma lakosságot. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi roma lakos is van a foglalkoztatottak között.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetést nem tapasztaltak, ilyenről eddig bejelentés sem érkezett.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. április 01-től az Szt. változása miatt törvényileg garantált ellátások szűntek meg. Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktívkorúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnt rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak

járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 53/2013. (XII.21.) önkormányzati rendeletében szabályozta és továbbra is vállalta az ellátások biztosítását a lakosság részére:

Pénzbeli ellátások

- lakbértámogatás
- szemetszállítási díj támogatás
- települési támogatás (rendkívüli (krízishelyzetre, gyermekvédelmi támogatásként, temetési költségekhez, önkormányzati kamatmentes kölcsön) és rendszeres (ápolási támogatás, gyógyszer-támogatás lakásfenntartási támogatás, adósságcsökkentési támogatás)
- életkezdési kiegészítő támogatás
- születési támogatás
- gondozási támogatás
- gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezmény
- gyermekek karácsonyi támogatása
- idősek karácsonyi támogatása

Természetbeni ellátások

- köztemetés
- kedvezményes üdülés
- babaköszöntő csomag
- szünidei gyermekétkeztetés

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete 32/2007. (IX.24.) önkormányzati rendelet a **tanulmányi ösztöndíjakról** szóló rendeletének a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a célja. Az ösztöndíj odaítélése pályázati úton általános iskola 7-8. évfolyamán, középfokú oktatásban, külföldi tanulmányutakhoz, illetve a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva történik.

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a **digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatásról** szóló 40/2005. (V.25.) önkormányzati rendelet megalkotásának célja a szociálisan rászorultak számítógépes információs-csatornákhoz hozzáférése, ezáltal a digitális esélyegyenlőségük biztosítása.

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 23/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelet célja, hogy a lakáscélú helyi támogatás formáinak, feltételeinek, mértékének és eljárási rendjének szabályozásával, Budaörs Város Önkormányzata gazdasági lehetőségeivel összhangban hozzájáruljon a polgárok, különösen a nagycsaládosok, fiatal házaspárok, időskorúak és mozgásukban korlátozottak lakhatási feltételeinek javításához, lakásproblémáik megoldásához.

1. 1993. évi III. törvény ellátásai

I. szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

1. aktív korúak támogatása
2. egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
3. foglalkoztatást helyettesítő támogatás
4. időskorúak járadéka
5. ápolási díj
6. tartós ápolást végzők időskori támogatása
7. települési támogatás

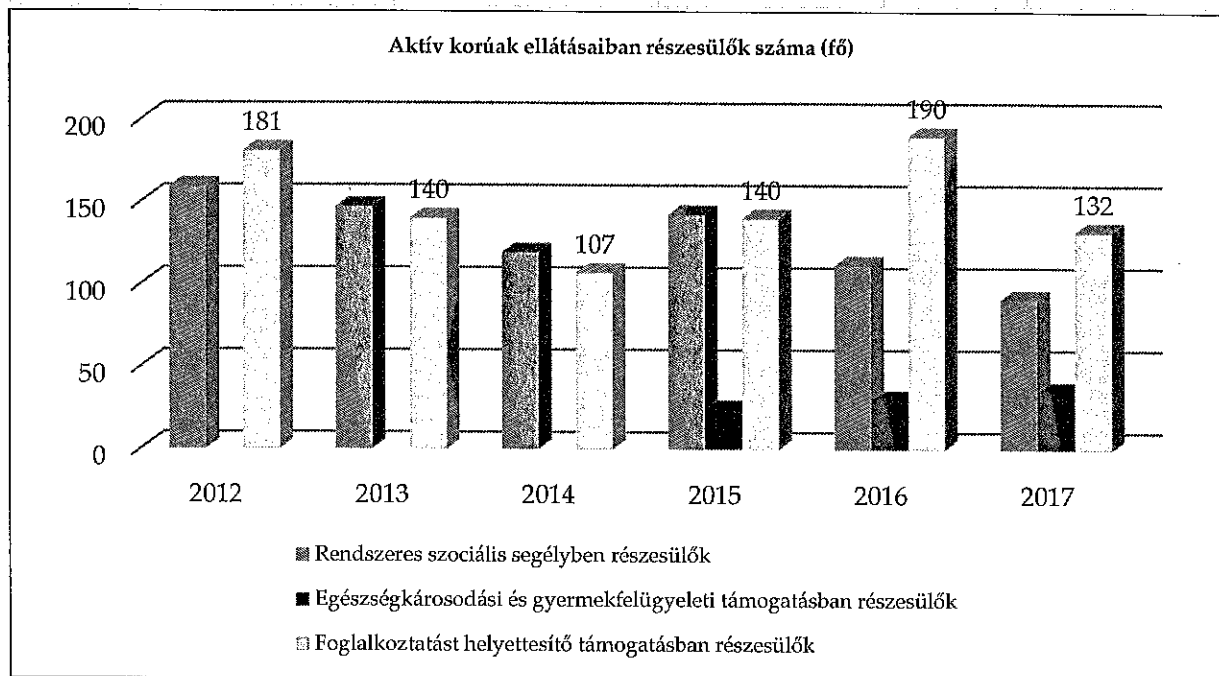
II. Természetben nyújtott szociális ellátások

1. köztemetés
2. közgyógyellátás
3. egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	159		0,81%	181	25,65%
2013	147		0,75%	140	19,19%
2014	119,25		0,60%	107	17,49%
2015	142,5	24	0,72%	140	24,97%
2016	111,5	30	0,57%	190	37,98%
2017	91	35	0,47%	132	30,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Budakeszi Járási Hivatal



2. 1993. évi III. törvényben szabályozottakon kívüli ellátások

1. rokkantsági járadék
2. megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
3. bányászok egészségkárosodási járadéka
4. vakok személyi járadéka
5. házastársi pótlék
6. házastárs utáni jövedelempótlék
7. cukorbetegség támogatása
8. szépkorúak jubileumi köszöntése

9. súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása
10. parkolási igazolvány
11. fogyatékosági támogatás
12. álláskeresési járadék
13. nyugdíj előtti álláskeresési segély
14. keresetpótló juttatás

3. Gyermek után járó ellátások

Az 1998. évi LXXXIV. törvényben szabályozott ellátások

1. anyasági támogatás
2. gyermekgondozást segítő ellátás (2015. 12.31-ig GYES)
3. családi pótlék
4. magasabb összegű családi pótlék
5. gyermeknevelési támogatás

A kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. tv. 21.

1. csecsemőgondozási díj
2. táppénz
3. gyermekápolási táppénz
4. gyermekgondozási díj
5. baleseti járadék

Egyéb kedvezmények

1. apa munkaidő-kedvezménye
2. gyermek után járó pótszabadság
3. családi kedvezmény
4. családi járulékkedvezmény
5. ingyenes tankönyvellátás

A 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott ellátások

Pénzbeli és természetbeni ellátások

1. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
2. gyermektartásdíj megelőlegezése
3. otthonteremtési támogatás
4. gyermekétkeztetés

4. 1997. évi XXXI. törvény fontosabb ellátásai

A társadalombiztosítási nyugellátásról

1. öregségi teljes nyugdíj
2. öregségi résznyugdíj
3. korhatár előtti ellátás
4. korhatár előtti ellátásban részesülők kereső tevékenysége
5. rokkantsági nyugdíj
6. baleseti rokkantsági nyugdíj

Hozzá tartozói ellátások

1. özvegyi nyugdíj
2. árvaellátás
3. szülői nyugdíj
4. özvegyi járadék

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen

fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Budaörsön 2017-ben a lakásállomány összesen 11.038 db lakásból állt.

A legtöbb lakás a Történelmi belvárosban, a Városközpont és lakótelep területén, és a Kertvárosias lakóterületen található: a város teljes lakásállományának 75,9%-a koncentrálódik ebben a három városrészben. A Hegyvidékek területén (11,5%) és a Kamaraerdőben (7,4%) van jelen még nagyobb arányban a városi lakásállomány. A külső városrészekre és külterületekre a lakásállomány néhány százaléka jut.

A lakásállomány minőségében vannak különbségek a budaörsi városrészek között. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya Budaörsön 3%, ami igen alacsony érték. A legnagyobb népességszámmal és a legtöbb lakással rendelkező városrészek közül a Történelmi belváros helyzete hátrányos, ahol az ilyen lakások aránya duplája a városi átlagnak. A Városközpont és lakótelep, valamint a Kertvárosias lakóterület esetében elenyésző az alacsony komfort fokozatú lakások aránya a városrészben található lakások számához képest. A kisebb népességszámmal és kevesebb lakással rendelkező városrészek közül legrosszabb a helyzet a Szállások területén, ahol a meglévő lakások egyharmada alacsony komfort fokozatú.

Nemcsak a budaörsi lakónépesség munkaerő-piaci helyzete és foglalkoztatottsága, hanem a lakásállomány összetétele alapján is látható a Történelmi belváros kedvezőtlenebb helyzete a városi átlagokhoz képest, illetve a nagyobb népességszámmal rendelkező Városközpont és lakótelep, illetve a Kertvárosias lakóterület városrészekhez képest.

A 2011. évi népszámlálás adataiból megállapítható, hogy az ingatlanokat az esetek 93%-ában tulajdonosként, 5%-ában bérlőként, 2%-ban egyéb jogcímen használják. A lakásállományon belül a 3 és 4 szobás ingatlanok felülreprezentáltak, 30% és 37%-ban vannak jelen, amely megmutatkozik az átlagos lakásnagyságon is, a lakások 46%-a (4900 db) 80 nm-esnél nagyobb. Jelentős számban vannak jelen a lakásállományban az 50-59 nm-es lakások (2314 db), amely a települési lakótelep átlagos lakásnagyságát tükrözi.

A településre elsősorban a fővárosból települnek polgárok magasabb életszínvonal biztosítása érdekében, valamint az ország elmaradottabb régióiból, munkavállalási céllal, és a stabilabb szociális körülmények kialakítása érdekében.

A településre költözők jelentős hányada bérel lakást legfőképpen piaci alapon, de az önkormányzat által biztosított bérlakásokra is jelentős igény mutatkozik.

a) bérlakás-állomány

A bérlakást igénylő személy a folyamatosan bővített és aktualizált névjegyzékbe nyer felvételt, mellyel nyomon követhető a bérlakások iránti igény változása, valamint a lakás bérbeadása esetén a bérlő méltányolható lakásigényét is figyelembe vehetjük. A névjegyzék adatai alapján 2012. óta folyamatosan, és egyenletesen nő a várakozók száma, jelenleg 95 család vár szociális bérlakásra.

Az önkormányzat a rendkívüli élethelyzetekre felkészülve lehetőséget biztosít arra is, hogy ugyancsak rászorultság vizsgálatával, de az előbbiektől eltérő módon, átmeneti jelleggel lakhatást biztosítson az egészségügyi és szociális, vagy gyermekvédelmi szempontból indokoltak alapján, illetve lakhatási feltételek ellehetetlenülése esetén nehéz helyzetbe került családoknak.

A kérelmezők legnagyobb számban albérletben laknak (47 család), amely általában a település lakótelepi övezetében, vagy a városközponttól távolabb eső városrészekben található, gyakran egészségtelen, vizes körülmények között élnek.

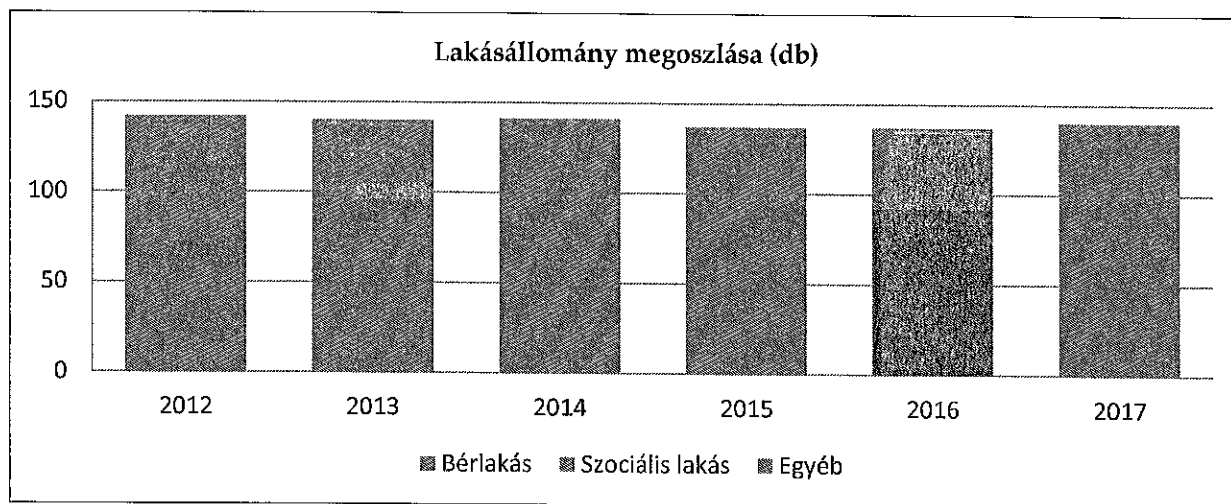
Budaörs Város Önkormányzata a lakhatás megoldásához a bérlakás-programján kívül albérlési támogatással, és lakásfenntartási támogatással járul hozzá, valamint a saját lakás megszerzéséhez kamatmentes kölcsön támogatást biztosít.

b) szociális lakhatás

A 95 db önkormányzati lakásból 42 db szociális rászorultsági alapon került bérbeadásra. Többnyire pályázati alapon, de a helyi rendelet lehetőséget biztosít különös élethelyzetre való tekintettel történő bérbeadásra is (egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi). A bérlakások forgási sebessége alacsony, így az egyre emelkedő számú igénylővel szemben évek óta csekély a kiutalható lakások száma. 2013-ban 42 család várt bérlakásra, számuk az öt év alatt jelentősen emelkedett. Óriási igény mutatkozik bérlakásra, hiszen egyre szélesebb az a réteg (pályakezdők, fiatal házaspárok, két-, háromgyermekes családok) akiknek jövedelmi viszonyai nem teszik lehetővé saját lakás vásárlását, vagy építését. Az önkormányzat bérlakásra történő ráfordításai elsősorban a meglévő lakásállomány karbantartására terjednek ki.

Év	Lakásállomány (db)	Bérlakás állomány (db)	Szociális lakásállomány (db)	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
2012	10 859	97	42	3
2013	10 876	95	42	3
2014	10 899	96	42	3
2015	10 933	92	42	3
2016	10 974	92	42	3
2017	11 038	95	42	3

Forrás: TeIR, KSH



c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem jellemző, hogy Budaörs Város Önkormányzata nem lakhatás céljára szolgáló ingatlant lakóépületként hasznosítson. Ennek ellentétére inkább akad példa, amikor lakóépületet hasznosít egyéb, nem lakás céljára. Ez elsősorban művelődési és szociális céllal történik.

d) Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakcímről kijelentkezetteket, otthonukat elvesztetteket a rokoni kapcsolatok, természetes támasz kapcsolatokon keresztül, a szociális háló is segíti. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai jelzés esetén közreműködnek a problémák megoldásában.

Budaörs Város Önkormányzata 2008-ban kötött ellátási szerződést a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal a városban élő hajléktalanok ellátására. Az ellátási szerződés 1.2. pontja szerint a Szolgáltató gondoskodik a Budaörs területén életvitelszerűen élő és tartózkodó hajléktalanok alapszintű egészségügyi ellátásáról, utcai szociális gondozásáról, nappali melegedőjében, illetve

szállórendszerében történő elhelyezéséről, szociális szakellátást nyújtó intézményekbe történő irányításáról.

Az utcai gondozó szolgálat háttérintézménye 2012. februártól a Budapest XI. kerület Rimaszombati úti Szociális Alapszolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény, ahol szerdánként 14-16 óráig várják a szociális ügyintézészt igénylő hajléktalanokat. Az intézmény működési engedélye alapján – mely szerint az ellátási területe Budaörsre is kiterjed - szociális alapszolgáltatásként nappali ellátást, utcai szociális munkát, illetve krízis időszakban, 15 férőhelyes időszakos éjjeli menedékhelyet, mint szakellátást biztosít.

Budaörs Város Önkormányzata a családok átmeneti otthona biztosítását 2019. január 1-jétől új szolgáltatóval kötött ellátási szerződés alapján biztosítja. Az otthonlanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője.

e) lakhatást segítő támogatások

A pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 53/2013 (XII. 21.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: önkormányzati rendelet) tartalmazza az Önkormányzat által biztosított, lakhatást segítő támogatásokat:

- lakbértámogatás
- települési lakásfenntartási támogatás.

Lakbértámogatásra jogosult a Budaörsön nem önkormányzati, vagy nem állami tulajdonú bérelt lakásban élő, gyermeket/gyermeket eltartó család. Jogosultsági feltétel, hogy

- a kérelmező a kérelem benyújtásának időpontjában legalább egy éve Budaörs Város közigazgatási területén életvitelszerűen lakik, és bejelentett lakcímmel rendelkezik,
- bérelt lakásának mértéke nem haladja meg
- 3 személyig 2 lakószobást, illetve 1+2 félszobás lakást, amelynek alapterülete nem nagyobb 65m²-nél,
- 3 személy felett személyenként további 20 m² vehető figyelembe,
- a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250 %-át,
- vagyona nincs.

Lakásfenntartási támogatás nyújtható annak a személynek,

- a) akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350%-át,
- b) vagyona a kérelmezőnek valamint a háztartás tagjainak nincs,
- c) a kérelmező által használt lakás nagysága:
 - ca) 3 személyig 2 lakószobás, illetve 1+2 félszobás lakás, amelynek alapterülete nem nagyobb 65 m²-nél,
 - cb) 3 személy felett személyenként további 20 m² vehető figyelembe,
 - cc) 70 év feletti egyedül élő személy esetében az általa használt lakás nagyságától függetlenül adható támogatás, ha a jogosultsági feltételeknek egyébként megfelel.

Nem jogosult lakásfenntartási támogatásra az a személy, aki e rendelet alapján lakbértámogatásban részesül.

f) eladósodottság

Szintén az önkormányzati rendelet szabályozza a települési adósságcsökkentési támogatás feltételeit.

Az önkormányzat lakhatást segítő adósságcsökkentési támogatásban részesítheti azt a családot vagy személyt,

- akinek az adóssága meghaladja az ötvenezer forintot, és akinek a következő bekezdésben meghatározott adósságok valamelyikénél fennálló tartozása legalább hat havi, vagy a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá
- akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg családban élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, egyedül élő esetén annak 300%-át, valamint
- aki a lakásfenntartási támogatásnál elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, feltéve, hogy
- vállalja az adósság és az önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadason való részvételt.

Adósságnak minősül a lakhatási költségek körébe tartozó

- közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhő-szolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtartozás),
- közösköltség-hátralék, valamint az épület- és fűtőkorszerűsítéssel járó külön költség hátralék,
- a lakbérhátralék,
- a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralék.

Az adósságcsökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg az adósságkezelés körébe bevont adósság 75%-át, és összege legfeljebb háromszázezer forint lehet.

A támogatás egy összegben vagy havi részletekben, az adós vállalásától függően nyújtható.

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	479	41
2013	404	45
2014	397	35
2015	279	18
2016	178	20
2017	160	14

Forrás: TeIR, KSH

Budaörs Város Önkormányzata gazdasági lehetőségeivel összhangban hozzá kíván járulni a polgárok, különösen a nagycsaládosok, fiatal házaspárok, időskorúak és mozgásukban korlátozottak lakhatási feltételeinek javításához, lakásproblémáik megoldásához is. Ezért alkotta meg a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 23/2008. (IV. 29.) önkormányzati rendeletét.

A rendelet szerinti helyi lakáscélú támogatások:

- lakásépítési támogatás (saját tulajdonú lakás építésének, bővítésének, átalakításának, komfortfokozat növelésének, energiatakarékos felújításának, valamint lakás vásárlásának támogatása);
- lakás akadálymentesítési támogatás (időskorúak és mozgásukban korlátozott személyek lakás akadálymentesítési támogatása.)

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település lakosságának jelentős része belterületi besorolással rendelkező településrészen él. A régi szőlők, kiskertes településrészen élők számára az úthálózat kiépített, az ingatlanok könnyen megközelíthetőek. Jelentősebb problémát ezeken a területeken a csatornahálózat hiányossága jelentheti. Budaörs Város Önkormányzata a vízi és a csatornaközmű fejlesztések kivitelezéséhez alacsony jövedelmű háztartások esetén vissza nem térítendő, egyéb esetben a jövedelmi feltételek teljesülése mellett kamatmentes kölcsön támogatással járul hozzá.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A szegregációval veszélyeztetett vagy érintett területek körülhatárolásához az ún. szegregációs mutató különböző értékeit vesszük figyelembe. A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% vagy 35% feletti, és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Ha a szegregációs mutató értéke 30-34% közötti, akkor szegregációval veszélyeztetett területről, ha 35% feletti, akkor pedig szegregátumról beszélünk. A KSH módszertana alapján Budaörs városban egy olyan utcákkal körülhatárolt lakótömb jelenik meg, ami szegregációval veszélyeztetett területnek minősül. Ezen a területen a szegregációs mutató értéke 30% fölötti, de 35% alatti. A veszélyeztetett terület határai: Mátra utca – csatorna – Uzsoki köz – Kékes utca. A veszélyeztetett terület a Budaörsi Városháza közvetlen szomszédságában helyezkedik el. Alapvetően családi házakból álló lakótömb alkotja a területet. A lakótömb rendezett lakókörnyezetben helyezkedik el. Nincs a területen önkormányzati tulajdonú lakóingatlan, minden ház magántulajdonban van. A lakásállomány minősége elmarad a budaörsi átlagokhoz képest: több az alacsony komfort fokozatú, és több az egyszobás lakás a statisztikák alapján a veszélyeztetett területen.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A szegregációval veszélyeztetett terület kis kiterjedésű, kis népességszámmal: összesen 15 lakásban 53 fő él ebben a lakótömbben. A budaörsi lakónépesség 0,2%-a koncentrálódik ezen a területen, míg a teljes városi lakásállomány 0,1%-a található meg itt. A KSH adatszolgáltatása alapján megállapítható, hogy az itt élők társadalmi-gazdasági helyzete kedvezőtlenebbnek tekinthető a városi átlagokhoz képest. A korösszetétel inkább fiatalos, de az aktív korúak munkaerő-piaci helyzete hátrányosnak tekinthető. A szegregációval veszélyeztetett területen igen kedvezőtlen a lakónépesség iskolai végzettsége. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya közel hatszorosa a városi átlagnak, de még a városrész átlagát is közel négyszeresen meghaladja. Ehhez képest rendkívül alacsony a diplomások aránya, mindösszesen 5%: ezt a városi átlag hétszeresen, a városrészi átlag pedig 4,5-szeresen múlja felül. A veszélyeztetett terület lakónépességének iskolai végzettsége erőteljesen befolyásolja a munkaerő-piaci lehetőségeket. A foglalkoztatottak aránya a városi átlagok alatt, míg az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a városi átlagok felett van. A foglalkoztatottak aránya a városi és városrészi átlagoknál 1,5-szer alacsonyabb, míg az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgozók aránya háromszorosan múlja felül a városi, és kétszeresen a városrészi átlagot. Az alacsony iskolai végzettség és a kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet magasabb munkanélküliséggel párosul a

veszélyeztetett területen: a munkanélküliségi ráta több mint háromszorosa a városi átlagoknak. A veszélyeztetett területen élő munkanélküliek kétharmada pedig már legalább egy éve, tehát tartósan munkanélküli.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem beszélhetünk a szegregációval veszélyeztetett területek esetében területi átrendeződési folyamatról. Budaörsre nem jellemzőek a telepek, szegregátumok kialakulása és az elmúlt években sem hatottak ebbe az irányba a folyamatok. 2009-ben a városban nem azonosítottak körülhatárolható szegregátumot vagy veszélyeztetett területet. 2016-ban egy szegregációval veszélyeztetett területet azonosítottak be. Ennek a szegregációval veszélyeztetett területnek mindösszesen 53 fő volt a lakónépessége. A helyi tapasztalat azt mutatja, hogy elsősorban a városban élnek hátrányos helyzetű családok, de sehol sem figyelhető meg területi koncentrációjuk, amit a KSH adatszolgáltatás is alátámaszt. Azonban az elmúlt évek gazdasági válsága utóhatásaként figyelhető meg az a jelenség a városban, hogy hátrányos helyzetű országrészekből családok költöznek be Budaörsre ideiglenesen, általában 1-1,5 évre, majd innen továbbköltöznek. Budaörsi tartózkodásuk idején a helyi ellátó hálózatot veszik igénybe, így átmenetileg szociális problémáik kezelése is a budaörsi intézmények révén valósul meg.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Budaörs Város Önkormányzata a járó beteg szakellátás valamint egyes alap ellátások működtetésre a Jump Consulting Kft-vel kötött feladat-ellátási szerződést.

Ami az esélyegyenlőség szempontjából releváns: 2018. október 15-től egységes medikai rendszer használatát vezették be, amelyhez folyamatosan csatlakoznak a házi orvosok, labor, egészségügyi központ szakrendelői. Ezzel a házi orvosok egységes képet láthatnak a saját betegeikről és számukra előjegyzést is kérhetnek.

Budaörsön az egészségügyi alapellátást, 6 gyermekorvos, 12 felnőtt háziorvos, 6 felnőtt fogorvos, 2 ifjúsági fogorvos, 15 védőnő biztosítja, és szakrendelő működik.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	556
2013	506
2014	573
2015	483
2016	415
2017	494

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Budakeszi Járási Hivatal

Az Szt. 45. § (1) bekezdés b) pontja alapján 2015. március 01-től Budaörs Város Önkormányzata települési ápolási támogatást nyújt a jogosultsági feltételeknek megfelelő személy részére. Méltányossági alapon ápolási díjat 2015. március 01-től nem állapított meg az önkormányzat.

Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	69	71	140
2013	69	71	140
2014	83	65	148
2015	79	65	144
2016	84	0	84
2017	83	0	83

Forrás: TeIR, KSH Tslar

b) *prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

- A mammográfiai vizsgálat nem tartozik a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által finanszírozott szakrendelések közé. A budaörsi állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezők térítésmentesen vehetik, igénybe melyet az önkormányzat finanszíroz.
- Az Önkormányzat évenként külső szakértővel végeztet az óvodákban lisztérzékenységi szűrővizsgálatot. A lisztérzékenység előfordulási gyakorisága a 3-6 éves korcsoportban 1:54. A vizsgálati eredményről minden szülő tájékoztatást kap. A pozitív eredményt mutató gyermekek szüleit tanácsokkal ellátva, további vizsgálatokra irányították.

c) *fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés*

Az önkormányzat által fenntartott Egyesített Bölcsődei Intézményekben a mozgásukban koruktól elmaradó, eltérő fejlődésmenetet mutató kisgyermekek fejlesztését az intézmény gyógytornásza végzi.

A gyermekek fejlesztésében a gyógypedagógus mellett részt vesz az intézmény gyógytornásza is. Feladata az egyéni fejlesztés során a mozgásfejlesztés, melynek célja, hogy fejlessze a gyermek mozgatófunkcióit, valamint az észlelés és a mozgástérbeli és időbeli integrációját, ezáltal javítva a gyermek mozgásos ismeretszerzésének lehetőségeit, és megteremtve a beszédterápiához szükséges mozgásos készségek alapjait. A gyógytornász az aktív torna mellett szükség esetén speciális kezelést (Dévény Módszer – DSGM) is alkalmaz a megfelelő eredmény elérése érdekében. A Bölcsőde teljes integráció keretei között felvállalja sajátos nevelési igényű kisgyermekek gondozását - nevelését, amely koncentráltan a Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpontban kap helyet. A gyermekek nevelését-gondozását a kisgyermeknevelők, korai fejlesztésüket a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budakeszi tagintézet gyógypedagógusa végzi az intézményben.

A sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői bizottság javaslata alapján kerülnek az intézménybe, másik része spontán integrációval, a nevelés, gondozás során ismerik fel az átlagostól eltérő fejlődést. A fejlesztésbe részesülő gyermekeknek heti rendszerességgel biztosítják a hydrotherápiás medencékben a fejlesztést.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által üzemeltetett Napközi Otthon, mint nappali intézmény a 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önállósra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra.

A fogyatékkal élőket segítő helyi civil szervezetek:

- BULÁKE – Buda-környéki Látássérültek Közhasznú Egyesülete;
- Közhasznú Alapítvány a Dadogókért;
- Mozgáskorlátozottak Budaörsi Egyesülete és Klubja.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A bölcsődében, óvodákban, iskolákban biztosított a különböző ételallergiák, cukorbetegség esetén szükséges diétás étkezés lehetősége. A www.budaors.hu honlapon „gyermekétkeztetés” menüpont megnyitása után a diétás étrendet követő gyermekek szülei 33 féle menüből választhatnak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A szabadidős sporttevékenységek során a város lakói korosztálytól függetlenül, nem sportszervezet tagjaként, szabadidős és sport tevékenységet folytathatnak, különböző helyszíneken a szabadban, illetve a nagyközönség számára megnyitott helyszíneken (Herman Iskola sportudvara, az Árok utcai és kamaraerdei műfüves labdarúgópályák, a Bretzföld utcai sportpályák, valamint a Városi Uszoda és Sportcsarnok melletti kondipark.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat az önkormányzat társulásban működtetett intézmények és ellátási és támogatási szerződések keretében biztosítja.

Társulás keretében biztosított ellátások

2014. július 1-től az Esély Szociális Társulás hatékonyan és magas szakmai színvonalon biztosítja a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat. A társulásban Budaörs, Sósút, Pusztazámor települések vesznek részt. A társulás célja a szociális és gyermekjóléti központ által működtetett alapellátási formák biztosítása.

- Család- és gyermekjóléti szolgálat
- Támogató Szolgálat (két feladatot lát el):
 - szállító szolgálat
 - személyi segítség.

Ellátási-, támogatási szerződések keretében biztosított ellátások

Alapellátások (Magyar Máltai Szeretetszolgálat)

A Gondviselés Háza Szociális Szolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény alapszolgáltatásként étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a nappali ellátások közül az idősök nappali ellátását, valamint fogyatékos személyek nappali ellátását biztosítja.

A Fogyatékosok Napközi Otthona mozgáskorlátozottak, értelmi fogyatékosok részére nyújt lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Az **idősök nappali ellátása** elsősorban a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyeknek nyújt ellátást, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A klub egészségügyi ellátást, tisztálkodási lehetőséget, kulturális jellegű szolgáltatásokat biztosít, rendszeresen szervezett programokon való részvételre nyílik lehetőség.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** olyan gondozási forma, amely segélyhívás esetén biztosítja az ügyeletes gondozó megjelenését, a probléma megoldása érdekében azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését.

Idősek Otthona (Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség)

Budaörs Város Önkormányzata a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséggel kötött Ellátási szerződés útján biztosítja az idős személyek tartós és átmeneti idős otthoni elhelyezését.

Az intézmény Budaörsön, a Zombori utca 68-70. szám alatt működik. Az épület az önkormányzat tulajdona.

Szenvedélybetegek közösségi alapellátása és alacsonyküszöbű ellátása

Budaörs Város Önkormányzata 2013. január 1-jén kötött ellátási szerződést a Magyar Katolikus Karitás Rév Szenvedélybeteg Segítő Szolgálattal a feladat ellátására.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az esélyegyenlőség maradéktalan megvalósulásáért Magyarországon elsőként az önkormányzat 2016-ban létrehozta az esélyegyenlőségi szószóló intézményét. Az ombudsman feladata minden sérülékeny célcsoporttal kapcsolatos intézkedés figyelemmel kísérése és a hozzá érkező észrevételek és javaslatok kivizsgálása és továbbítása, artikulálása a városvezetőség felé.

Az elmúlt időszakban diszkrimináció, jogsértő magatartásra utaló intézkedés nem történt, ilyen jellegű panasz, melyben az önkormányzat felelőssége lenne megállapítható nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A fogyatékossgal élő felnőtt személyek esetében az önkormányzat az alapellátási kötelezettségén túl civil szervezetekkel is együttműködik a minél szélesebb szolgáltatási háló számukra történő kialakítása érdekében. A mozgássérültek egyesülete, valamint a Buláke a város lakosságán belüli speciális célcsoportok képviselőjét vállalta fel. Munkájuk során a közösségi programjaikkal a sorstársi közösség erejével mentálisan tudják támogatni tagjaikat, valamint érzékenyítő és tudásbővítő rendezvényeken keresztül igyekeznek tenni a kirekesztés ellen, az előítéletek lebontásáért, mely a társadalmi kohéziót segíti elő.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Budaörs Város Önkormányzata a kultúrát, a lakosság életminőségét, életesélyeit, meghatározó tényezőjének tekinti. Szükségesnek tartja, hogy a kulturális feladatellátás lépést tartson a város fejlődésével, mely nem csupán a hagyományok ápolását, a meglévő programszerkezet megőrzését jelenti, hanem a változó lakossági igényeknek való megfelelést is. Az alábbiakban röviden bemutatjuk Budaörs Városában található közösségi színtereket.

Jókai Mór Művelődési Ház (Szabadság út 26.)

A Művelődési Házat az 1960-as években kezdte meg működését jelenlegi helyén, 1984-ben felújítva és megújulva nyitotta meg újból kapuit a látogatók előtt. A kétszintes intézményben összesen 872 m² alapterületen, három helyiség (színházterem – 310m², kiállító terem – 54 m², Kabinet I. – 25 m Kabinet II. – 25 m²,) áll rendelkezésre, a többi helyiséget a Művelődési Központ irodái és a színház szervezési osztálya és jegypénztára foglalják el. Az intézmény technikai felszereltsége (hang- és fénytechnika) jónak minősíthető. Az épületben működik 1997 óta a Budaörsi Latinovits Színház. Jelenleg, megfelelő közösségi és szakmai terek nélküli intézményként jellemezhető, önálló épületbe költözése rendkívül indokoltá vált.

Közösségi Ház (Lévai u. 34.)

A Közösségi Ház 1989-ben épült, eredeti funkciója szerint, itt kapott helyet egykor a Hazafias Népfront (HNF), a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT), és a szakszervezetek is. 217 m² alapterületéből három szakmai tevékenységre szolgáló helység van (nagyterem – 73 m², klubszoba 1 – 25 m², klubszoba 2 – 12 m²) Felszereltsége közepes. Jelenleg kluboknak és csoportfoglalkozásoknak ad helyet az épület, illetve civil szervezetek használják. A Közösségi Ház is legalább két szakmai terem hiányával küszködik. Felújítása, bővítése indokolt.

Nyugdíjasok Háza (Szabadság út 24/2.)

Az épület 235 m² összterületű, amelyben a négy szakmai tevékenység befogadására alkalmas terem található (nagyterem – 69 m², kistársalgó – 35 m², próbaterem – 22 m², foglalkoztató 19 m²). A szakmai tevékenységre alkalmas tereket nem csak kiszolgálja, hanem csoportok befogadására is alkalmas önálló térre is vált a 19 nm-es étkezős konyha, amely teljesen felszerelt állapotú – tűzhellyel, hűtővel, mosogatógéppel, szagelszívóval.

Az épület egy közel 1500nm-es telken fekszik. A telken a mozgáskorlátozottak részére kialakított parkoló mellett, könnyen megközelíthető füvesített kert is található.

Az itt működő különböző nyugdíjas klubok foglalkozásaikhoz és rendezvényeikhez kitűnően tudják használni a belső és külső tereket. Az intézmény technikai felszereltsége és eszköztára tökéletesen kiszolgálja a klubok mindennapjait.

Budaörsi Latinovits Színház (Szabadság út 26.)

Az 1997-ben alapított színház a Jókai Mór Művelődési Központtal azonos épületben működik, így az épület jellemzői megegyeznek az ott felsoroltakkal. A színház nevét 2013-ban változtatták meg Budaörsi Játékszínről Budaörsi Latinovits Színházra. A prózai, produkciós repertoár színház 2015 óta rendelkezik állandó társulattal, mely jelenleg nyolc színművészből áll. Évadonként 7-9 önálló bemutatót tart, részben a JMMH-val közös épület színháztermében, részben az alá tartozó Városi Ifjúsági Klub nagytermében. Óvodástól felnőttig minden korosztály számára készít színházi előadásokat. Budaörsön évi 150-160 előadást tart, emellett 30-40 székhelyen kívüli (táj-) előadást valósít meg évente.

Városi Ifjúsági Klub (Károly Király út 3.)

Az 1930 körül épített épület eredetileg moziként működött. A kétszintes épület teljes alapterülete 369 m², amelyet két ütemben újítottak fel, 2000-ben és 2002-ben, összesen 16 millió forint értékben. Az Ifjúsági Klub 2008-ig a Városi Ifjúsági Klub Egyesület üzemeltetésében működött.

2011. március 1-jétől az 52/2011. (II. 23.) ÖKT sz. határozat értelmében a Városi Ifjúsági Klub épülete a Budaörsi Játékszín használatába (üzemeltetésébe) került, telephelyként. A színház új vezetést kapott 2013-ban így, innentől Budaörsi Latinovits Színház égisze alatt folyt tovább a közművelődési munka. A Klub szakmailag függetlenül szervezi az ifjúsági, közművelődési programokat, összesen 6 közalkalmazottal és néhány külsős munkatárssal.

Kamaraerdei Közösségi Ház (Kismartoni u. 45.)

Az épület 2002-ben épült, eredeti rendeltetésének megfelelően, közösségi háznak. A kétszintes épület teljes alapterülete 517,85 m² ebből a földszint 204, az emelet 204, a padlástér 109 m²-es. Az épületben fiókkönyvtár is működik, egy rendezvényterem, egy szertár, egy sport és kézműves foglalkozásokra használt terem, valamint egy iroda kapott helyet. A Közösségi Ház helyiségei jónak mondhatóak. Az épületben orvosi rendelők működnek, és az alsó szinten felszabadult helyiségekben mozgásos, sport programokat tartanak. A Közösségi Ház szakmai működtetését, üzemeltetését a BTG Nonprofit Kft. végzi. Önálló költségvetéssel nem rendelkezik (nem önálló gazdálkodású).

Csiki Pihenőkert (Virág u. 6.)

Az Árpád-kori régészeti park, erdei iskola és nyári tábor (továbbiakban: Pihenőkert) az elmúlt évek folyamatos fejlesztése nyomán nyerte el jelenlegi formáját. Az eredetileg 3600 m²-es terület (volt „Nyugdíjas kert”), 2010-ben további 7011 m²-el bővült. A régészeti parkban az ásatási eredmények alapján készült veremház, kemencék és jurta-falu tekinthető meg. Az elmúlt évek során az erdei iskolai és a nyári gyerektáborok programjaihoz homokos és füves sportpályák, íjászpálya, medence, játszótérek, indián-falu, favár a várszínházzal, halastó és tematikus növénykertek épültek. Az oktatási tevékenységhez tanterem, iroda, tanári és betegszoba áll rendelkezésre. A berendezés modern, a helyiségek jól felszereltek. 2017-ben új korszerű vizesblokk épült a főépület mellé.

Városi Régészeti Kiállítás (Károly király u. 2.)

Az épület eredetileg bölcsődeként üzemelt a 19. században épült sváb házban, amelyet az 1950-es években bővítettek. Az épület helyi védettséget élvez. Alapterülete 200 m², az alatta húzódó pince 103 m², továbbá a kertben található 60 m²-es melléképület is a Városi Régészeti Kiállításhoz tartozik. Az épület üzemeltetését, fejlesztését önkormányzati, pályázati és az Egyesület saját forrásai biztosítják. Négy helyiségben kapott helyet a régészeti kiállítás, valamint konyha, 3 db mellékhelyiség és iroda található az épületben. A berendezés modern, a helyiségek jól felszereltek. Az épület kertjében római kőtár, római őrtorony, játszótér, íjászpálya és kemencék kaptak helyet.

Zichy Major (Clementis L. u. 22.)

A budaörsi Zichy Major az 1720-ban épült Bercsényi-Zichy kastély gazdasági központjaként készült. A Budaörsi Művészek Egyesülete (BUM) és a 2040 Budaörsi Fiatal Építészek Műhelye Egyesület a BUM-mal közösen használja és üzemelteti a Zichy Majort. 2017-ben a Majorban egy kávézót alakítottak ki, amely tovább gazdagítja a helyszín kínálatát. A felújítás és fejlesztés önkormányzati forrásból történik.

Jakob Bleyer Helytörténeti Gyűjtemény Heimatmuseum (Budaörs, Budapesti út 45/1. 45/2, 47/1.)

Az 1987-ben Budaörsön, a Budapesti út 47/1. szám alatt megalakult Bleyer Jakob Helytörténeti Gyűjtemény, németül Jakob Bleyer Heimatmuseum jellegét tekintve egy német nemzetiségi múzeum, valamint a magyarországi német tájházak információs központja. A gyűjtemény jellegét tekintve német nemzetiségi vonatkozású értékeket őriznek.

Gróf Bercsényi Zsuzsanna Városi Könyvtár (Károly Király út 20.)

A könyvtárat 1950-ben alapították. Két szintjén összesen 527 m² áll a látogatók rendelkezésére. Az épületet és a berendezéseket folyamatosan karbantartja és korszerűsíti a fenntartó. A gyermekkönyvtár, felnőtt könyvtár, folyóirat-olvasó és zenei könyvtár szolgálja ki a látogatókat. A könyvtári állomány 68.500 bibliográfiai tétel. Figyelemre méltó az intézmény helytörténeti külön gyűjteménye. Zene-, és video tár, továbbá internet hozzáférés és „elektronikus könyvtár” egészíti ki az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat. Az épület berendezései, technikai felszereltsége és általános állapota a 2017-es felújítási munkákat követően jónak mondható.

Városi Uszoda, Sportcsarnok és Strand (Hársfa u. 6.)

A létesítmény 2010-ben nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt. Mintegy 10.000 m²-en terül el a város keleti oldalán, közvetlenül az autópálya mellett. Az épület kettő, egymással kapcsolatban álló, de funkcióját tekintve eltérő részből áll. Az uszodarész a belső medencéket, a wellness részleget és a strandot foglalja magába, míg a sportcsarnok rész a sportpályának, a sporttermeknek, a raktáraknak és az irodáknak ad helyet. A sportpálya 40 x 20 m-es, 9 m belmagasságú játéktérrel rendelkezik, teljes mérete a kifutókkal együtt 44 x 24 m. A nézőtér 1000 fő befogadására alkalmas. A rendezvény jellegétől függően a nézőszám tovább növelhető mobil lelátókkal, vagy mobil székekkel. A közel 90 m²-es színpad számos rendezvény befogadására alkalmassá teszi a létesítményt.

Városháza (Szabadság út 134.)

Az átépített és kibővített Városházát 2005 októberében vehették birtokukba a budaörsiek. Már a tervezés során cél volt, hogy közösségi terek létrehozásával alkalmas legyen kulturális és közigazgatás-szakmai programok befogadására. Népszerű és keresett kiállítási tér a Városháza aulája, ahol az ügyfélforgalom miatt a kiállítások látogatottsága magas. A tanácsterem megfelelő akusztikai kialakításával és megjelenésével könnyű, valamint komolyzenei koncertek, tanácskozások és konferenciák színhelye. A Városháza nyugati oldalán található szabadtéri színpad színházi előadások, táncbemutatók és koncertek színhelye volt. A programok szervezése és lebonyolítása a Polgármesteri Hivatal által önként vállalt feladat.

PostArt Kulturális Színtér

A PostART kulturális és közösségi színtér 2015-ben kapcsolódott be Budaörs város kulturális életébe. A PostART célja egy alkotó bázis, szellemi műhely, centrum megteremtése volt, ahol a kultúrát kedvelők, akár egy kávé mellett vagy egy koncerten szívesen eltöltenek pár órát, és aktív közösségi élettel töltik meg ezt a helyet. Községi munkateret teremtettek - ingyenes wifi biztosítása, nyomtatási lehetőség mellett végezhetik látogatóink munkájukat. A PostART kulturális színtér önfenntartó módon működik. Támogatnak több helyi civil, kulturális megmozdulást, helyet biztosítanak rendezvényeikhez. A PostART-ban kialakult közösségek, egymást inspirálva hoznak létre közös projekteket, segítve egymás munkáját.

BABtér

A Budaörsi Animációs Bázis és Kreatív Tér (BABtér) 2017. januárjától a Templom tér 12.sz alatti önkormányzati ingatlanban működik. A BABtér, az első olyan animációs központ Magyarországon, amely az oktatás, a kultúra és a kreatív ipari inkubáció ötvöztetésével végzi tevékenységét minden korosztály számára változatos képzéseket és közösségi programokat nyújtva. Az Animációs Játsszóházban, a Vetítőteremben és az Oktató teremben változatos oktatási és kulturális programokat nyújtanak, pl. Primanima Játsszóház, Rajzakadémia, Művészeti előkészítők, Formatervezés, 2D/3D animáció, pedagógus továbbképzések, nemzetközi és hazai workshopok és mesterkurzusok, kreatív informatikai alkatóprogramok., nemzetközi művészeti rezidencia program.

Egyéb, szórakoztató, kulturális tevékenységet is végző szervezetek:

A városban a szórakoztatást, a társas együttlétet több szórakozóhely, vendéglátó egység és szabadidős intézmény is segíti. A civil szervezetek sajátos szabadidős és kulturális szerepét az Önkormányzat felismerte és pályázat útján támogatja törekvéseiket.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléseik)

A településen a közösségi együttélés során problémák, konfliktusok nem keletkeznek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A civil szervezetek egy része, a városi rendezvényeken megjelenik, bemutatja tevékenységét a szélesebb nyilvánosságnak is. Az elmúlt években a társadalmi szervezetekkel és helyi cégekkel a különböző rendezvények megvalósítása során folytatott együttműködés egyre gyakoribb lett. Sokan ezeket a feladatokat, megjelenéseket önkéntes munkával, a társadalmi felelősségvállalás jegyében látják el. A cégek önkéntes felajánlasként vállalják, hogy civil szervezeteknek, vagy intézményeknek társadalmi munkát, vagy tárgyi felajánlásokat biztosítanak. A feladatokat a polgármesteri kabinet koordinálja, az együttműködés aktív és rendszeres.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Budaörsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat érzékenyítő foglalkozásokat szervez és finanszíroz a roma holokauszttal kapcsolatban.

Budaörs Város Önkormányzata, a Budaörsi Polgármesteri Hivatal valamint a Budaörsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat között a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Nek tv.) 80. § (2) bekezdése szerinti együttműködési megállapodás 2014. december hónapban aláírásra került.

A megállapodás tartalma szerint az Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról (ez kiterjedhet a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan).

A város egészében megvalósuló esélyegyenlőség egyik jó példája a történelmi belvárosban található Budaörsi Tanoda és a Humanae Vocis Alapítvány.

Szociális jellegű tevékenységeik:

- ✓ a budaörsi hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok segítése és támogatása a tanulásban: korrepetálás, fejlesztés, vizsgákra való felkészítés, szociális és egyéb kompetenciák fejlesztése,
- ✓ adományok (ruha, könyv, játék, tartós élelmiszer és egyéb) gyűjtése,
- ✓ kérvények, beadványok benyújtásában, megírásában való segítségnyújtás,
- ✓ a hátrányos helyzetű, de a Budaörsi Tanoda és a Humanae Vocis Alapítvány programjaiban résztvevők számára étkezés biztosítása,
- ✓ tankönyvek, füzetek és egyéb iskolai eszközök vásárlása a hátrányos helyzetű gyerekek számára,
- ✓ szabadidős programok (kirándulások, gyermektáborok, sportprogramok, vetélkedők stb.) szervezése,
- ✓ gyógyszerek és egyéb, az egészséggel összefüggő eszközök vásárlása, egészségügyi -, egészségfejlesztéssel kapcsolatos tanácsadás,
- ✓ lakhatással kapcsolatos tanácsadás, kérvények megírása és beadása,
- ✓ iskolaválasztással, pályaválasztással kapcsolatos segítségnyújtás,
- ✓ elhelyezkedéssel, munkavállalással kapcsolatos tanácsadás, segítségnyújtás.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok, fedezet nélküli hitelfelvétel	Életviteli tanácsadás saját környezetben
Alacsony iskolázottság, 16 éves korban a tankötelezettség megszűnése, iskola befejezése	Oktatásban, képzési programokon való részvétel lehetőségének biztosítása, a Budaörsi Tanodával való együttműködés, a Tanoda támogatása
Többgenerációs családok együttélése, elégtelen lakáskörülmények, családi negatív minta átörökítése	Család- és gyermekjóléti szolgálat által életvezetési tanácsadás, programok működtetése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az Országgyűlés a 47/2007.(V.31.) sz. határozatával elfogadta a 2007-2032 évekre vonatkozó „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiát, amelynek célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. Minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket.

A rendelkezésre álló, a gyermekek jóllétével foglalkozó tudományos kutatások, felmérések, illetve a gyermekek és családjaik életkörülményeire vonatkozó statisztikai adatok árnyalt, gyakran elgondolkodtató tényeket és tendenciákat mutatnak. Ezek alapján elmondható, hogy a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az egyik legsürgősebb feladat, ez az a terület, amelyen jelentős elmaradás figyelhető meg a magyarországi helyzet és az Európai Unió átlaga között.

Budaörs Város 0-18 éves korú lakosságának korösszetétele az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

Korosztály	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-3	920	1291	1276	1212	1205	1202	1216	1213
4-6	736	1063	1087	1110	1113	1141	1058	1033
7-14	2188	2517	2571	2712	2792	2793	2926	2986
15	316	270	309	292	303	341	322	325
16	328	293	272	307	291	308	348	327
17	297	313	344	272	311	285	304	347
18	307	313	317	340	273	309	286	299
Összesen	5092	6060	6176	6245	6288	6379	6460	6530

Forrás: TeIR, Helyi vizuál regiszter

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének jellemzői

Az érzelmi és fizikai elhanyagolás, családon belüli erőszak, bántalmazás, értelmi- és testi fogyatékoság, egészségügyi probléma, pszichés zavarok, csellengés, testi,- lelki- bántalmazás, serdülőkori konfliktus, iskolai beilleszkedési zavarok, online zaklatás, korai szexuális kapcsolat, korai terhesség, szenvedélybetegségek (dohányzás, alkoholfogyasztás, játékszenvedély, droghasználat) jelennek meg a gyermekeket veszélyeztető tényezők között.

Egyre nagyobb problémát jelent a szülők konfliktusos párkapcsolata és az életközösség megszűnését követő jogilag szabályozatlan időszak. Ilyenkor nem tisztázottak a gyermekekkel történő kapcsolattartásra és a gyermekek tartására vonatkozó körülmények, melyek az érzelmileg amúgy is megterhelő időszakban plusz konfliktusforrást jelenthetnek a család minden tagja számára. A megoldatlan feszültségek további konfliktusokat generálnak, melyek a gyermekek veszélyeztetésében, sok esetben bántalmazásában csúcspontnak ki.

A családi konfliktusok szaporodása a válások számának növekedésével, a fokozott stressz terheléssel és a szülők konfliktuskezelési képességének hiányával hozható összefüggésbe. Ma már a szabályozott kapcsolattartás sem garancia, hogy a szülők közötti feszültségek nyugvópontra kerüljenek. Az elidegenítés, a kényszerített kapcsolattartás egyre gyakrabban felmerülő probléma, amely nehezen bizonyítható és hosszadalmas segítő munkával enyhíthető vagy megoldható, gyakran a hatósági kötelezés sem elegendő a helyzet feloldásához. Ezeknek a konfliktusoknak tanúi, résztvevői és elszenvetők a gyermekek.

A párkapcsolati erőszak az elmúlt években egyre nagyobb számban jelenik meg a településen. Többségében rendőrségi intézkedés nyomán szerzünk tudomást ezekről az esetekről. 2017. évben Budaörsön, családon belüli erőszak illetve súlyos családi konfliktus ügyében 56 jelzést kapott a Család és Gyermekjóléti Szolgálat a Rendőrségtől. Riasztó adat, hogy családon belüli bántalmazásban a 2017. évben csak Budaörsön 145 kiskorú és 75 nagykorú volt érintett.

Az alábbi táblázat azokat a problémátípusokat tartalmazza, amelyek a családdal való kapcsolatfelvétellel egyidejűleg elsődlegesen, fő problémaként jelentkeztek, vagy erre vonatkozóan érkezett a jelzőrendszerrel konkrét jelzés.

Az esetek többségében az itt megjelenő problémák, csak tünetei a családi működés valódi diszfunkcióinak és újabb problémátípusokkal egészülnek ki melyet a következő táblázat tartalmaz, ahol a Szolgálat által gondozott 320 kiskorú gyermeket érintő problémák halmozottan, a családsegítés folyamatában teljesen feltártan jelennek meg.

A családokat minden esetben konfliktuskezelési és életvezetési tanácsadással, családkonzultációval támogatja a Szolgálat, a gyermekek számára az átélt trauma feldolgozásában pszichológus nyújt segítséget.

A szülők tájékoztatást kapnak lehetőségeikről és az igénybe vehető szolgáltatásokról, akár a további együttélés, akár a válás, különélés mellett döntenek. A vitás kérdések tisztázása, a döntéshozatal elősegítése céljából képzett mediátor szolgáltatását vehetik igénybe. Amennyiben lehetőségeink helyben nem elegendők, a családoknak lehetőség nyílik a budakeszi HÍD Szociális, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ szolgáltatásait igénybe venni.

Minden évben a vezető problémák között szerepelnek a szociális helyzettel összefüggő nehézségek. Az elszegényedést és a társadalmi ellehetetlenülést kimagaslóan kezeli a városi szociális háló, mely pénzügyi és természetbeli támogatásokkal igyekszik a rászoruló családok életvitelét segíteni, azonban még így is emelkedik a lakhatási nehézségekkel küzdők száma. Ennek okai elsősorban a lakáspolitikai folyamatokban keresendők.

A bérleti díjak az elmúlt években olyan mértékben növekedtek, hogy az átlagbérből élőknek és az egyszülős családoknak szinte esélyük sincs lakhatásuk biztonságos megteremtésére.

A veszélyeztetettség megszüntetésével kapcsolatos feladatok:

Azon kívül, hogy a szülőket folyamatosan támogatja a Család és Gyermekjóléti Szolgálat a gyermek gondozásának, ellátásának megszervezésében, különböző szolgáltatások biztosításával (pszichológiai-, mentálhigiénés-, nevelési tanácsadás, pár/családkonzultáció, mediáció) járulnak hozzá a családban jelentkező működési zavarok megszüntetéséhez, a családi konfliktusok megoldásához.

Amennyiben a gyermek életét, testi-, lelki épségét közvetlen súlyosan veszélyeztető helyzet áll elő, úgy a Család és Gyermekjóléti Szolgálat közvetlenül is tehet ideiglenes elhelyezésre vonatkozó javaslatot. Ebben az esetben – a közvetlen veszély megszüntetése érdekében - a gyermeket 30 nap időtartamban kiemelik a családból. Ez alatt megtörténnek a szükséges szakértői vizsgálatok, melyek eredményeképpen a gyermek vagy visszakerül a vérszerinti családba, vagy nevelésbe vétel keretében a gyermekvédelmi szakellátás gondoskodásába kerül.

A 2016. január 1-én életbe lépett 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet értelmében a helyi Szolgálat beavatkozási lehetőségei az alapellátás keretében kezelhető problémák körére korlátozódnak, a hatósági intézkedések szakmai feladatai a járási család- és gyermekjóléti központra hárulnak.

A veszélyeztetettség megszüntetése minden esetben a szakmai etikai szabályok és a hatályos protokollok betartása mellett, a szociális munka eszközeivel, módszereivel történik.

Hatósági intézkedések

A hatósági intézkedés megindítását alátámasztó főbb okok:

- Elhanyagolás – fizikai/érzelmi /oktatási-nevelési
- Bántalmazás – fizikai / érzelmi /szexuális
- Igazolatlan iskolai mulasztás
- Szülő életviteléből / szülő személyiségéből fakadó problémák
- Gyermek önmagát veszélyeztető magatartása
- Szülői kapcsolattartással összefüggő veszélyeztetés

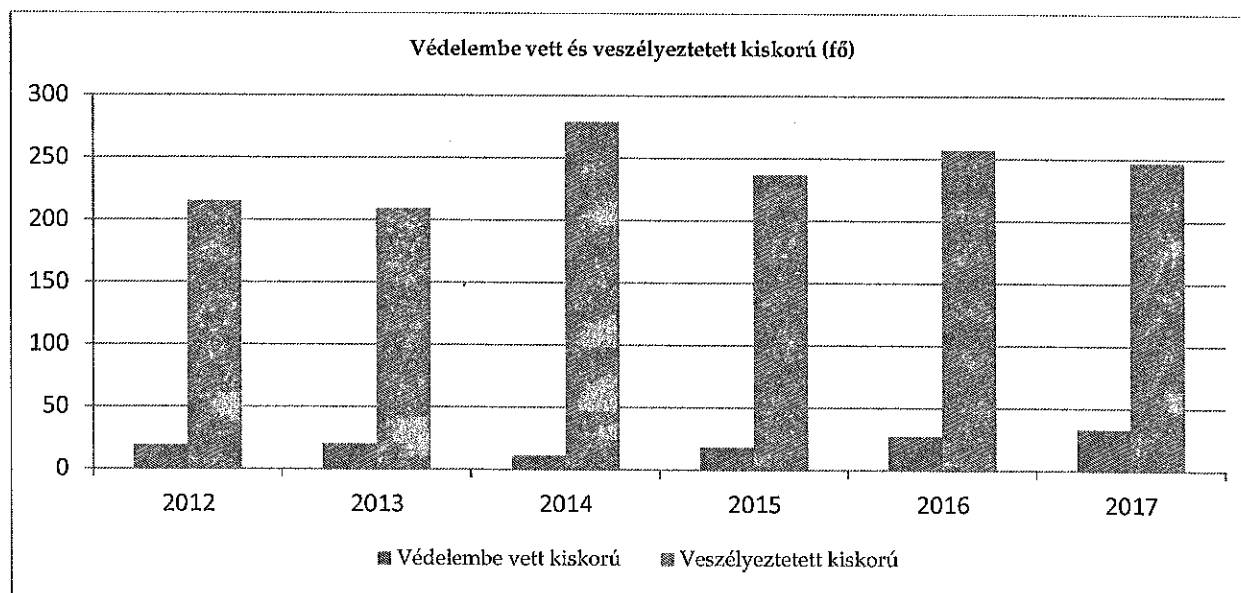
Hatósági intézkedések formái:

- Védelembe vétel
- Családba fogadás
- Ideiglenes hatályú elhelyezés
- Nevelésbe vétel

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermek száma december 31- én	Veszélyeztetett kiskorú gyermek száma december 31-én
2012	19	215
2013	20	209
2014	11	279
2015	18	237
2016	27	257
2017	33	247

Forrás: TeIR, KSH-Tstar, Budakeszi Járási Hivatal



b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult legyen a

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, valamint a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a természetbeni támogatásnak,
- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybe vételére.

Abban az esetben lehet megállapítani a kedvezményt, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át (41 325 Ft),
aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át (38 475 Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt. 19. § (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerint vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét
- meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A jogosultak száma évről-évre csökken, melynek oka, hogy a jövedelemhatár az öregségi nyugdíjminimum összegéhez van kötve, mely 10 éve nem emelkedett.

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	602
2013	555
2014	489
2015	379
2016	272
2017	182

Forrás: Polgármesteri Hivatal helyi nyilvántartás

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma

Támogatás jogcíme év/fő	2013	2014	2015	2016	2017
Lakbértámogatás	-	79	67	58	48
Születési támogatás	46	44	31	27	9
Életkezési kiegészítő támogatás	11	15	6	3	3
Gondozási támogatás	7	7	3	1	1
Babaköszöntő csomag	99	262	229	257	254
Gyermekek karácsonyi támogatása	543	468	332	256	183
Közoktatási ösztöndíj	27	60	23	26	13
Bursa Hungarica ösztöndíj	62	67	103	93	48
Külföldi felsőoktatásban tanulók részére ösztöndíj	-	1	1	-	3

Gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezmény	239	374	170	254	147
Rendkívüli települési támogatás (gyermekvédelmi támogatás)	1218	870	1069	1224	938

Forrás: Polgármesteri Hivatal helyi nyilvántartás

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nem jellemző a városban.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermek- és felnőtt korú fogyatékkal élő személyek ellátása kiemelkedő szinten valósul meg Budaörsön.

Az önkormányzat által fenntartott Egyesített Bölcsődei Intézményekben a mozgásukban koruktól elmaradó, eltérő fejlődésmentet mutató kisgyermekek fejlesztését az intézmény gyógytornásza végzi. A gyógytornász az aktív torna mellett szükség esetén speciális kezelést (Dévény Módszer – DSGM) is alkalmaz a megfelelő eredmény elérése érdekében. A Bölcsőde teljes integráció keretei között felvállalja sajátos nevelési igényű kisgyermekek gondozását - nevelését, amely koncentráltan a Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpontban kap helyet. A gyermekek nevelés-gondozását a kisgyermeknevelők, korai fejlesztésüket a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budakeszi tagintézet gyógypedagógusa végzi az intézményben.

A sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői bizottság javaslata alapján kerülnek az intézménybe, másik része spontán integrációval, a nevelés, gondozás során ismerik fel az átlagostól eltérő fejlődést.

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma
2012	2	261
2013	2	269
2014	2	288
2015	2	260
2016	2	257
2017	2	230

Forrás: TelR, KSH Tstár,

Az óvodai nevelés során az intézmények saját szakemberei mellett lehetőség van a pedagógiai szakszolgálat igénybevételére is, a gyermekek speciális és intenzívebb fejlesztése érdekében.

A 0-6 éves kor közötti időszak korai fejlesztése magas minőségben valósul meg a városban.

A halmozott fogyatékos gyermekek korai fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetnek a gyógypedagógus szakemberek, viszont sajnos vannak olyan súlyos esetek, melyek kizárják az integrált oktatásba történő elhelyezésüket a bölcsődei időszakot követően. Több irányba javasolják továbbvinni őket fogyatékoság típusától függően.

Budaörs Város Önkormányzata ellátási szerződést kötött a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatával valamint az annak fenntartásában működő Újbudai Szociális Szolgálat 2 fő fogyatékos gyermek nappali ellátására.

A Hintalovon Alapítvánnyal kötött szerződés értelmében bevezetésre került 2017. júniusában az ingyenes gyermekjogi fogadóóra és jogsegély.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Védőnői szolgálat

A Védőnői Szolgálat működésének tárgyi és szakmai feltételeit Budaörs Város Önkormányzat biztosítja. A Szolgálat működése az Egészségügyi Központban (Budaörs Kossuth L. u. 9.), a Lévai utca 31. szám alatti rendelőhelyiségében és a Kismartoni u. 45. sz. alatti rendelőben történik.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma
2012	13
2013	13
2014	13
2015	13
2016	15
2017	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi önkormányzati adat

2016. novembertől 15 védőnői körzet működik Budaörsön - 11 körzeti védőnő és 4 iskolai védőnő. A Szolgálat minden évben megrendezi az „Anyatejes világnap” összejövetelt, melyen évről évre egyre több anyuka és kisbaba jelenik meg. 2018-ban a résztvevők száma összesen 268 fő volt, szintén magasabb, mint az előző évi, amely a rendezvény népszerűségét is mutatja.

Minden területi védőnő ellát 1 vagy 2 óvodát is, ahol az időszakos tisztasági vizsgálatot és a gyermekek egészségi állapotával kapcsolatos dokumentálást is elvégzik.

Az iskolai védőnők az iskolákban évfolyamokhoz kötött szűrővizsgálatokat, a védőoltások szervezését végzik, valamint felvilágosító, egészséges életmóddal kapcsolatos órákat vezetnek. Kapcsolatot tartanak a szülőkkel és pedagógusokkal, családlátogatásokat tesznek.

A területi védőnők az otthonukban látogatják a kismamákat, csecsemőket és kisgyermeket a jogszabályban leírtak szerint, és fogadják őket önálló tanácsadásaikon.

A rendelőkben – tanácsadóknál – életkorhoz kötött, kötelező szűrővizsgálatokat és csecsemő- és kisgyermek tanácsadást végeznek önállóan.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Budaörsön 6 házi gyermekorvosi körzet került kialakításra, a rendelések helye azonos a védőnői rendelési helyekkel. A település minden részéről könnyen elérhető mind a felnőtt háziorvosi, mind a házi gyermekorvosi szolgáltatás. Betöltetlen praxis nincs a településen. A gyermek szakorvosi ellátás az Egészségügyi Központban megoldott.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A rendelkezésünkre álló adatok szerint Budaörsön a szakos ellátottság valamennyi intézményben megfelelő, rendelkezésre állnak képzett segítő szakemberek. A városban megfelelően ellátottak a köznevelési szakszolgálati feladatok: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás és gyógytestnevelés.

A Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpontban 12 fő sajátos nevelési igényű gyermeket gondoznak.

Alapellátáson túl az alábbi szolgáltatásokat végzik:

Térítésért igénybe vehető szolgáltatások

- **játszócsoporthoz** – a bölcsőde külön helyiségében, ahol szakképzett kisgyermeknevelő segítségével szülő és gyermeke részére az együttes játéklehetőség biztosított,

- **időszakos gyermekfelügyelet** – a bölcsődében a szülő által igényelt alkalommal és időtartamra kap segítséget gyermeke felügyeletére,
- **cini-cini muzsika** – minden héten két alkalommal du. közös zene, ének a szülőkkel – győgyepedagógus, kisgyermeknevelő vezeti,

Térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások

- **vízi terápia** – sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeknek térítésmentesen (Pitypang),
- **gyermeknevelési tanácsadás** – szakemberektől (kisgyermeknevelő, gyermekorvos, pszichológus, pedagógus, győgyepedagógus, gyógytornász, stb.) egyéni konzultációk, előadások formájában, stb.
- **só szoba szolgáltatás** – himalája sőtégla fal + sóhomokozó (Pitypang), somadrin a (Százszorszép)- bölcsődébe járó gyermekek heti 2x veszik igénybe, beosztás szerint térítésmentesen, délután szolgáltatásként, igény szerint külső érdeklődők is,
- **Tér-Játszó, tornaszoba használat** – a bölcsődés gyermekek beosztás szerint veszik igénybe.

Az intézmény az országos bölcsődei kisgyermekellátás területén is elismert, magas szakmai színvonalú munkát valósít meg.

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	260	260	62
2013	260	260	91
2014	260	260	62
2015	260	260	62
2016	260	260	69
2017	260	260	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2017. január 1. napjától a családi napközi szolgáltatás jelentősen átalakult, 2017. január 1-től a gyermekek napközbeni ellátása bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátás keretében biztosítható.

Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 5 fenntartó 8 családi napközijével kötött szerződést, összesen 44 fő támogatott férőhely erejéig.

A családi napközik fenntartói részére az önkormányzat a gyermek napközbeni ellátásához való hozzájárulásként – ténylegesen igénybevett ellátási napokra számított - 2.381 Ft/fő/nap (50.000 Ft/fő/hó) összeget nyújtotta. A korábbi szerződések 2017. szeptember 1-vel megszűntek.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást a településen az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ látja el.

2017-ben nagy hangsúlyt fektettek a jelzőrendszerrel történő folyamatos, intenzív kapcsolattartásra, melynek eredményeképpen a budaörsi lakosok nagy számban keresik fel a szolgálatot informálódás, tanácsadás vagy ügyintézés segítése, adományok átvétele céljából. Míg korábban az ügyfelek jelentős részét a jelzőrendszer tagjai irányították a szolgálat felé, 2015-16-hoz hasonlóan 2017-ben is magas számot mutatnak az önkéntes kapcsolatfelvételek és ezzel összefüggésben a szolgálat saját felderítésű ügyei.

Fontos változás, hogy míg korábban azokat az eseteket, melyek 3 hónapnál rövidebb segítői kapcsolatot feltételeztek un. egyszeri esetként kezelték, ennek adminisztrációja is a jelenleginél jóval kisebb volt. 2016. január 1-től a protokollok szerint csak az számít egyszeri esetnek, amely egy találkozás alkalmával megoldható problémára szorítkozik. Emellett változott a találkozások rendszerességének szabályozása is, így minden alapellátási együttműködésben segített ügyfél esetében akkor számít valós esetnek az ügy, ha a segítő és az ügyfél legalább havi 3 alkalommal találkozik egymással szolgáltatás nyújtása illetve igénybevétele céljából.

**A Család és Gyermekjóléti Szolgálat forgalmi adatai
2017.**

Telephelyek	Igénybevevők együttműködési megállapodás (fő)	Egyszeri tanácsadást, szolgáltatást igénybevevők (fő)	Központ által továbbított, hatósági intézkedés alatt álló, szolgálatunk által gondozott igénybevevők (fő)
Budaörs, Petőfi u. 1.	323	41	49
Budaörs, Szivárvány u. 3.	264	432	1
Összesen	587	473	50

A Szolgálatnál 2017-ben megjelent, együttműködési megállapodás keretében alapellátott ügyfelek száma

Életkori megoszlás	Igénybevevők száma
	Budaörs
0-2	26
3-5	32
6-13	122
14-17	67
18-24	23
25-34	53
35-49	164
50-61	41
62 +	59
Összesen	587

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai

- szociális segítő tevékenység
- információnyújtás
- ügyintézés
- életvezetési-, nevelési tanácsadás
- álláskeresési-, képzési tanácsadás, álláskereső klub
- családi gazdálkodási-, adósságkezelési tanácsadás
- mentálhigiénés tanácsadás (egyéni és családi konzultáció)
- mediáció
- jogi-, addiktológiai-, pszichológiai tanácsadás
- közösségszervezés (csoportok, klubok, szabadidő, tábor)
- egyéni iskolai felzárkóztatás, beilleszkedés segítése
- adománygyűjtés, adományközvetítés

A szolgáltatások biztosításának módja

- környezettanulmányok készítése (Szociális és Egészségügyi Iroda, Gyámhatóságok, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatok, Bíróság, Kórházak, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok, Központok stb. részére)
- jelzések fogadása és kivizsgálása
- hatósági intézkedések szükségességének jelzése
- együttműködés a jelzőrendszer intézményeivel, tagjaival
- szociális ügyintézés
- családlátogatás
- hivatalos ügyintézés, levelezés
- munkaerő-piaci segítség
- adósságkezelési szolgáltatás
- nevelési-gondozási terv alapján a Központ által szociális segítő tevékenységbe bevont ügyfelek segítése a hatósági intézkedés megszüntetése és/vagy visszagondozás céljából
- információnyújtás a társszervek felé
- dokumentáció vezetése
- magántanulói kérelmek véleményezése
- tanácsadás (életvezetési, nevelés, életmód, háztartási-, gazdálkodási)
- információnyújtás / szolgáltatásszervezés
- szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása
- mentális segítségnyújtás
- családkonzultáció
- mediáció
- prevenció
- egyéni fejlesztés, korrepetálás
- közösségi programok, nyári napközis tábor
- adománygyűjtés, adományközvetítés

Kiegészítő szolgáltatások

Jogi tanácsadás

Jogi eszközökkel orvosolható problémák megoldásának lehetőségeiről való tájékoztatás. A jogi tanácsadás keddi napokon, előre egyeztetett időpontban vehető igénybe.

Pszichológiai tanácsadás

A szolgáltatás célja ügyfeleink (gyermek és családtagjai) pszichés állapotának felmérését követően mentális támogatás nyújtása felnőtt és gyermek pszichoterápia keretében illetve megfelelő szakellátásba irányítás (pszichiáter, nevelési tanácsadó, fejlesztő foglalkozások). Családi krízis esetén támogatás a konszenzus kialakításához. A pszichológiai tanácsadás hétfői, szerdai és csütörtöki napokon, előre egyeztetett időpontban vehető igénybe.

Önismereti csoport

A csoport elsősorban serdülőkorú gyermekek számára nyújt segítséget az életkori sajátosságokból fakadó problémáik megoldásában. A csoport pedagógus vezetésével, heti egy alkalommal 4-7 fő részvételével kiscsoportos formában működik.

Mediáció

Elsődleges célja a konfliktuskezelés, közvetítés, egyeztetés, melynek során a Szolgálat mediátori képzettséggel rendelkező szakemberei közreműködnek a felek közötti (különélő szülők, szülő-gyermek, szülő-pedagógus, gyermek-pedagógus, gyermek-gyermek, stb.) megállapodás létrehozásában és annak írásba foglalásában.

Mentálhigiénés tanácsadás

Párkapcsolati, szülő-gyerek kapcsolati problémák oldása mentálhigiénés szakember segítségével. Meghatározott keretek (idő, helyszín, kompetencia határok) között, előre egyeztetett időpontban vehető igénybe.

Addiktológiai tanácsadás

A Katolikus Karitásztól Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat közreműködésével biztosított szolgáltatást olyan szülőknek, családoknak, fiataloknak ajánlottuk, ahol megjelent a szenvedélybetegség valamely formája (alkohol-, drogfüggőség, játékszenvedély, egyéb függőségek) vagy szükség van annak megelőzésére.

A tanácsadást addiktológus szakember végzi, a szolgáltatás a tanácsadástól a családi konzultáción át a hosszú távú segítségnyújtásig biztosít támogatást a szolgálatunkkal kapcsolatban álló serdülő- és felnőtt korú szenvedélybetegeknek, illetve családtagjaiknak.

Az addiktológiai tanácsadás csütörtöki napon, előre egyeztetett időpontban vehető igénybe.

A gyermekvédelmi problémák hatékonyabb feltérképezése érdekében a fent felsorolt szolgáltatások esetében általános szabály, hogy csak családsegítővel történő konzultációt követően vehetők igénybe.

Szabadidős foglalkozások

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat rendszeresen szervez szabadidős foglalkozásokat, illetve tart prevenciós alkalmakat a gyermekek, fiatalok részére.

A prevenciós programok keretében elsősorban a különböző személyiségbeli, viselkedési- és beilleszkedési problémákkal küzdő gyermekek és fiatalok számára biztosítják a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét, illetve a diszkriminációmentes közösségi környezetet. A prevenciós alkalmak során elsősorban a szenvedélybetegségek megelőzésére, a nem megfelelő életvezetési minták korrigálására fektetnek hangsúlyt. Pályaorientációs beszélgetések során segítik az arra rászoruló gyermekeket az iskolaváltásban, pályaválasztásban, illetve a rendszeres iskolalátogatásra motiváljuk a fiatalokat.

Nyári tábor

A Szolgálat munkatársai a szünidei gyermekétkeztetéssel párhuzamosan minden nyáron napközis tábort szerveznek, amely a gyermekek szabadidejének strukturált eltöltését célozta. A résztvevő gyerekek, 3 héten át, minden hétköznap 8-14 óráig pályaorientációs beszélgetéseken, kézműves tevékenységeken, sportprogramokon, kirándulásokon, sportbemutatóon vehettek részt.

Adománygyűjtés- adományközzvetítés

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Petőfi utcai épületében adományraktárral fogadja a rászorulókat. A budaörsi lakosságtól egész évben érkeznek adományok, elsősorban ruhanemű, háztartási eszközök, játék és könyv. Év közben érkeznek adományok a TESCO Áruház részéről is.

Karácsonyi adománygyűjtő akciónk keretében az idei évben bensőséges karácsonyi ünnepség keretében, 15 nagy értékű tartós élelmiszer csomagot tudtunk szétosztani a nagycsaládosok, 70 csomagot a hajléktalanok és lakhatási szegénységben élő ügyfeleink között, míg a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által ellátott 3 településen összesen 95 gyermek számára juttattunk el ajándékcsomagokat, helyi civil támogatóink illetve az Auchan és az ALDI Áruház támogatásával.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat speciális szolgáltatása

Pártfogó felügyelet

A Pest Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának pártfogó felügyelője fogadónapot tart a Család és Gyermekjóléti Szolgálat székhelyén. A kolléga csütörtöki napokon fogadja a hozzá érkezőket, köztük a Szolgált ellátotti körébe tartozó fiatalkorú bűnelkövetőket is. Ennek előnyei egyrészt a könnyebb elérhetőségből fakadó intenzívebb ügyfélkapcsolatban, másrészt a hatékonyabb szakmaközi együttműködésben, gyorsabb információáramlásban rejlenek. Az együttműködés eredményeképpen mind a gyermekvédelmi munka, mind pedig a

felnőtt korú bűnelkövetők közérdekű munkavégzésbe történő elhelyezése hatékonyabbá és eredményesebbé vált.

e) gyermekvédelem

A településen a gyermekvédelem alapellátás formájában valósul meg. Igénybe vehető család- és gyermekjóléti szolgáltatás illetve bölcsődei nevelés. Ezen kívül megtalálható helyben a Pest Megyei Kormányhivatal Budakeszi Járási Hivatal kirendeltsége is, ahol hatósági ügyekben ügyfélfogadás igénybevételére van lehetőség.

A törvény által előírt feladatokon felül a település a gyermekvédelem ügyét több szakmai együttműködéssel és szakmai szolgáltatással segíti. Ilyen például a Gyermekjogi Fórum, amely a stratégiai tervezést és az összehangolt gyermekvédelmi tevékenységet segíti a településen. A Hintalovon Alapítvány gyermekjogi fogadóórát, szakmai tanácsadást és tréningeket biztosít a lakosság és a gyermekekkel foglalkozó szakemberek részére. Emellett a helyi szereplők, civilek és önkormányzati fenntartású szervezetek, intézmények összefogásával létrejött a Prevenációs Munkacsoport, amely minden évben a város finanszírozásával lát el települési és iskolai prevenációs feladatokat.

Évek óta sikeresen működik a városi Tanoda, amelynek stabil működését szintén Budaörs finanszírozza, nekik nagy szerepük van az iskolai lemorzsolódás leküzdésében és a gyermekek közösségi integrációjában.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Gyermekek átmeneti gondozása krízishelyzet esetén

Budaörs Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását a Fészek Gyermekvédő Egyesülettel kötött szerződéssel biztosítja.

Az ellátási szerződés értelmében a Fészek Gyermekvédő Egyesület az önkormányzat közigazgatási területén lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező, illetve a város területén felügyelet nélkül maradt, veszélyhelyzetbe került gyermekek számára, egy fő férőhelyre biztosítja a gyermekek átmeneti gondozásának jogszabályokban meghatározott szakmai követelményeit, és a feladat ellátása során betartja az ellátáshoz kapcsolódó nyilvántartási, adatkezelési és adatvédelmi kötelezettségeket.

Családok átmeneti elhelyezése krízishelyzet esetén

Ez az ellátási forma segít megelőzni a családok hajléktalanná válását, szétszakadását, a gyermekek családból történő kiemelését. Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

A beköltözést követő egyéni esetkezelés egyik fontos pontja a család helyzetének feltérképezése a problémák és célok közös megfogalmazása. Ezt követően megállapodást kötnek a családokkal, amelyben rögzítik:

- az ellátásért fizetendő térítési díjat,
- a Családok Átmeneti Otthona által biztosított szolgáltatásokat,
- a család kötelezettségeit,
- a Családok Átmeneti Otthonának szabályait
- háziarend elfogadását.

A családok elhelyezése külön, bútorozott lakószobákban történik. Biztosítanak a közös konyhában minden családnak hűtőgépet és konyhaszekrényt is.

Segítséget nyújtanak a szülők munkahely keresésében, a gyermeknevelési és az életvezetési problémák (pénzbeosztás, háztartási költségek, szenvedélyek) megoldásában. Jogi tanácsadás,

pszichológiai beszélgetés és foglalkozás, teológiai támogatás igénybevételére van lehetőség. A gyerekek számára korrepetálást és szabadidős tevékenységet szerveznek.

A Családok Átmeneti Otthonában a családok – törvényi előírás szerint – 12 + 6 hónapig lakhatnak. A tapasztalatok szerint – kevés kivétellel – sikerül egy év alatt elrendezni a munkavállalással kapcsolatos és lakhatási problémákat.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat védett anyaotthoni elhelyezést az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálaton keresztül igényelhet a bántalmazott szülők és gyermekeik számára.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, amelyet a Védőnői Szolgálattal szorosan együttműködve végeznek.

Jogszabályi kötelezettségüknek eleget téve minden esetben tájékoztatják az anyát, az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról.

A Szolgálat segítséget nyújt a támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutásban, a születendő gyermek számára megfelelő lakókörnyezet kialakításában, lakhatásuk megoldásában.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport-, szabadidős és szünidős programokhoz többféle módon lehetséges hozzáférni. A nyári iskolai szünetek idején, minden évben másik iskola látja el az ügyeletes napközis nyári táborral kapcsolatos feladatokat.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/B. § rendelkezései szabályozzák az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést.

2017. évben a budaörsi bölcsődékben és óvodákban étkezést igénybevevő budaörsi gyermekek számát mutatja az alábbi táblázat:

Ingyenes gyermekétkeztetésben részesült gyermekek száma	Ingyenes gyermekétkeztetésben <u>nem</u> részesülő gyermekek száma
887	780

2017. évben a budaörsi iskolákban étkezést igénybevevő budaörsi gyermekek számát mutatja az alábbi táblázat:

Ingyenes gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma	Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma	Ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésben <u>nem</u> részesülő gyermekek száma
92	811	1586

Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére

ingyenesen biztosítja valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Budaörs Város Önkormányzata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és a helyi rendelet alapján gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek részére is ingyenesen biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést.

Az állam a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését támogatta, a többi költséget az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította.

2017. évben a szünidei gyermekétkeztetésben részt vett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak és a helyi rendelet alapján gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesülő gyermekek létszámát, az adagszámot és az étkeztetés költségét az alábbi táblázat mutatja:

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek	Gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesülő gyermekek	Étkezési napok száma	Adagszámok	Egy ebéd ára	Költség
Tavaszi	30 fő	21 fő	2	102	570 Ft	58139 Ft
Nyári	73 fő	56 fő	55	6060	570 Ft	3454200 Ft
Őszi	27 fő	21 fő	4	192	570 Ft	109440 Ft
Téli	23 fő	9 fő	4	128	570 Ft	72960 Ft

2017. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében étkeztetett hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát, adagszámát és az étkeztetés költségét az alábbi táblázat mutatja:

	hátrányos helyzetű gyermekek	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	Étkezési napok száma	Adagszámok	Egy ebéd ára	Költség
Tavaszi	1 fő	6 fő	2	14	570 Ft	7980 Ft
Nyári	1 fő	6 fő	55	301	570 Ft	171570 Ft
Őszi	0 fő	3 fő	4	12	570 Ft	6840 Ft
Téli	0 fő	2 fő	4	8	570 Ft	4560 Ft

i) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei*

Az esélyegyenlőség maradéktalan megvalósulásáért Magyarországon elsőként az Önkormányzat 2016-ban létrehozta az esélyegyenlőségi szószóló intézményét. Az ombudsman feladata minden sérülékeny célcsoporttal kapcsolatos intézkedés figyelemmel kísérése és a hozzá érkező észrevételek és javaslatok kivizsgálása és továbbítása, artikulálása a városvezetőség felé. Az elmúlt időszakban diszkrimináció, jogsértő magatartásra utaló intézkedés nem történt, ilyen jellegű panasz, melyben az Önkormányzat felelőssége lenne megállapítható nem érkezett.

j) *pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül*
Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a **tanulmányi ösztöndíjakról** szóló 32/2007. (IX.24.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: rendelet) a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a célja. Az ösztöndíj odaítélése pályázati úton általános iskola 7-8. évfolyamán, középfokú oktatásban, külföldi tanulmányutakhoz, illetve a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva történik.

Közoktatási ösztöndíj

A Közoktatási ösztöndíj a rendelet 2. § a) pontjában meghatározott közoktatási intézményben tanulók tanulmányaihoz nyújtott támogatás.

Közoktatási ösztöndíjban részesülhet az a tanuló, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 210%-át (59 850 Ft), gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a 230%-át (65 550 Ft), valamint az általános iskola 7-8 évfolyama, szakiskola, gimnázium, illetve szakközépiskola nappali képzésében folytat tanulmányokat, és az előző tanév folyamán

- a) tanulmányi átlaga általános iskolai tanulók, a gimnáziumban tanulók, valamint az érettségit adó képzésben részt vevő tanulók esetében 4,60-5,00 között, szakképzésben résztvevő tanulók esetében 4,20-5,00 között volt vagy
- b) országos vagy nemzetközi tanulmányi, szaktantárgyi versenyen 1-10 helyezést ért el.

Bursa Hungarica Ösztöndíj Pályázat

Bursa ösztöndíjban részesülhet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet) 18. § (2) bekezdése által meghatározott tanulmányokat folytató hallgató, akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át (62 700 Ft).

A Bursa ösztöndíj adott évi fordulójának pályázatát, az oktatásért felelős miniszter által meghirdetett pályázathoz való csatlakozást követően, az országos pályázati felhívásban meghatározott időszakra a Bizottság hirdeti meg, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.

Külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokhoz való hozzájárulás

A Külföldi ösztöndíj az államilag elismert külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokhoz nyújtott egyszeri, egyösszegű, vissza nem térítendő támogatás.

Külföldi ösztöndíjban részesülhet az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 18. § (2) bekezdése által meghatározott tanulmányokat folytató hallgató

- a) akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át (62 700 Ft), és
- b) vagyonnal nem rendelkezik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Minden helyi általános iskola vállalja sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását. Az alapító okiratok tartalmazzák azokat a speciális eseteket, melyek ellátására egy-egy intézmény különös gondot fordít, és igény esetén az ellátást vállalni tudja.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedésének és sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás. A sikeres iskolakezdéshez nélkülözhetetlen alapvető készségek megfelelő fejlesztésének színtere az óvoda, ahol – az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül, játékos eszközökkel és módszerekkel hatékonyan tudnak fejleszteni. A hátrányos helyzetű családok gyermekei kognitív fejlődésükben öt éves korukra lényegesen elmaradnak a kedvezőbb körülmények között élő társaiknál. Tudatos óvodapedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy ezek a hátrányok az óvodai nevelés során csökkenjenek.

Kiemelt jelentősége van a szülőkkel történő együttműködésnek, mely a kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg. Az együttműködés során az óvodapedagógusoknak és a fejlesztő pedagógusnak – helyzetüknél és képzettségüknél fogva – kiemelt szerepük és felelősségük van.

A budaörsi óvodákban 3 halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az általános iskolákban 15 HHH, a középfokú oktatási intézményekben 1 hátrányos helyzetű és 5 HHH tanuló fejlesztését látják el. (Oktatási Hivatal 2018. januári adatai alapján)

A sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai fejlesztése

Az óvodai nevelés - a beszéd fogyatékos gyerekeknél is - a nevelés általános célkitűzéseinek a megvalósítására törekszik (az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra való törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés fejlesztése). Az irányelv célja, hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Biztosítani kell, hogy az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez, ne terhelje túl őket, illetve, hogy a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemévé.

A fejlesztést minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Az integrált együttnevelés esetenként egyéni fejlesztést igényel. A pedagógiai integráció akkor valósul meg, ha a sajátos nevelési igényű és a normál fejlődésű gyerekek egy életterben tanulnak, nevelődnek. Fontos kritérium: valamennyi résztvevő fejlődési lehetőségeinek maradéktalan biztosítása mellett.

A gyermek rehabilitációs célú fejlesztésének alapja a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye.

Az egyenlő esélyek megvalósulásának alapfeltétele, hogy olyanná kell formálni a befogadó közeget, hogy a gyermek jól tudjon benne fejlődni, és már gyermekkorban megtalálja helyét a társadalomban.

Óvodai nevelés adatai						
Év	3-6 éves korú gyermek ek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	1461	53	1268	11	1372	1
2013	1456	53	1268	11	1320	1
2014	1438	56	1340	11	1288	1
2015	1473	59	1415	11	1336	1
2016	1374	58	1415	11	1295	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermek típusai:

- Tanulási problémákkal küzdő gyermekek
 - tanulási nehézséggel küzdők (pl. lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi szociális, kulturális, nyelvi hátrányok)
 - tanulási zavarral küzdők (pl. figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba, stb.)

- Magatartászavarok miatt problémás gyermekek

- visszahúzódó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzódó stb.)

Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás, stb.

- ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, stb.)

Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadás

- Kivételes képességű gyermekek, tehetségesek

- Nemzeti kisebbségekhez tartozó gyermekek, bevándorlók (Nehézséget jelenthet a számukra a többségi nyelv birtoklása, kulturális különbségek)

A Budaörsi óvodákban 3 beszéd fogyatékossgal, 1 enyhén értelmi fogyatékossgal, 1 súlyos figyelemzavarral, és 1 súlyos magatartás szabályozási zavarral diagnosztizált gyermek fejlesztését biztosítják. (forrás: Oktatási Hivatal, 2018. január 31-i adatok)

A Kamaraerdei Óvoda a beszéd fogyatékos, ill. a tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyerekek fejlesztését is ellátja.

A Holdfény utcai Óvodában fejlesztő pedagógusi végzettségű szakember foglalkozik az arrászoruló gyerekekkel. A fejlesztő pedagógus napi kapcsolatban van az óvodapedagógusokkal, jelzéseiket beépíti a fejlesztő munkába, és ötletadással, segíti az óvónők csoporton belüli nevelő-fejlesztő munkáját. Heti két alkalommal információt cserél az óvoda logopédusával, a közösen fejlesztett gyermekekről. A Szakszolgálat szakembereivel esetenként konzultál. Az intézménybe járó - szakértői vélemény alapján- sajátos nevelési igényű gyermekek szakszerű ellátását utazó gyógypedagógus vagy konduktor segíti.

A Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskolához tartozó gyógypedagógiai tagozat tanulásban akadályozott (értelmileg enyhe fokban sérült) és értelmileg akadályozott (közepesúlyos értelmi fogyatékos) tanulókat oktatja, neveli. Az Oktatási Hivatal adatai szerint a tagozatnak 2017-ben 29 enyhén értelmi fogyatékos és 8 közepesúlyos értelmi fogyatékos tanulója volt.

A Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskolában az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

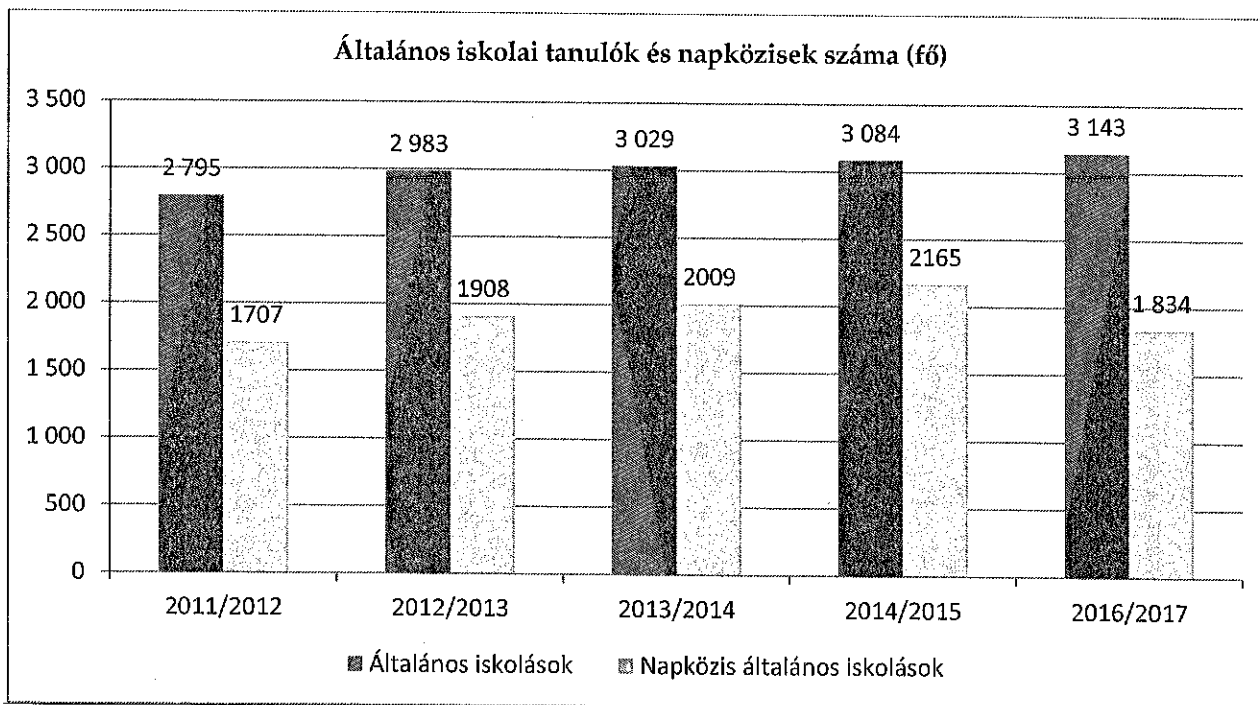
- Az 1- 4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség-fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból. 1-7. évfolyamon tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- Nyelvvizsga lehetőség – ELTE Origo Nyelvi Centrum – Junior Nyelvvizsga (a vizsga díját a szülőnek vállalnia kell)

Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	1578	1217	2 795	1707	61,1%
2012/2013	1717	1266	2 983	1908	64,0%
2013/2014	1714	1315	3 029	2009	66,3%
2014/2015	1694	1390	3 084	2165	70,2%
2016/2017	1 700	1 443	3 143	1 834	58,4%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai tanulók és napközisek száma (fő)



A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

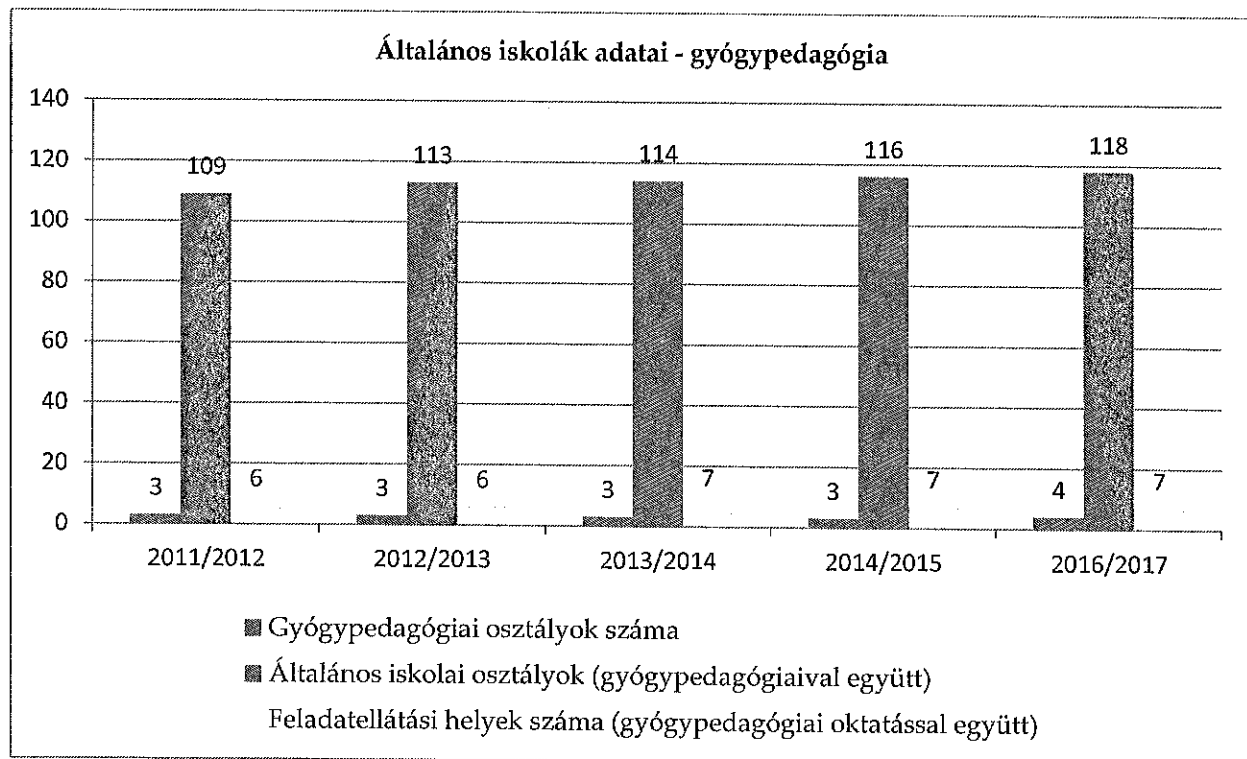
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	273
2012/2013	270
2013/2014	314
2014/2015	305
2016/2017	321

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladat-ellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	3	109	6
2012/2013	3	113	6
2013/2014	3	114	7
2014/2015	3	116	7
2016/2017	4	118	7

Forrás: TelR, KSH Tstar



b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Holdfény utcai Óvodában gyermekvédelmi felelős tevékenykedik, aki koordinálja a gyermekvédelmi munkát.

Ha az óvoda a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A Zippel-Zappel Német Nemzetiségi Óvodában 1 fő fejlesztő pedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens nyújt segítséget számunkra a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésében, az ezzel kapcsolatban a felmerülő problémák megoldásában.

A logopédiai fejlesztést a Logopédia Intézet alkalmazásában álló logopédus végzi heti 2 délelőtt. Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyermek felvétele esetén utazó gyógypedagógus segítségét kell kérnünk a gyermekek fejlesztéséhez.

A Beilleszkedési, Tanulási és Magatartás (BTM) zavarral küzdő gyermekek esetében a fejlesztő pedagógus kiszűri a problémát, a Nevelési Tanácsadóval felveszi a kapcsolatot. Ezután a Nevelési Tanácsadó megállapítja, hogy a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készíti.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az elmúlt időszakban diszkrimináció, jogsértő magatartásra utaló intézkedés nem történt, ilyen jellegű panasz, melyben az intézmény felelőssége lenne megállapítható nem érkezett.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Budaörsi Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola a hatodik legjobb az országban. A Budaörsi Herman Ottó Általános Iskola, Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskola és a Budaörsi 1. Számú Általános Iskola tanulói 2018. év októberben is részt vettek a Bolyai Matematika Csapatversenyen. A Budaörsi Herman Ottó Általános Iskola tanulói közül 6 csapat jutott be évfolyamában az első tíz közé.

A Kesjár Csaba Általános Iskola tanulója 100%-os teljesítményt nyújtott a Pangea Országos Matematikai Versenyen, ő képviselte az iskolát az országos döntőben ahol a negyedik osztályosok között az I. helyen végzett.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az óvodai nevelés és nevelést-oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele ingyenes. Minden gyermek számára biztosított az óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférés.

A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő rehabilitációs célú foglalkoztatásra jogosult, amelyet az óvodai nevelés vagy a nevelési tanácsadás keretében kell megvalósítani.

A gyermeknek joga, hogy családja anyagi helyzetétől függően kérelmére ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön, mentesüljön a gyermeket terhelő költségek megfizetése alól.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztését, a gyermek fogyatékosságának megfelelő szakemberek végzik, nevelési időben.

A Zippel-Zappel Német Nemzetiségi Óvodában a magyarországi német nemzetiséghez tartozó gyerekek óvodai nevelésében a nemzetiségi kultúrával kapcsolatos hagyományok, értékek átadásával, az anyanyelvi környezet biztosításán keresztül a német nyelv ápolásával, erősítésével, illetve nyelvi fejlesztéssel biztosítják önazonosságuk megőrzését, identitásuk tudatosítását.

A Bleyer Jakab Német Nemzeti Általános Iskola Gyógypedagógiai Tagozatán a kötelező tanórai foglalkozásokon kívül rehabilitációs fejlesztéssel, logopédiai ellátással, kutyás terápiás és lovas terápiás foglalkozások biztosításával illetve informatika és bábszakkörrel teszik színesebbé tanulóik fejlődését.

A testnevelés órákon úszás tanulásra van lehetőség. Az iskolai pszichológus délután intenzív „kiscsoportos foglalkozást” tart az arra rászorulóknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermeki jogok érvényesülésének akadályozottsága	Gyermekjogi stratégia készítése, Gyermekjogi Fórum működtetése, Hintalovon Alapítvánnyal kötött szerződés alapján az ingyenes gyermekjogi fogadóóra és jogsegély biztosítása, Gyermekbarát meghallgató létesítésének támogatása (rendőrség épületében)
Szenvedélybetegségek terjedése	Addiktológiai tanácsadás, addiktológiai rendelés, Prevenciós munkacsoport működtetése, prevenciós programok
Gyermekek elmagányosodása	Kortárs segítők képzése
Kamaszkori pszichés problémák	Önismereti, problémamegoldó és szupportív célú szocioterápiás csoport működtetés az Illyés Gyula Gimnáziumban
A szülők általi negatív minta átöröklése--szocializációs hiányok	Család- és gyermekjóléti szolgálat által életvezetési tanácsadás, programok működtetése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A városban élő nők társadalmi helyzetét, családon belüli helyzetét, munkaerő-piaci integrációját, számos helyi intézményes szolgáltatás és támogatás segíti Budaörsön. A fiatal, gyermekes családok szempontjából a kisgyermek napközbeni ellátására létrejött intézményrendszer a meghatározó, amely elősegíti a családok anyák foglalkoztatását és újbóli munkába állását. A kisgyermekellátó intézmények folyamatos férőhelybővítése és infrastrukturális megújítása szintén a nők lehetőségeit támogatja. A krízishelyzetbe került nőkről a Gyermekjóléti Központ és a Védőnői Szolgálat gondoskodik. A felmerült problémák között kell megemlíteni, hogy a jövőben a bölcsődei és óvodai ellátás iránti igények növekedni fognak. Emellett fontos a civil szervezetek széleskörű bevonása a veszélyeztetett családok, gyermekek és nők ellátásába.

Év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	10 085	9 612	358	348
2013	10 075	9 630	371	359
2014	10 087	9 640	305	308
2015	10 090	9 674	309	252
2016	10 046	9 610	272	233
2017	9 912	9 557	233	202

Forrás: TeIR

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Foglalkoztatási Osztály által szervezett képzéseken a férfiak és a nők közel azonos arányban vesznek részt, mint ahogy a munkanélküliek aránya is hasonló.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elsősorban az ipari park területén, és a kiterjedt kereskedelmi övezetben jutnak munkalehetőséghez, betanított munkásként. A tapasztalat azt mutatja, hogy a munkavállalást nem a nemek közötti megkülönböztetés, vagy az esetleges alacsony iskolai végzettség akadályozza, hanem az életkor, de ez a tendencia országos szinten is megfigyelhető.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A fiatal, gyermekes családok szempontjából a kisgyermek napközbeni ellátására létrejött intézményrendszer meghatározó, akár munkaerő-piaci helyzetük miatt, akár a jövedelmi helyzetük, a család méretének megfelelő lakhatásuk megoldása érdekében. Az intézményrendszer

hiánya a gyermekes fiatal anyák munkaerő-piaci helyzetét rontja, de mentális egészségi állapotukra is rossz hatással lehet, ha a bezártságtól, egyedüllétől szenvednek.

Budaörsön a bölcsődékbe jelentkező gyerekek száma folyamatosan meghaladja a férőhelyek számát.

A bölcsődékhez hasonlóan, az óvodák esetében is elmondható, hogy a beírt gyerekek száma tartósan meghaladja az óvodai férőhelyek számát. Az óvodákba beírt gyermekek száma 2001 óta minden évben nőtt.

A helyhiány problémáit felismerve a város aktívan fejlesztette a kisgyermekellátó intézményhálózatát. A bölcsődei, óvodai és iskolai férőhelyek száma a város intézmény-fejlesztési stratégiájának és az ebből fakadó intézménybővítéseinek köszönhetően nőtt.

A bölcsődék, óvodák nyitva tartásukkal (06.00-tól 18.00-ig) alkalmazkodnak a szülők munkaidejéhez. A szünidei zárva tartás idején 1-1 intézmény ügyeleti szolgáltatást teljesít.

Bölcsőde

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények két tagintézményében - Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpontban és Százszorszép Bölcsődében összesen 260 férőhelyen - alapellátásként, a gyermekek napközbeni bölcsődei, és ebből 12 fő sajátos nevelési igényű gyermek jó színvonalú ellátását biztosítja.

Óvodák

Az 1083 óvodás korú gyermek a 7 önkormányzati (Csicsergő, Csillagfürt, Holdfény utcai, Kamaraerdei, Vackor, Zippel-Zappel, és a Farkasréti Pagony óvodákban) és 1 egyházi fenntartású (Mindszenty József Római Katolikus Óvoda) intézményben nevelkedik. Budaörs német nemzetiségi hagyományokkal rendelkező település, ennek megfelelően több óvodájában is biztosított a német nemzetiségi nevelés.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat korábbiakban már részletesen kifejtett módon látja el az anya- és gyermekgondozás területét. A védőnők szoros kapcsolatban állnak az édesanyákkal, már a családtervezés során, telefonon 24 órában elérhetőek. Fontos a háziorvosokkal, és a gyermek háziorvosokkal való szoros együttműködés, mint a jelzőrendszer elsődleges pillére.

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	13	1223	94
2013	13	1212	93
2014	13	1205	93
2015	13	1202	92
2016	15	1216	81
2017	15	1213	81

Forrás: TeIR

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszakról pontos adat nem áll rendelkezésre, tekintettel az adat szenzitív mivoltára. A családon belüli erőszak olyan probléma, melyben csak a jéghegy csúcsát látni. Nincsenek hiteles adatok a mértékéről, a napvilágra került eseteknél is igen nagy nehézségekbe ütközik az elkövető tényleges megbüntetése, a probléma gyors és hatékony megoldása. Nehéz a bizonyítás, megalázó a tényállás tisztázása, a nyomozási körülmények és a bírósági eljárás is. Nem hatékony a távoltartás. A gyermekjóléti ellátás szétdarabolt jelenlegi intézmény rendszere gyakorlatilag akadályozza a hatékony segítségnyújtást.

A család- és gyermekjóléti szolgálat nyilvántartása szerint volt alkalom, amikor életvezetési problémák, és konfliktusok miatt került sor családgondozásra, ugyanakkor nem kimutatható pontosan az ebben érintettek száma. Amennyiben erre mégis fény derülne, szintén az említett két szakszolgálat teszi meg a szükséges intézkedéseket, mind a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében, mind a család biztonságos elhelyezése érdekében. További problémát jelent, hogy a nem nagy számban, de mégis megjelenő bántalmazásos esetekben rendőrségi vagy hatósági eljárás feljelentés hiányában nem indul.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a válsághelyzetbe jutott várandós anyák gondozása, amelyet a Védőnői Szolgálattal együttműködve végeznek. Szükség esetén segítséget nyújtanak az anya elhelyezésében vagy felkutatásában, a számára adható támogatások intézésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepvállalása a helyi közéletben kiemelkedő jelentőséggel bír több területen is. A jelenlegi ciklusban a Képviselő-testületben 2 női képviselő van jelen. Az esélyegyenlőségi szószóló személyére is nőt bízott meg a Testület. A helyi kulturális és közművelődés intézmények, oktatási-nevelési intézmények vezetői többsége nő. A városban működő számos civil szervezet vezetője között is jelentős számú nő vállal közéleti szerepet. A városért, a városban élőkért, a helyi közösségért több éven keresztül sokat és tevékeny szerepet vállaló nőket egy helyi kezdeményezésen alapuló kiállítás keretében minden évben bemutatják a Városháza aulájában.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket érintő társadalmi problémák tekintetében kevés adattal rendelkezünk. a terület alaposabb kutatást igényel.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyermeknevelési és háztartási feladatokra biztatja, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevésbé ismer el aktív munkavégzésként. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetben élő, gyermeküket egyedül nevelő nők, válsághelyzetbe jutott várandós anyák elszegényedésének kockázata, közösség hiánya,	Nők felkészítése a szülő családjának szerepre, a célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása
Alacsony iskolázottság, képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése
Munka és családi élet egyensúlyának hiánya	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Budaörs életében fontos az időskorúak megbecsülése. Az önkormányzat pénzületi, természetbeni és intézményi ellátások biztosításával, ellátási szerződések útján, valamint a civil szervezetek bevonásával, azok támogatásával segíti a helyi idősök életét. A 70 év felettiek – korukból eredően – külön kedvezményeket is kapnak. A városban 6 Idősök Klubja van, egyúttal számtalan szabadidős program támogatja az idősök integrációját. A város 2007-ben Idősbarát Önkormányzat díjat érdemelt ki. A városban 2 idősotthon is működik, amelyek teljes körű ápolást, gondozást nyújtó intézmények. A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés alapján szociális étkeztetés biztosított a rászorultak idősöknek.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	2 598	3 924	6 522
2013	2 558	3 935	6 493
2014	2 520	3 915	6 435
2015	2 488	3 884	6 372
2016	2 544	3 928	6 472
2017	2 548	3 957	6 505

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Budaörs élen jár a digitális esélyegyenlőség megteremtésében, és különösen nagy figyelmet fordít az idősök információs társadalomba való integrálására. A beazonosított problémák között kell megemlíteni, hogy a demográfia idősödés folyamatának kibontakozására a jövőben fel kell készülni az idősellátás szervezésében.

Szintén nagyobb figyelmet kell fordítani a nyugdíjasok foglalkoztatására. A jövőben az igényekhez való rugalmas alkalmazkodás keretében fontos feladat lesz az idősellátással foglalkozó helyi intézmények kapacitás-bővítése és infrastrukturális megújítása.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	4 052	4 934	82,12%
2013	4 225	5 034	83,93%
2014	4 397	5 110	86,05%
2015	4 555	5 136	88,69%
2016	4 751	5 200	91,37%
2017	4 902	4 906	99,92%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A foglalkoztatás terén éppen a nyugdíj előtt állók vannak leginkább bajban, az elhelyezkedési esélyeik alacsonyak, s utolsó éveik fizetése meghatározó lenne a nyugdíjuk szempontjából is. A statisztikai adatokból (19. oldal) látható, hogy korcsoportok szerinti bontásban az 45 és 49 év közötti 11,0 százaléka, illetve az 59 feletti 20,8 százaléka szerepelt az álláskereső nyilvántartásában. Ezek a számok – összevetve a többi korcsoporttal – kiugróan magas értéket jeleznek. Megállapítható, hogy az 59 év feletti munkaerő-piaci segítése, illetve a nyugdíjasok (testi, lelki, munka-) aktivitásának fenntartása elsődleges feladat Budaörsön. Formái még kidolgozatlanok. Mindez azért fontos, mert az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak. Nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	706	137	19%	222	79	36%
2013	730	178	24%	239	110	46%
2014	613	194	32%	209	135	65%
2015	561	194	35%	212	141	66%
2016	505	169	34%	199	125	63%
2017	435	138	32%	221	112	51%

Forrás: TeIR, Budaörsi Járási Hivatal

b) *tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)*

Az önkormányzat elsősorban az idősek informatikai jártasságát segíti elő, amelyet a korábbiakban már kifejtettünk.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A statisztikai adatok szerint magas az 59 év feletti munkanélküliek aránya. A regisztrált álláskereső több mint egyötödét (20,8%) ez a korosztály adja. Az idősödő munkavállalók munkavállalással kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotra és képzettségbeli hiányosságokra vezetik vissza a munkaadók.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést a kiterjedt, és az egész várost lefedő háziorvosi szolgálat biztosítja, és amint a korábbi fejezetekben kifejtésre került, a szakellátás elsősorban az Egészségügyi központban érhető el. A rendelők jellemzően akadálymentesítettek, közlekedés szempontjából könnyen megközelíthetőek.

Budaörs város közigazgatási területén 2 idősek otthona működik, melyek teljeskörű ápolást, gondozást nyújtó intézmények. Az egyik otthon önkormányzati tulajdonú, a másik magántulajdon.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	4 052	23	0,57%
2013	4 225	25	0,59%
2014	4 397	25	0,57%
2015	4 555	23	0,50%
2016	4 751	23	0,48%
2017	4 902	27	0,55%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	10
2013	7
2014	8
2015	11
2016	8
2017	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

✓ **Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Idősek Otthona (Budaörs, Zombori u. 68-70.)**

Az Önkormányzat és a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség által megkötött ellátási szerződés értelmében az Idősek Otthona a nyugdíjkorhatárt betöltött, saját otthonában, környezetében önmagáról gondoskodni nem tudó, ápolásra, gondozásra szoruló személy részére nyújt ellátást.

A 48 férőhelyes intézményben – többségében két személyes szobákban – 42 férőhelyen idősek tartós elhelyezése, 6 férőhelyen idősek átmeneti elhelyezése biztosított.

Férőhely: 42 férőhelyen idősek tartós elhelyezése
6 férőhelyen idősek átmeneti elhelyezése történik

Várólista: 35 fő vár tartós elhelyezésre
28 fő vár átmeneti elhelyezésre

Az épület Budaörs Város Önkormányzat tulajdona, de a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség működteti. A gondozás térítési díja 127.950,- Ft.

Az intézmény színvonalas körülményeket biztosít az idős embereknek.

Biztosítják a hitélet gyakorlásának a feltételeit. Rendszeres foglalkozások: az irodalmi kör, nótakör, kreatív délután, mozi délután, sajtó délután, egészség délelőtt, süti-klub, recept-klub.

Rendszeresen szerveznek külső és belső programokat, a Jókai Mór Művelődési Ház által tartott rendezvények látogatása állandó program az idősök számára.

A budaörsi önkormányzat által építtetett, és berendezett modern épületben, többségében kétágyas szobákban, barátságos környezetben biztosítja az intézmény az elhelyezést. A szobákat az idősök igényeihez igazított berendezési és felszerelési tárgyakkal, szobánként beépített szekrénnel, minden szobához közvetlen fürdőszobával látták el. Minden szobában hűtőszekrény, televízió, telefon szolgálja a lakók kényelmét. Az intézmény biztosítja a rendszeres tisztálkodást, a tiszta, higiénikus környezetet. A földszinten teakonyha, orvosi szoba, ebédlő, társalgó, terasz, az emeleten nővérszoba, társalgó, könyvtár, foglalkoztató helyiség, betegszoba, amely alkalmanként a látogatók fogadására (esetleges ott alvásukra is) alkalmas, és irodák állnak rendelkezésre. Az épület biztonságos, teljes körűen akadálymentes, a folyosók kapaszkodókkal vannak ellátva.

Ahhoz, hogy az intézményben lakó idősök veszély esetén azonnali segítséget tudjanak kérni minden szoba és mellékhelyiség nővérhívóval ellátott.

A napi háromszori étkezést (igény szerint ötszörit) önálló konyha működtetésével biztosítják, diétás választékkal: epe- és májkímélő, cukorbeteg diéta, szükség esetén pépes ételkészítés. Kiemelt figyelmet fordítanak a folyadékbevitelre.

Egészségügyi ellátás keretében az intézmény gondoskodik az ellátást igénybe vevő:

- rendszeres orvosi felügyeletéről,
- szükség szerinti ápolásáról,
- szakorvosi ellátáshoz való hozzájutásról,
- kórházi kezeléshez való hozzájutásról,
- a hatályos rendeletben meghatározott gyógyszer ellátásról,
- gyógyászati segédeszközök biztosításáról.

Az egészségügyi ellátást az intézmény által alkalmazott háziorvos, valamint az egészségügyi alapellátás és szakellátás biztosítja. A háziorvos mellett havi 2 alkalommal pszichiáter rendel az intézményben, segítve a lakók mentális gondozását, gyógyszerelését, különösen a demens betegek problémáinak közös megoldását.

Fontosnak tartják az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartását, ezért a rendezvényekre meghívják a hozzátartozókat, és igyekeznek különböző külső programokat biztosítani lakók részére.

✓ Élet-hossz Idősök Otthona (Budaörs, Kőfőúti u. 6-8.)

(magántulajdon, nincs szerződéses kapcsolata az Önkormányzattal)

Férőhely: 75 fő

Bentlakó idősök száma: 75 fő

Várólista: 3 fő

A térítési díj: 185.000,- Ft.

Főként súlyosan demens idősök elhelyezését biztosítja, a lakók mintegy kétharmada ilyen állapotú. Biztosítják a hitélet gyakorlásának feltételeit. Napi ötszöri étkezést, ruházat tisztítását, igény szerint ruházatot is biztosítanak.

További szolgáltatások:

- ápolás- gondozás,
- egészségügyi ellátás, gyógyszerek, inkontinencia termékek (e költségeket az intézmény állja), gyógyászati segédeszközök,
- hetente egyszer belgyógyászati és pszichiátriai felülvizsgálat.

Az egészségügyi ellátást két háziorvossal kötött vállalkozói szerződés, valamint az egészségügyi alapellátás és szakellátás biztosítja.

Budaörs a lakossága számára ingyenes közlekedést biztosít két helyi körjáraton. A buszjáratok a jelentős csomópontokat, közösségi helyeket, temetőt, templomot, orvosi rendelőt, vásárlási

lehetőséget biztosító helyeket érint, jelentősen megkönnyítve az idősök számára a fenti szolgáltatások elérhetőségét. A buszok alacsony padlós, modern, kisméretű járművek, amelyek nagy kihasználtsággal üzemelnek.

Szociális ellátások

A számos, szociális rászorultsági alapon járó ellátáson kívül, kifejezetten idősök, 70 év feletti lakosok számára is rendelkezésre állnak speciális ellátások, melyek a következők:

- Szemétszállítási díjtámogatás: a szemétszállítási díj fizetését 120 literes edényméretig az önkormányzat átvállalja annak a 70. életévét betöltött, a lakásban életvitelszerűen lakó kérelmezőnek, aki kizárólag egyedül, házastársával, élettársával, vagy fogyatékkal élő hozzátartozójával él.
- Karácsonyi támogatás: A karácsonyi támogatás az idős személyek részére biztosított egyszeri támogatás. Karácsonyi támogatásra jogosult az a személy, aki Budaörsön bejelentett lakóhellyel rendelkezik, 70. életévét tárgyévben betöltötte, saját jogú nyugellátásban, hozzátartozói nyugellátásban, rokkantsági ellátásban vagy időskorúak járadékában részesül, valamint a havi nyugellátása 110 ezer forintot nem haladja meg. A támogatás mértéke évente egy alkalommal 10.000,- Ft.
- Települési gyógyszer-támogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.
- Az önkormányzat szociális természetbeni juttatásként, az önkormányzattal szerződésben álló szolgáltató útján kedvezményes üdülést biztosít. Kedvezményes üdülésre az a személy jogosult, aki:
 - a. saját jogú nyugellátásban (62. életévét, illetőleg a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy)
 - b. átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rokkantsági nyugdíjban (52. életévét betöltött személy) részesül és a támogatás iránt kérelmet nyújt be.

A kérelem a tárgyév február 28-ig nyújtható be.

Szociális étkeztetés

Budaörs város Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés alapján szociális étkeztetést azoknak a rászorultaknak biztosít, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Több éves hagyomány, hogy az önkormányzat szervezi azon rendezvényeket, melyeken a nyugdíjasokat, idősöket köszöntik. Az Idősök Világnapján műsoros délutánra hívja meg őket, míg az Idősök Karácsonya rendezvényén - a műsoron, vendéglátáson túl - a nyugdíjasok egy része pénzügyi támogatásban is részesül.

c) idősök informatikai jártassága

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a **digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatásról** szóló 40/2005. (V.25.) önkormányzati rendelet megalkotásának célja a szociálisan

rászorultak számítógépes információs-csatornákhoz hozzáférése, ezáltal a digitális esélyegyenlőségük biztosítása.

A támogatás formái:

- a) 20 óra időtartamú, felhasználó szintű alapfokú informatikai és internet-használat oktatás,
- b) további, összesen 20 óra gyakorlati számítógép és internet használat biztosítása,
- c) 10 óra továbbképzés,
- d) 20 óra időtartamú oktatás az esélykiegyenlítést szolgáló mobiltelefon és egyéb digitális eszközök, alkalmazások gyakorlati használatáról.

Telekuckó

Az Önkormányzat nemcsak a számítógépes ismereteket és az internet tanulást kínálta az időseknek, hanem húsz óra ingyenes internet használatot is biztosított. Így a tanfolyamon résztvevők gyakran visszajárnak a Telekuckóba gyakorolni.

A Telekuckót 2003-ban a városközpontban, jól megközelíthető helyen alakította ki az Önkormányzat. Ez a hely lehetőséget biztosít a város lakosainak internet használatra kedvezményes áron, valamint különböző információs szolgáltatásokat is igénybe lehet venni. Ingyenes jogi tanácsadás, információszolgáltatás stb. működik.

A Telekuckó működtetését az önkormányzat egy szolgáltatóval kötött szerződés útján biztosítja.

A Telekuckó adott terepet Magyarországon elsőként az IT-mentoráláshoz, azaz az IKT elsajátításának és használatának személyes segítéséhez.

Az elsődlegesen a támogatott képzésekhez kapcsolódó személyes segítés szinte folyamatos segítő kapcsolatot jelent a kezdő felhasználók és a Telekuckó munkatársai között.

Az IT-mentorálás – mint közszolgáltatás – innen indult el, egy országos fejlesztési program keretében. Több kormányzati szerv is felfigyelt erre a fejleményre (pl. MEH, IHM, SZMM, FVM) és építette be stratégiájába, programjaiba a megoldást.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A városban hat idősek klubja működik, ahol lehetőség van a közösségi együttlétre, szabadidős programokon való részvételre:

- Bobák Bálint nyugdíjas Országjáró Klub Egyesület
- Honvéd Nyugállományúak Budaörsi Klubja
- Budaörsi Nyugdíjas Polgári Egyesület
- Városi nyugdíjas Klub
- Budaörs Város Idősek Tanácsa
- Mozgáskorlátozottak Budaörsi Egyesülete

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett idősek klubja egészségügyi ellátást, tisztálkodási lehetőséget, kulturális jellegű szolgáltatásokat biztosít, rendszeresen szervezett programokon való részvételre nyílik lehetőség. 2011. február 16-tól demens csoportot is működtetnek.

A klub férőhelyszáma 25 fő.

Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	69 682	2	3
2013	1	70 072	2	3
2014	2	72 826	2	3
2015	2	77 034	2	2
2016	2	70 221	2	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony jövedelemmel rendelkező nyugdíjasok, idők megélhetési gondjai, családi támogatás hiánya, elmagányosodás	Szociális támogatások biztosítása, idők klubjainak támogatása
Aktív idők (nyugdíjasok) alacsony foglalkoztatása	Szeniorokat foglalkoztató alapítványok, egyesületek keresése, meghívása vagy létrehozása, hasznos tevékenységek elvégzésére, szenior vállalkozások támogatása.
Az Idők nappali ellátásának épülete felújításra szorul	A Clementis utcai épület helyett új, korszerű épület biztosítása
Otthoni ápolás hiánya, kevés intézményi férőhely	Idők Otthona bővítése 32 férőhellyel elkezdődött

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Budaörsön az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élők helyzetére. A város a Támogató Szolgálat fenntartásával segíti a fogyatékosok szervezeteit, a jóléti intézményeiket, társadalmi integrációjukat. A fejlesztésben leginkább a társadalom figyelmének fokozása lehet prioritás, az érzékenyítés, a segítő módszerek átadása. Ehhez szükség van a pedagógusok és a helyi média támogatására is. A fogyatékkal élő személyek részére nyújtható támogatásokkal (Fogyatékosági támogatás, Rokkantsági járadék, Közlekedési kedvezmény, Parkolási igazolvány) kapcsolatban a Család- és gyermekjóléti szolgálat és a Támogató Szolgálat az illetékes helyi intézmény. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által üzemeltetett Fejlesztő Napközi, mint nappali intézmény a 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra.

A fogyatékkal élőket segítő helyi civil szervezetek:

BULÁKE – Buda-környéki Látássérültek Közhasznú Egyesülete;

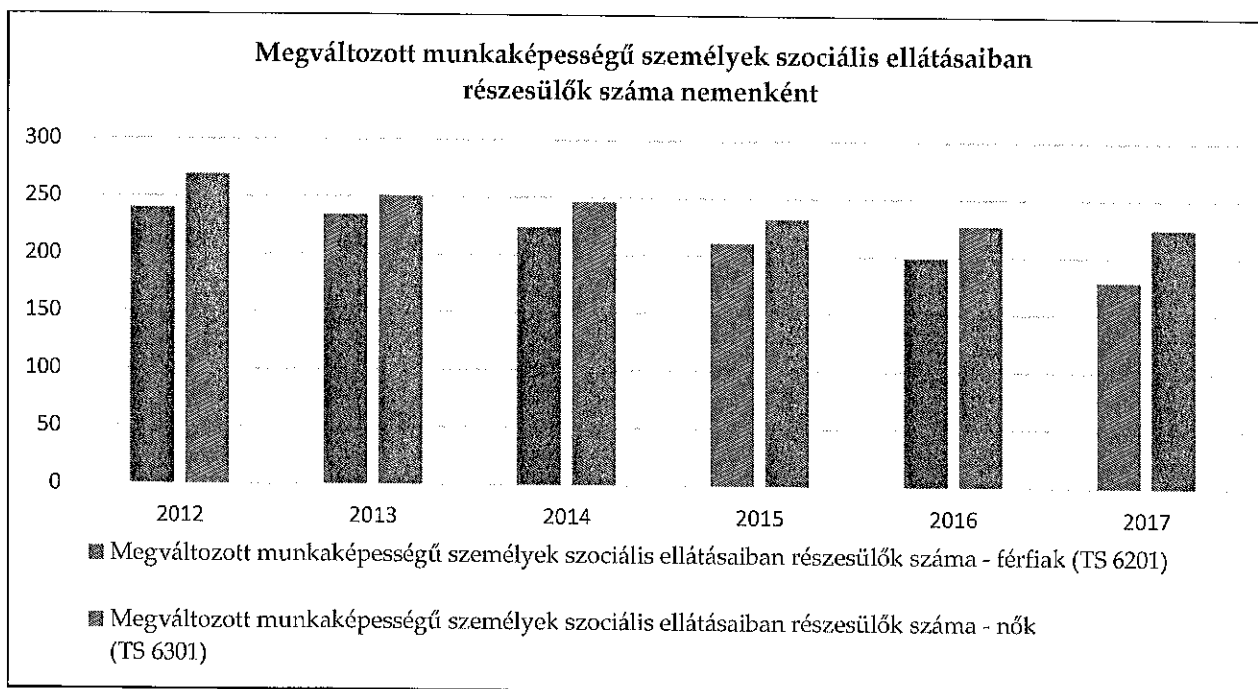
Közhasznú Alapítvány a Dadogókért;

Mozgáskorlátozottak Budaörsi Egyesülete és Klubja.

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2012	240	269
2013	234	251
2014	224	246
2015	211	232
2016	199	227
2017	179	225

Forrás: TeIR, KSH Tstar



a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A város támogatja a rehabilitációs foglalkoztatást is. A Buláke által fenntartott rehabilitációs foglalkoztató 30 megváltozott munkaképességű, ebből 26 fogyatékossgal élő személynek biztosít munkalehetőséget, ezzel együtt megélhetéshez jövedelmet és társadalmi presztízst.

Az akadálymentesítés példaértékű Budaörsön belül, a civil szervezetek és egyéb érintettek véleménye és igénye figyelembevételével alakították ki jelenlegi arculatát, törekedve a törvényi előírásoknak történő megfelelésre. Egyaránt elégíti ki a mozgássérültek igényeit, rámpák, mozgássérült mosdók, szélesebb ajtók a kerekesszékes bejutáshoz, a siketek és értelmileg akadályozottak esetében piktogramok kihelyezésével, valamint a látássérült igényeket is figyelembe véve, komplex info- és fizikai akadálymentesítésre törekedve.

A közintézményeken túl, több frekvenciált útvonalon vezetősáv könnyíti a fehérbottal közlekedést és hangos lámpa teszi könnyebbé az átkelést azok számára, akiknek a látásteljesítménye nem elégséges a lámpa színeinek felismeréséhez. A Budaörsön közlekedő autóbuszok alacsonypadlósak, ezzel is megkönnyítve a mozgáskorlátozottak közösségi közlekedésben való részvételét.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Budaörsön ilyen jellegű problémáról jelzés nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ Támogató Szolgálat

Az ellátottak köre

Budaörs közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó, az alábbi fogyatékossgal élő személyek

- siketek és nagyothallók (hallási fogyatékos),
- vakok és gyengén látók (látási fogyatékosok),
- értelmi fogyatékosok,
- mozgásszervi fogyatékosok,
- halmozottan fogyatékosok,
- autisták.

A Támogató Szolgálat nyitva álló helyisége:

2040 Budaörs, Szivárvány u. 5.

A Támogató Szolgálat feladatait 1 fő szolgálatvezető, 3 fő személyi segítő és 2 fő gépjárművezető látja el.

A Támogató Szolgálat működésének tárgyi feltételei

Az Intézmény a Támogató Szolgálat szállító szolgáltatását egy akadálymentesített, 9 személyes OPEL Vivaro típusú személygépjárművel, valamint egy Opel Combo típusú személygépkocsival biztosítja.

Az ügyfelek fogadásához és az adminisztráció végzéséhez színvonalasan kialakított nyitva álló helyiség áll rendelkezésre. Számítógép, korlátlan elérésű internet, telefax, fénymásoló, két telefonvonal segíti a munkavégzést.

A támogató szolgáltatás

Az 1993. évi III. törvény értelmében a Támogató Szolgálat két feladatot lát el:

- szállító szolgálat
- személyi segítség

Szállító szolgálat

A szállító szolgáltatás célja az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, és közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése, a fogyatékos személy iskolába, munkába járásának biztosítása. Az igénybejelentéskor az ügyfél jelzi a szállítás időpontját, célját, eszközszükségletét (kerekeszék), valamint a kísérő iránti igényét.

Személyi segítség

A személyi segítő a fogyatékkal élő személy aktív közreműködésével segítséget nyújt családon és társadalmon belüli integrációhoz. Ennek során lehetővé teszi a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, segítséget nyújt a munkavállalásban, valamint a tanulmányok, a szabadidős tevékenységek gyakorlásában.

A támogató szolgáltatást igénybevevők száma Budaörsön 2017 évben 90 fő volt.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek részére nyújtható támogatásokkal (Fogyatékosági támogatás, Rokkantsági járadék, Közlekedési kedvezmény, Parkolási igazolvány) kapcsolatban a Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat és a Támogató Szolgálat, valamint a fogyatékkal élők helyi civil szervezetei látják el információval a rászorulókat, valamint nyújtanak segítséget az ellátás igénylésében is. A fent felsorolt támogatásokat nem önkormányzat folyósítja, vagy nyújtja. Az Önkormányzat, amennyiben lakosságszáma alapján kötelezett, az alap és szakosított ellátási formákat valósítja meg a településen. Budaörs az alapellátási formákkal rendelkezik.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az elmúlt években megvalósult a Városháza és a közintézmények jó részének részleges akadálymentesítése. A budaörsi Városháza akadálymentesítése során gondoskodtunk a járművek akadálymentes elhelyezéséről, a parkolóhelyek jelölésének pótlásáról, táblák kihelyezéséről. Az épület megközelíthetősége érdekében érzékelhető burkolatú utat alakítottunk ki a vakok számára, kőburkolat marása mintegy 100 négyzetméteren történt. Akadálymentessé tettük a bejáratot, információt nyújtunk vakoknak és látássérülteknek. Akrilith vezetősávos rendszert, helységtáblák elhelyezését és a felvonóban hangjelző berendezést készítettünk. A WC helyiséget átépítettük, központi akadálymentes információs pultot alakítottunk ki a központ ügyfél hívót kiegészítettük hangos bemondással, indukciós hurkok telepítése vált szükségessé. Idősbarát internetpontot, taktilis térképet helyeztünk ki és átalakítottuk az intézményünk honlapját. A Budaörsi városháza 2007-ben elnyerte az év akadálymentes épülete címet.

Az elmúlt években az akadálymentesítési tevékenységet részben EU-s és hazai pályázati pénzekből, részben saját költségvetési forrásból biztosítottuk. A megvalósított új projektben esetében mindenhol előírás volt a szükséges akadálymentesítés elvégzése. Ennek köszönhetően 2018-ban a közintézmények legtöbbszörében megoldott az akadálymentes bejutás az épületbe. A 39 intézményi épületből 32 esetben akadálymentesített a bejárat. Távlati cél az összes intézmény ilyen szempontú akadálymentesítése. A vizesblokkok 20 intézményi épület esetében akadálymentesítettek (az épületek fele). 16 épület esetében alakítottak ki eddig mozgássérülteknek parkolót. Taktilis vezető rács mindösszesen három épületben találhatóak.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége közszolgáltatások akadálymentesítettsége:

Az elmúlt években megvalósult a Városháza és a közintézmények jó részének részleges akadálymentesítése. Az akadálymentesítettség elsősorban a fizikai akadálymentesítettségre vonatkozik. Taktilis vezetősávok a Városházán és a Támogató Szolgálatnál lettek eddig kialakítva.

Kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei: A 10 művelődési intézmény felénél biztosított eddig az akadálymentes bejutás. 4 épületben lett akadálymentesen korszerűsítve a vizesblokk. A Városi Uszodában és Sportcsarnokban akadálymentes a bejutás és a vizesblokk is akadálymentesen lett kialakítva. Az új sportcsarnokok kialakítása során már az akadálymentesítési szempontokat is figyelembe veszik. Fizikai akadálymentesítettség: Az akadálymentesítettségnek ez a formája áll legjobban a városban. A 39 intézményi épületből 32 esetében akadálymentesített a bejárat. A tömegközlekedésbe beállított járművek alacsonypadlósak. A közparkok akadálymentes kialakítása megtörtént. A járdák, átkelőhelyek felújítása folyamatosan történik.

Információs és kommunikációs akadálymentesítettség: Budaörs Város honlapja (www.budaors.hu) akadálymentesített. A közintézmények honlapjának akadálymentesítettsége csak kis mértékben történt meg eddig.

Lakóépületek akadálymentesítettsége: Az építményt és annak részeit úgy kell tervezni, megvalósítani, ehhez az építési terméket, építményszerkezetet és beépített berendezést úgy kell megválasztani és beépíteni, hogy a rendeltetésszerű használathoz biztonságos feltételeket nyújtsanak, és ne okozzanak balesetet, sérülést. (253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 54. §)

Szolgáltató épületek akadálymentesítettsége: A 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet 54. §-a írja elő általánosságban az akadálymentes kialakításra vonatkozó szabályokat. Egyebekben a szerkezetekre vonatkozó előírások külön-külön is szabályozzák az akadálymentes kialakítást.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat csak a hatáskörébe tartozó munkahelyek akadálymentesítettsége esetében tud cselekedni.

A magánszféra munkahelyeinek akadálymentesítettségére vonatkozó előírásokat a vonatkozó aktuális jogszabályi előírások szabályozzák.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Budaörs autóbusz közlekedéssel való ellátottsága megfelelő, 13 autóbusz viszonylat érkezik Budaörsre a Főváros és a környező települések felől. Az autóbusz viszonylatokon üzembe állított járművek mindegyike alacsonypadlós, akadálymentesített. Két útvonalon közlekedik a városban a belső ingyenes helyi járat, mely szintén alacsonypadlós járműveket használ. Budaörs területén, annak déli részén, kelet-nyugat irányban halad keresztül az országos törzshálózathoz tartozó 1. számú Budapest – Hegyeshalom - Rajka vasúti fővonal. Az elővárosi személyvonatok megállnak Budaörsön. A MÁV folyamatosan megvalósuló járműcseréje révén napjaikban ezen vonatok nagy többsége már alacsonypadlós, mozgássérültek számára is igénybe vehetőek. A budaörsi vasútállomás elhelyezkedése azonban kedvezőtlen, a település központi részeitől távoli külső, rosszul megközelíthető helyen fekszik. Az állomás állapota nem kielégítő. A peronok akadálymentesítettek, de felújításra szorulnak.

A gyalogos átkelőhelyek, és gyalogos átvezetések akadálymentesítése, és vakok és gyengén látók számára taktilis vezetősávok, útvonalak kialakítása a BULÁKE - Buda-környéki Látássérültek Közhasznú Egyesülete igényeihez igazítva valósulnak meg.

A gyalogos átkelőhelyeknél minden esetben 0-2 cm közötti szegélyszüllyesztés valósul meg, hogy a kerekesszékesek akadálytalanul közlekedhessenek, továbbá taktilis rázókö sort, és rávezető sávot helyezünk el a vakok és látássérültek számára, melyek jelzőlámpás gyalogátkelőhelyek esetén kiegészülnek hangosbeszélő készülékkel is. Az összes újonnan tervezett átkelőnél így jár el az önkormányzat. A meglévő, még kiemelt szegéllyel rendelkező átvezetéseket pedig külön program keretén belül szegélyszüllyesztéssel tette az önkormányzat akadálymentessé a város nagy részén.

A BULÁKE-vel egyeztetve taktilis vezetősáv létesült az utóbbi években többek közt a buszvégállomás és a lakótelepi orvosi rendelő között, a Városháza és a közeli buszmegállóhelyek között, a Templom tér és a Kossuth Lajos utcai Egészségközpont között, a Gimnázium megállóhely és a BULÁKE irodája között.

Akadálymentesítési program keretén belül a lakótelep területén is több, botlásveszélyes járda, gyalogos útvonal és rámpa javítása is megtörtént.

A budaörsi közparkok mindegyike akadálymentesített, akadálymentesen elérhető a mozgássérültek számára.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Budaörs megközelítése a Budapestről és a környező településekről alacsonypadlós buszokkal történik, továbbá a belső hely járatokon is alacsonypadlós járművek üzemelnek. Ezen buszokon kívül a fogyatékkal élők számára a tömegközlekedésben nem áll rendelkezésre speciális közlekedési jármű Budaörsön.

Támogató Szolgálat működik Budaörsön. Klienskörét a városi lakosság körébe tartozó hallási, látási, értelmi és mozgásszervi fogyatékosokkal élő személyek, a halmozottan fogyatékosok valamint autista személyek alkotják. A Szolgálat feladatait a szállítási szolgáltatás biztosítása és a személyi segítség teszi ki. Ehhez tárgyi feltételként 2 gépkocsi és egy minden munkanapon 8-16 óra között nyitva tartó helyiség áll rendelkezésre, működésének feltételei megfelelően biztosítottak. Az ellátottak között legnagyobb számban a mozgásszervi fogyatékosokkal küzdők fordulnak elő.

A Gondviselés Háza Szociális Szolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézményt a Máltai Szeretetszolgálat működteti, melynek tagintézménye a Fogyatékosok Napközi Otthona (Fejlesztő Napközi). Az intézmény az önkormányzattal kötött feladat ellátási szerződés alapján a fogyatékos személyek napközbeni ellátását biztosítja.

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2012	11
2013	13
2014	13
2015	15
2016	15
2017	14

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az országban elsőként Budaörsön került bevezetésre az Esélyegyenlőségi szószóló intézménye. A helyi ombudsman feladata a társadalom sérülékeny csoportjainak képviselése, érdekeik érvényesítése a döntések során.

A digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatásról szóló 40/2005. (V. 25.) önkormányzati rendelet alapján a támogatásra az e célra elkülönített keretösszeg erejéig jogosultak a fogyatékkal élő személyek is.

A vakvezető kutyákkal közlekedők előjogainak érvényesítésében élen jár a város. A látássérültek mindenhol bemehetnek a vakvezető kutyákkal, bárhol elengedhetik őket és a sorban állásnál elsőbbséget élvez, aki kutyával érkezik.

A kialakított akadálymentes környezet – látássérült szempontból – példaértékű a városban.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányos akadálymentesítés (fizikai és infokommunikációs)	Rendelkezésre álló forrás esetén (ez lehet pályázati támogatás is) akadálymentesítés megvalósítása. Vonatkozó pályázati források figyelése.
Otthoni környezet akadálymentesítésének hiánya	Helyi lakáscélú önkormányzati támogatás igénybevételeinek biztosítása
Alacsony jövedelem	Önkormányzati és törvény által szabályozott ellátások, szociális támogatások biztosítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

BULAKE

A Buda-környéki Látássérültek Közhasznú Egyesülete Budaörs legaktívabb civil szervezetei közé tartozik. Annak ellenére, hogy budaörsi (és környéki) civil akciócsoport, hírneve országosnak tekinthető. A szervezet egyszerre végez érdekvédelmi, szabadidős, társadalom-érzékenyítő és munkahelyteremtő tevékenységet. Tagjaik számára rendszeres havi klubokat szerveznek, évente életmódtáborba vonulnak. Járják Budaörs és Budapest iskoláit – minden évben több száz diákkal találkoztak, a vakok életét mutatva be, s részt vesznek Budaörs minden megmozdulásán. Évente közel 50 szabadidős programot szerveznek tagjaiknak, amelyekben fő helyen színház- és múzeumlátogatások, kirándulások állnak, de a bátrabbak barlangáskodáson vagy indián kenuzáson is részt vehetnek. Az egyesület részt vállal a város és szolgáltatói akadálymentesítési projektjeiben is. A BULÁKE egyik fő tevékenysége a 33 fő számára munkát biztosító foglalkoztatási projekt, melyben 90%-ban megváltozott munkaképességű dolgozót foglalkoztatnak különböző munkakörökben. Évek óta kiemelkedő népszerűségnek örvend gyögymasszázs szolgáltatásuk, melyben látássérült gyögymasszőreik segítettből segítő szerepbe kerülnek munkavégzésük során. Az Egészségházzal kötött együttműködés értelmében a beutalóval hozzájuk érkezett kliensek kedvezményes áron jutnak ehhez az egészségügyi szolgáltatáshoz, bővítve a város egészségügyi palettáját.

2017 októbere óta az egyesület működteti a Szemléletmód Rehabilitációs Központot, mely felnőttkorukban látásukat veszített emberek számára kínál sokrétű szolgáltatást.

Közhasznú Alapítvány a Dadogókért

Alapítványnak fizetett alkalmazottja nincs, tevékenységét fennállása – 1994 - óta önkéntesek bevonásával látja el. Működésüket adományokból és pályázatokból finanszírozzák. Terveik között szerepel tevékenységünk vállalkozásokkal történő kiegészítése (oktatás, terápia, felnőttképzések szervezése), amely hozzájárul szervezetük önellátásához. Az alapítvány működésének átalakítása zajlik. Ennek legfontosabb eleme, hogy a felvilágosító, tájékoztató munka mellett az eddiginél nagyobb szerepet kap a jövőben a szakmai közélet felé fordulás (konferenciák, workshopok szervezése), akkreditált képzések indítása, valamint az érintettek számára terápia és oktatás szervezése. Kiadványokkal, rendezvényekkel és táborok szervezésével igyekeznek segíteni a beszédészlelési zavar, diffúz diszlália, hadarás, dadogás, és ezek kombinációiban szenvedő gyermekek gyógyulását, a hozzátartozók segítségét a probléma leküzdésében. Anyanyelvi nyári napközis kalandtáborokban a fő cél a beszédhibás és ép beszédű gyermekek integrált elhelyezése, a szabadidő változatos és tartalmas eltöltése, intenzív, személyre szabott anyanyelvi fejlesztés, beszédjavítás beszédfejlesztés. Szakmai szempontból valamennyi tábor elérte kitűzött célját, és Budaörs Város Önkormányzatának támogatásának köszönhetően pénzügyileg önköltséges volt, vagyis nyereséget nem hozott, de a költségeik megtérültek. Évente szakmai konferenciát szerveznek ahol országosan ismert szakemberek tartanak előadásokat. A résztvevők túlnyomó részben logopédusok, de jelentős a pszichológusok és a fejlesztő pedagógusok száma is. Az egyetemi hallgatóknak és a határainkon kívül élő kollégáknak kedvezményes részvételi díjat ajánlanak, a szervező iskola valamint a Budaörsi Logopédiai Intézet tanárai pedig ingyenesen hallgathatják az előadásokat.

Mozgáskorlátozottak Budaörsi Egyesülete és Klubja

2004-ben alakultak egyesületté, ezt megelőzően egy országos hatáskörű érdekvédelmi csoport részeként működtek, mely tovább tagozódott helyi szervezetekre, klubokra, csoportokra. Az elsődleges feladatuk az érdekképviselés. Céljuk a városban élő fogyatékosok bevonása az egyesület életbe, segítve jogi, egészségügyi, és a mindennapi gondjaikban. A speciális voltuk talán egy mondatban úgy határozható meg, hogy bonyolultabb és lassúbb az egész életritmusuk, ez több körülményt és nagyobb anyagi eszközt igényel minden szervezett megmozdulásuknál.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Budaörs Város Önkormányzata fontos feladatának tekinti a helyi feladatok végrehajtásában résztvevő civil szervezetek támogatását, ezért a korábbi évekhez hasonlóan, 2018. évre is nyílt pályázatot hirdetett a budaörsi civil szervezetek tevékenységének támogatására.

A pályázati felhívásra 47 budaörsi civil szervezettől (30 egyesület, 17 alapítvány) érkezett be pályázat. A támogatásokra rendelkezésre álló keretösszeg 25.000.000 Ft, Budaörs Város Önkormányzata 2018. évi költségvetéséről szóló 1/2018.(II. 23)ÖKT rendelet alapján.

Benyújtott pályázataik alapján a városban működő civil szervezetek által megvalósuló, öntevékenységre épülő szakmai, generációs vagy szabadidős programjait, kulturális, művészeti, sport és ifjúsági rendezvényeit és ehhez kapcsolódóan az éves - a szakmai feladatok ellátásához szükséges - működési költségeket biztosítja Budaörs Város Önkormányzata.

A városban nagyszámú civil szervezet működik, hasonlóan széles a helyi média kínálata is. Az önkormányzat rendszeresen szervez civil fórumokat.

A pályázaton támogatott esélyegyenlőségi szervezetek: Bobák Bálint Ny.O.K Egyesület, Budaörs Városi Nyugdíjas Közhasznú Egyesület, Budaörsi Cukorbeteg Egyesülete, Mozgáskorlátozottak Budaörsi Szervezete.

Éves működési támogatást és egy irodát kap a Buda-környéki Látássérültek Közhasznú Egyesülete az Önkormányzattól.

Az Önkormányzat az alábbi szervezetekkel és feladatokra kötött szolgáltatási (ellátási) szerződést: **Magyar Máltai Szeretetszolgálat:** étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, fogyatékosok, hajléktalanok nappali ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, utcai szociális munka, éjjeli menedékhely ellátása.

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség: Idősök Otthona működtetésére

Fészek Gyermekvédő Egyesület: a gyermekek átmeneti gondozásának ellátására.

Nemzetiségi Önkormányzatok

Budaörsön a 2014-2019. választási ciklusban Görög, Német, Örmény, Roma, Román és Szerb Nemzetiségi Önkormányzat működik. Valamennyi nemzetiségi önkormányzat elnöke meghívást kap bizottsági és testületi ülésekre, ahol szabadon használhatják anyanyelvüket.

A Képviselőtestület minden évben az éves költségvetésben külön soron jelentős mértékű támogatást biztosít a nemzetiségi önkormányzatok számára ezzel segítve működésüket, a nemzetiségek önrendelkezését, identitástudatuk elősegítését, annak érvényesülését.

2018-ban a Köznevelési, Művelődési, Ifjúsági és Sport Bizottság 20 millió forint támogatást juttatott a hat önkormányzat részére. A felosztás pályázati rendszerben történik - az erre rendszeresített formanyomtatványon - részletezett programok céljának, módjának és költségeinek bemutatása alapján. A programok a nemzetiségi tudat fenntartására, irányulnak, ezzel biztosítani igyekeznek a nemzetiségek esélyegyenlőségét is.

Az önkormányzat által támogatott programok között megtalálhatóak a nemzetiségi kultúra megőrzését, továbbhagyományozását és bemutatását megcélzó programok, megemlékezések és ünnepek.

Az önkormányzat és a történelmi egyházak, és egyházi fenntartású oktatási-nevelési intézmények közötti együttműködés rendszeres. Az önkormányzat az egyházaktól, egyházi intézményektől érkező eseti kérelmeket (pl. felújítási munkákhoz kapcsolódóan), illetve az egyházak, vagy egyházi szervezetek által szervezett programokat támogatja.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

2013 áprilisától Budaörs, Pusztazámor, és Sósút önkormányzata a korábbi kistérségi társulási intézményfenntartás pozitívumainak megőrzése érdekében úgy döntött, hogy szociális ellátórendszerét közösen, társulási formában, az Esély Szociális Társuláson keresztül tartja fent. Ugyanakkor 2016. január 1-étől a településeken csak integrált család- és gyermekjóléti szolgálatok illetve család- és gyermekjóléti központok működhetnek. A változásokat az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény tartalmazza. A települési önkormányzat feladatköre a lakóhely szintű minimumszolgáltatások és az általános segítő feladatok biztosítása maradt, aminek család- és gyermekjóléti szolgálat működtetésével kell eleget tennie, míg család- és gyermekjóléti központot a járásszékhely települési önkormányzata köteles működtetni. Itt történik a hatósági feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek valamint a speciális szolgáltatások ellátása.

Az Esély Szociális Társulás továbbra is működik. A jogszabályi környezet változásából adódóan fontos döntést kellett hoznia a társulás tagjainak, ugyanis a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás működési szabályozása, és hatásköri rendszere megváltozott. 2015. november 30.-ig a települési önkormányzatoknak meg kellett hoznia a döntést, hogy milyen szervezeti keretek között, és fenntartással kívánják a továbbiakban ellátni a család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. Budaörs Város Önkormányzata és a társtelepülések úgy döntöttek, hogy ezt a szolgáltatást egy intézmény keretében, továbbiakban is a Társulás fenntartásában kívánják megoldani. A törvényi változások miatt tehát szükségessé vált az intézmény alapító okiratának és szervezeti és működési szabályzatának módosítása, amely határidőben megtörtént.

Budaörs esetében ez azt jelenti, hogy a város csak család- és gyermekjóléti szolgálat működtetésére köteles. Ennek megfelelően a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gondozási feladatok/esetek elkerültek a Szociális és Gyermekjóléti Központtól.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok aktív szereplői és résztvevői a helyi társadalmi és kulturális életnek. A helyi intézényekkel és helyi civil szervezetekkel együttműködve alakítják ki programjaikat, melyek sok esetben nyilvánosak és mindenki számára elérhetőek, a szervezésben és a megvalósításban minden esetben szerepet kapnak a fiatalok, a nők és az idős korosztály. A nemzetiségi önkormányzatok programjaik szervezése és hagyományápolás mellett érdekképviselőket is ellátnak, képviselik a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására. Budaörsön jelen ciklusban 6 nemzetiségi önkormányzat működik: görög, német, örmény, roma, román és szerb.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Budaörsre a Civil információs portál nyilvántartás szerint 473 civil szervezet van bejegyezve, ezek közül több helyi civil szervezet végez kifejezetten olyan tevékenységet, amelyben az esélyegyenlőség elérésére törekszik. Több olyan civil szervezet is van, melyek közfeladatot látnak el, szerződéses viszonyban állnak az önkormányzattal. Számos ingyenes, nyilvános közösségi program valósul meg városunkban a civilek szervezése által, mely különböző társadalmi csoportokat szólít meg, széles körben nyújt számukra hasznos információt.

A civilek alapszabályukban meghatározott módon képviselik magukat, segítik és támogatják a látókörükben élő célcsoportokat. A civil szervezetek tevékenysége nagyon széles skálát mozog: kultúra, sport, érdekképviselő, oktatás- nevelés, egészségügy, természetvédelem, nyugdíjas stb.

Több szervezet foglalkozik az ifjúság védelmével, hátrányos helyzetű családok segítségével, romák problémáival, fogyatékkal élők segítségével stb.- melyek mind az esélyegyenlőséget tartják szem előtt.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A helyi vállalkozások (for profit szereplők) szerepvállalása a város életében az önkormányzat számára is kiemelten fontos, ezért törekszik a jó partneri kapcsolatok kialakításra. A vállalkozások sok esetben támogatóként jelen vannak a város rendezvényein, a kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat. Legnagyobb munkaadók Budaörsön: Auchan, Tesco, Ikea, Kika, Decathlon.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Budaörs Város Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.budaors.hu oldallal, melyen a várost érintő információk megtalálhatók.

Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott Program a honlapra feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket a városlakók megismerhetik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés folyamán mód lett megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

A Program a Szociális Kerekasztal, a Nemzetiségi Önkormányzatok, a Szociális és Egészségügyi Bizottság tagjai részére megküldésre került és észrevételeik beépítésre kerültek a dokumentumba.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Budaörs város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot hoz létre.

Tagjai: Humán területért felelős Alpolgármester, Szociális és Egészségügyi Bizottság elnöke, nemzetiségi önkormányzatok képviselői, Polgármesteri Hivatal szakirodájának vezetői, az önkormányzati intézmények vezetői, esélyegyenlőségi szószóló és a civil partnerek.

A Fórum feladata az Esélyegyenlőségi Program végrehajtásának felügyelete, a szükséges módosítások kezdeményezése, az egyes intézkedésekhez kapcsolódóan a konzultáció biztosítása.

Az Önkormányzat két évente felülvizsgálja az Esélyegyenlőségi Programot és – a bekövetkezett változásoknak megfelelően – a helyzetértékelést, a célkitűzéseket és az akciótervet módosítja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda, alacsony iskolázottság, többgeneráció együttélése, elégtelen lakhatási körülmények	Életvezetési tanácsadás, oktatásban, képzési programokon való részvétel lehetőségének biztosítása, Budaörsi Tanodával együttműködés
Gyermekek	Gyermeki jogok érvényesítése, szenvedélybetegség terjedésének kezelése, elmagányosodás, pszichés problémák, szülői negatív minta átöröklése	Gyermekjogi stratégia, fórum, gyermekjogi tanácsadás, addiktológiai rendelés, prevenciós programok, kortárs segítők képzése, életvezetési tanácsadás
Idősek	Alacsony jövedelem, családi támogatás hiánya, elmagányosodás, alacsony foglalkoztatás, otthoni ápolás hiánya, kevés intézményi férőhely	Szociális támogatások és foglalkoztatási lehetőségek biztosítása, idősek klubjainak támogatása, Szeniorokat foglalkoztató alapítványok, egyesületek keresése, meghívása vagy létrehozása, hasznos tevékenységek elvégzésére, szenior vállalkozások támogatása férőhelyek bővítése, intézmény felújítás, korszerűsítés
Nők	A hátrányos helyzetben élő, gyermeküket egyedül nevelők, válsághelyzetbe jutott várandós anyák elszegényedésének kockázata, alacsony iskolázottság, közösség hiánya, munka- és családi élet egyensúlyának hiánya	Felkészítés a családjának szerepre, életvezetési tanácsadás, munkaerő-piaci integráció elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása, szociális támogatások biztosítása, célcsoportok számára érdekcsoportok létrehozása
Fogyatékkal élők	Hiányos akadálymentesítés (fizikai, és infokommunikációs), alacsony jövedelem	Források érdekében pályázati lehetőségek figyelése, Intézményekkel folyamatos egyeztetés, szociális támogatások, ellátások biztosítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok, fedezetnélküli hitelfelvétel, alacsony iskolázottság, 16	Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Budaörs Város Önkormányzata,

	éves korban a tankötelezettség megszűnése, iskola befejezése, többgenerációs családok együttélése, elégtelen lakáskörülmények, családi negatív minta átöröklése	Szakbizottságok, Esély Szociális Társulás Szociális- és Gyermekjóléti Központ, Budaörsi Tanoda
Gyermekek	Gyermeki jogok érvényesülésének akadályozottsága, szenvedélybetegségek terjedése, gyermekek elmagányosodása, kamaszkori pszichés problémák, a szülők általi negatív minta átöröklése--szocializációs hiányok	Budaörs Város Önkormányzata, Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Rendőrkapitányság, Budaörsi Védőnők
Idősek	Alacsony jövedelemmel rendelkező nyugdíjasok, idősök megélhetési gondjai, családi támogatás hiánya, aktív idősök (nyugdíjasok) alacsony foglalkoztatása, az Idősök nappali ellátásának épülete felújításra szorul, otthoni ápolás hiánya, kevés intézményi férőhely	Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Budaörs Város Önkormányzata, Szakbizottságok, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Civil szervezetek
Nők	A hátrányos helyzetben élő, gyermeküket egyedül nevelő nők, válsághelyzetbe jutott várandós anyák elszegényedésének kockázata, közösség hiánya, alacsony iskolázottság, képzettség, munka- és családi élet egyensúlyának hiánya	Budaörs Város Önkormányzata, Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Budaörsi Védőnők
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés (fizikai és infokommunikációs), otthoni környezet akadálymentesítésének hiánya, alacsony jövedelem	Budaörs Város Önkormányzata, Szakbizottságok, Intézmények

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák részére az élet minden területén az esélyegyenlőség biztosított.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők fokozott szociális támogatás és családsegítést (szociális munka) kapjanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, védelmét és veszélyeztetettségük megelőzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök szükségleteire, társadalmi elszigetelődésük megelőzésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a munkaerőpiacon a gender alapú megkülönböztetés megszüntetését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviselőire akadálymentes környezet biztosítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok, fedezetnélküli hitelfelvétel	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok	Díjhátralékok csökkentése, megélhetési gondok csökkentése	Biztosított	Életviteli tanácsadás saját környezetben	Budaörs Város Önkormányzata Szakbizottságok, Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán- és pénzügyi (saját és pályázati forrás) Technikai	Intézmények és célcsoportok fokozott együttműködése
2	Alacsony iskolázottság, 16 éves korban tankötelezettség megszűnése, iskola befejezése	Alacsony iskolázottság, foglalkoztatás hiánya	A célcsoport képzettségi és foglalkoztatási szintjének növelése, az iskolaelhagyók számának csökkentése	Biztosított	Oktatásban, képzési programokon való részvétel lehetőségének biztosítása, Budaörsi Tanodával együttműködés	Budaörs Város Önkormányzata Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Budaörsi Tanoda	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma	Humán- és pénzügyi (saját és pályázati forrás)	Intézmények és célcsoportok fokozott együttműködése, pályázati lehetőségek kihasználása, ingyenes részvétel lehetősége
3	Többgenerációs családok együttélése, elégtelen lakáskörülmények, családi negatív minta átöröklése	Nem megfelelő lakáskörülmények, szülői negatív minta átöröklése	lakhatási támogatások biztosítása, szülő-gyermek kapcsolat erősítése és a pozitív minta erősítése	Biztosított	Életvezetési tanácsadás, célzott programok működtetése	Budaörs Város Önkormányzata Szakbizottságok Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Pénzügyi (saját és pályázati forrás)	Intézmények és célcsoportok fokozott együttműködése, pályázati lehetőségek kihasználása

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekek jogok érvényesülésének akadályozottsága	Gyermekek jogok érvényesülésének akadályozottsága	A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése biztosított legyen	Biztosított	Gyermekek jogi stratégia, fórum, gyermekjogi tanácsadás	Budaörs Város Önkormányzata Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Rendőrkapitányság	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán Pénzügyi	A költségekben szükséges pénzügyi források biztosítottak
2	Szenvedélybetegségek terjedése	Rossz társasági kapcsolatok, befolyásolhatóság	Csökkenteni szenvedélybetegségekben szenvedők számát, a szenvedélybetegségek megelőzése	Biztosított	Addiktológiai tanácsadás, rendelés prevenciók munkacsoport, programok működtetése,	Budaörs Város Önkormányzata Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Rendőrkapitányság, Budaörsi Védőnők	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán, Pénzügyi	Pályázati lehetőségek kihasználása
3	Gyermekek elmagányosodása	Társadalmi beilleszkedés nehézsége, kirekesztettség, szülői oda nem figyelés	Kirekesztettség csökkentése, társadalmi elfogadás, szülői gyermek kapcsolatának erősítése	Biztosított	Kortárs segítő képzése, szabadidős programok működtetése	Budaörs Város Önkormányzata Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ,	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán	A humán erőforrás rendelkezésre áll
4	Kamaszkori pszichés problémák	Iskolai stressz, csoportnyomás,	Életkori sajátosságokból fakadó problémák csökkentése, megszüntetése	Biztosított	Önismereti, problémamegoldó és szupportív célú szocioterápiás csoport működtetése	Budaörs Város Önkormányzata Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ,	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán,	A humán erőforrás rendelkezésre áll
5	A szülői általi negatív minta átöröklése – szocializációs hiányok	A szülői általi negatív minta – szocializációs hiányok	Életvezetési minták javítása	Biztosított	Életvezetési tanácsadás	Budaörs Város Önkormányzata Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ,	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán	A humán erőforrás rendelkezésre áll

III. A nők esélyegyenlősége										
1	Hátrányos helyzetben élő, gyermeküket egyedül nevelő nők, válsághelyzetbe jutott várandós anyák elszegényedésének kockázata, közesség hiánya,	Hátrányos helyzetben élő, gyermeküket egyedül nevelő nők, válsághelyzetbe jutott várandós anyák esetében magas az elszegényedés kockázata, a társas kapcsolatok korlátozódnak	Elszegényedés megállítása, közösségek kialakítása	Biztosított	Felkészítés családanya szerepre, életvezetési tanácsadás, szociális támogatások biztosítása, célcsoportok számára érdekcsoportok létrehozása	Budaörs Város Önkormányzata Esély Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Budaörsi Védőnők	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán. Pénzügy	A humán erőforrás rendelkezésre áll, a költségvetésben szükséges pénzügyi források biztosítottak
2	Alacsony iskolázottság, képzettség	A nők az átlagosnál rosszabb pozícióban foglalnak el a foglalkoztatási struktúrában, a munkaerőpiacon gyakran éri őket hátrányos megkülönböztetés	Igények feltérképezése, átképzések, továbbképzések biztosítása	Biztosított	Munkaerő-piaci integráció elősegítése, alternatív atipikus foglalkoztatási formák támogatása,	Budaörs Város Önkormányzata Esély Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya,	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán, Pénzügy (saját és pályázati forrás)	Pályázati lehetőségek kihasználása, ingyenes részvétel lehetősége
3	Munka és családi élet egyensúlyának hiánya	Komoly nehézséget okoz, hogy a nők a több éves kihagyás után nem, vagy nehezen tudnak visszatérni a munka világába, és ez sok esetben visszatartja őket a gyermekvállalástól.	Tanácsadások, szakmai segítségnyújtása, hogy a nők kiegyensúlyozottan, elégedetten legyenek a szerepükben	Biztosított	Életvezetési tanácsadás, célzott előadások, család-programok, család-barát munkahelyek bővítése	Budaörs Város Önkormányzata Esély Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Budaörsi Védőnők	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán	A humán erőforrás rendelkezésre áll
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Alacsony jövedelemmel rendelkező nyugdíjasok, idősek megélhetési gondjai, családi támogatás hiánya, elmagányosodás	Az időskorú személyeket több tényező veszélyezteti (alacsony jövedelem, izoláció, mobilitás csökkenése	A veszélyeztető tényezők feltárása és azok hatékony kezelése	Biztosított	Szociális támogatások, ellátások biztosítása, idősek klubjainak támogatása, Seniorokat foglalkoztató alapítványok,	Budaörs Város Önkormányzata, Szakbizottságok, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Esély Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Civil	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Résztvevők száma, statisztika	Humán, Pénzügy	A költségvetésben szükséges pénzügyi források biztosítottak

	akadálymentesítés és fizikai infokommunikációs	akadálymentesek az intézmények közterületek (utak, járdák)	környék akadálymentesítés a városban	Biztosított	akadálymentesítés, érdeklődés pályázati lehetőségek figyelése, Intézményekkel egyeztetés, a járdák, átkelőhelyek felújítása folyamatosan történik a városban	Önkormányzata, Intézmények	2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	akadálymentesített intézmények száma nő	és pályázati forrás)	lehetőségek kihasználása
2	Othoni környezet akadálymentesítésének hiánya,	A lakások akadálymentesítésén elmaradása akadályt jelent az önellátás, az önellátásban, az önellátásban	A lakásokon belüli akadálymentes közlekedés és az önellátás képességének megőrzése	Biztosított	Helyi lakáscélú önkormányzati támogatás igénybevételeinek biztosítása	Budaörs Város Önkormányzata, Szakbizottságok	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Igénylők száma statisztika	Pénzügyi	Költségvetésben támogatás előirányzata betervezésre kerül
3	Alacsony jövedelem.	Az alacsony jövedelem miatt a magas költségű gyógyászati segédeszközöket nem tudják megvásárolni	A megélhetéshez, gyógyászati segédeszközök megvásárlásához szükséges támogatások biztosítottak legyenek, segítségnyújtás a támogatások, ellátások megigénylésében,	Biztosított	Szociális támogatások biztosítása	Budaörs Város Önkormányzata, Szakbizottságok	Rövid távú cél: 2019. december 31. Közép távú cél: 2021. december 31. Hosszú távú cél: 2023. május 31.	Igénylők száma statisztika	Pénzügyi	Költségvetésben szükséges pénzügyi források biztosítottak

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

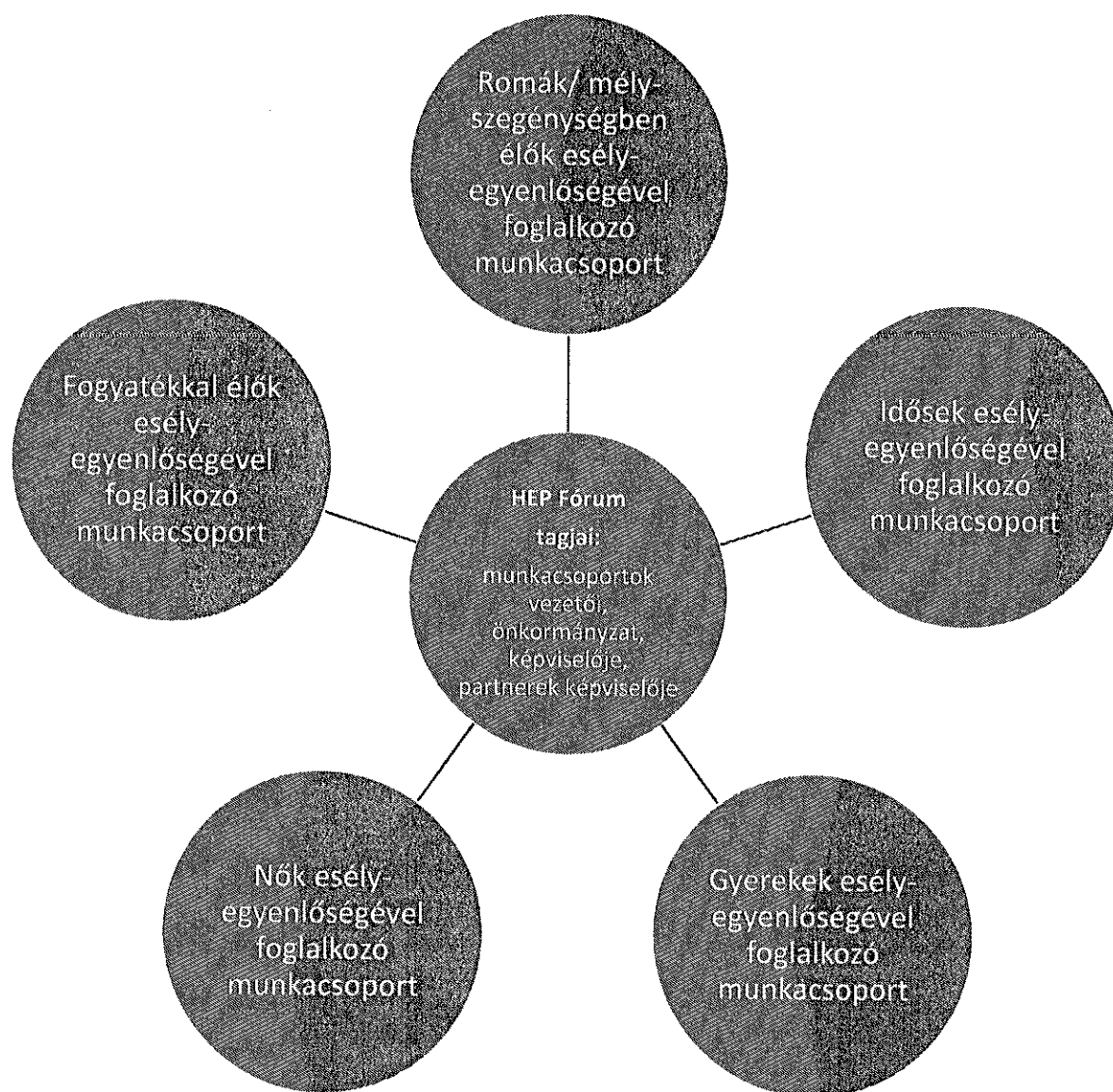
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Polgármester felel:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Budaörs Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 220/2018. (XII.12.) ÖKT sz. határozatával elfogadta.

Dátum: Budaörs, 2018. december 17.



A Budaörs Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: Budaörs, 2018. december 17.

Nyíkes Fatime

Helyi Esélyegyenlőségi szószóló

Dátum: Budaörs, 2018. december 17.

Károly Katalin

Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ
Intézményvezető

